

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

DECYZJE

DECYZJA KOMISJI

z dnia 5 kwietnia 2011 r.

w sprawie środków pomocy C 11/09 (ex NN 53b/08, NN 2/10 i N 19/10) wdrożonych przez państwo niderlandzkie na rzecz ABN AMRO Group NV (utworzonej w wyniku połączenia Fortis Bank Nederland i ABN AMRO N)

(notyfikowana jako dokument nr C(2011) 2114)

(Jedynie tekst w języku angielskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2011/823/UE)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag⁽¹⁾ zgodnie z przywołanym art. 108 ust. 2 i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

(1) W dniu 3 października 2008 r. państwo niderlandzkie nabyło Fortis Bank Nederland („FBN”) (tj. niderlandzką bankową spółkę zależną finansowej spółki holdingowej Fortis SA/NV⁽²⁾), w tym aktywa ABN AMRO Holding znajdujące się w posiadaniu FBN („ABN AMRO N”), za kwotę 12,8 mld EUR. W ramach tej samej transakcji państwo niderlandzkie zastąpiło również Fortis Bank SA/NV, belgijską bankową spółkę zależną Fortis SA/NV, występując jako wierzyciel kredytowy FBN na kwotę o wartości nominalnej 16,1 mld EUR⁽³⁾. Państwo niderlandzkie przyznało również FBN krótkoterminowy instrument wsparcia płynności w wysokości 45 mld EUR i zgodziło się zabezpieczyć Fortis SA/NV

przed kosztami i zobowiązaniami wynikającymi z porozumienia akcjonariuszy konsorcjum. W porozumieniu akcjonariuszy konsorcjum zawarto prawa i obowiązki trzech instytucji finansowych (Fortis SA/NV, Banco Santander i Royal Bank of Scotland („RBS”), czyli trzech „członków konsorcjum”), które wspólnie złożyły ofertę przejęcia ABN AMRO Holding za pośrednictwem nowo powstałego podmiotu prawnego „RFS Holdings”. W dniu 7 października 2008 r. państwo niderlandzkie powiadomiło Komisję o środkach z dnia 3 października 2008 r. (tj. o nabyciu FBN za kwotę 12,8 mld EUR, konwersji kredytów długoterminowych o wartości nominalnej 16,1 mld EUR i krótkoterminowym instrumencie wsparcia płynności w wysokości 45 mld EUR, zwanych dalej „transakcjami zintegrowanymi z dnia 3 października 2008 r.”) jako środkach niestanowiących pomocy państwa w celu uzyskania pewności prawa wobec tych środków. W związku z tym, że działania już zostały wdrożone, Komisja zarejestrowała sprawę jako sprawę NN (tj. NN 53b/08).

(2) Podczas negocjacji prowadzących do nabycia FBN w dniu 3 października 2008 r. państwo niderlandzkie opierało się na sprawozdaniu z zewnętrznej wyceny przeprowadzonej przez [...] (*), którego kopię przesłano do Komisji w dniu 15 października 2008 r.

(3) Pismem z dnia 30 października 2008 r. Komisja przekazała niderlandzkiemu Ministerstwu Finansów swoją wstępną opinię, według której środki z dnia 3 października 2008 r. wydawały się stanowić pomoc państwa na rzecz FBN. W dniu 20 listopada 2008 r. odbyło się posiedzenie z udziałem służb Komisji i państwa niderlandzkiego.

⁽¹⁾ Dz.U. C 124 z 4.6.2009, s. 19 i Dz.U. C 95 z 15.4.2010, s. 10.

⁽²⁾ Fortis SA/NV jest znany również jako Fortis Holding. Strukturę Fortis SA/NV sprzed kryzysu finansowego, która jest stosunkowo złożona, opisano w motywie (6) decyzji z dnia 3 grudnia 2008 r. Spółka dominująca Fortis SA/NV zgrupowała swoją działalność bankową w osobie prawnej Fortis Bank SA/NV. Natomiast Fortis Bank SA/NV był między innymi właścicielem FBN.

⁽³⁾ Tak zwana konwersja wierzytelności, czyli transakcja prawna, w której strona umowy zostaje zastąpiona nową stroną przy czym wszystkie inne warunki umowy pozostają w niezmienionej postaci.

(*) [...] Dane objęte tajemnicą służbową.

- (4) W dniu 21 listopada 2008 r. państwo niderlandzkie oficjalnie zdecydowało, że FBN i ABN AMRO N nie będą już osobnymi przedsiębiorstwami i że przystąpi ono do ich połączenia („połączenie”) zgodnie z wcześniejszymi planami Fortis SA/NV.
- (5) W dniu 3 grudnia 2008 r. Komisja podjęła decyzję⁽⁴⁾ („decyzja z dnia 3 grudnia 2008 r.”) stwierdzającą, że środki zastosowane przez państwo niderlandzkie w dniu 3 października 2008 r. na rzecz Fortis Bank SA/NV stanowią pomoc państwa zgodną ze wspólnym rynkiem. W motywie 4 tej decyzji stwierdzono jednak wyraźnie, że Komisja zbada w ramach oddzielnej procedury, czy środki wdrożone w dniu 3 października 2008 r. obejmowały również pomoc na rzecz FBN.
- (6) W dniu 17 grudnia 2008 r. państwo niderlandzkie poinformowało Komisję o zamiarze nabycia ABN AMRO N od FBN za kwotę 6,5 mld EUR. Nabycie miało miejsce w dniu 24 grudnia 2008 r. W celu uzyskania pewności prawa w dniu 2 lutego 2009 r. władze niderlandzkie powiadomiły Komisję o tym nabyciu jako o środku niestanowiącym pomocy państwa.
- (7) W dniu 24 grudnia 2008 r. RBS, Banco Santander i państwo niderlandzkie podpisały poprawkę do porozumienia akcjonariuszy konsorcjum, na mocy której państwo niderlandzkie zastąpiło Fortis SA/NV w porozumieniu akcjonariuszy konsorcjum.
- (8) W dniu 6 marca 2009 r. państwo niderlandzkie przesłało do Komisji sprawozdanie *due diligence*⁽⁵⁾ dotyczące nabytych przedsiębiorstw, przygotowane przez [...] na wniosek państwa niderlandzkiego.
- (9) Decyzją z dnia 8 kwietnia 2009 r. („decyzją z dnia 8 kwietnia 2009 r.”) Komisja wszczęła procedurę określoną w art. 108 ust. 2 Traktatu pod numerem sprawy C 11/09 (ex NN 53b/08) w odniesieniu do rzekomej pomocy przyznanej na rzecz FBN i ABN AMRO N.
- (10) W dniu 6 maja 2009 r. Komisja otrzymała pismo ze skargą od Van Lanschot Bank („skarżącego”), niderlandzkiego konkurenta FBN i ABN AMRO N. Komisja przekazała przedmiotowe pismo państwu niderlandzkiemu w dniu 22 lipca 2009 r. z prośbą o uwagi. Państwo niderlandzkie poprosiło o przedłużenie terminu w dniu 20 sierpnia 2009 r. i przesłało szczegółową odpowiedź na skargę w dniu 22 września 2009 r. Skarżący dostarczył dodatkowe informacje w pismach z dnia 21 sierpnia 2009 r. i 28 sierpnia 2009 r. Przedmiotowe pisma przekazano państwu niderlandzkiemu w dniu 23 września 2009 r., a państwo niderlandzkie odpowiedziało na nie w dniu 29 października 2009 r.
- (11) W dniu 15 maja 2009 r. państwo niderlandzkie przesłało Komisji pismo z odpowiedziami na kwestie poruszone w decyzji z dnia 8 kwietnia 2009 r. Szczegółową odpowiedź dotyczącą istoty sprawy, odnośnie do której państwo niderlandzkie prosiło o dłuższy termin jej udzielenia, przesłano do Komisji w dniu 11 sierpnia 2009 r.
- (12) W dokumencie roboczym przesłanym w dniu 15 czerwca 2009 r. oraz podczas spotkania uzupełniającego z udziałem Komisji w dniu 16 czerwca 2009 r. państwo niderlandzkie poinformowało Komisję o zamiarze wdrożenia planu dokapitalizowania w wysokości 2,5 mld EUR umożliwiającego ABN AMRO N oddzielenie się od spółki dominującej ABN AMRO Bank⁽⁶⁾. Na spotkaniu państwo niderlandzkie stwierdziło, że po pierwszym zasileniu kwotą 2,5 mld EUR będą konieczne dodatkowe środki, których na razie nie można określić ilościowo.
- (13) W decyzji z dnia 8 kwietnia 2009 r. Komisja wezwała niderlandzki organ nadzoru finansowego („DNB”) do przedstawienia uwag na temat stabilności FBN i ABN AMRO N. Komisja otrzymała informacje dotyczące FBN, o które prosiła w piśmie z dnia 18 czerwca 2009 r., a w dniu 5 stycznia 2010 r. otrzymała zaktualizowane informacje. W dniu 20 stycznia 2010 r. państwo niderlandzkie przekazało również pismo od DNB w sprawie ABN AMRO N.
- (14) W dniu 6 lipca 2009 r. ABN AMRO Bank – spółka dominująca ABN AMRO N – przesłał pismo do Komisji z uwagami dotyczącymi decyzji z dnia 8 kwietnia 2009 r. Przedmiotowe pismo przekazano państwu niderlandzkiemu w dniu 22 lipca 2009 r., a państwo niderlandzkie odpowiedziało na nie w dniu 22 września 2009 r.
- (15) W dniu 9 lipca 2009 r. państwo niderlandzkie poinformowało Komisję, że FBN spłaciło całość krótkoterminowych środków, które otrzymało od państwa niderlandzkiego w ramach instrumentu wsparcia płynności w wysokości 45 mld EUR z dnia 3 października 2008 r.
- (16) W dniu 15 lipca 2009 r. państwo niderlandzkie poinformowało Komisję o planach FBN dotyczących nabycia Fortis Clearing Americas („FCA”) od Fortis Bank SA/NV.

⁽⁴⁾ Sprawy NN 42/08 (Belgia), NN 46/08 (Luksemburg) i NN 53a/08 (Niderlandy) dotyczące pomocy państwa, Dz.U. C 80 z 3.4.2009, s. 8.

⁽⁵⁾ Sprawozdanie *due diligence* składa się z pięciu części: 1. ABN AMRO, 2. Fortis Bank Netherlands, 3. Fortis Insurance Netherlands, 4. Fortis Corporate Insurance, 5. Uwagi przedmiotowe.

⁽⁶⁾ Finansowa spółka holdingowa ABN AMRO Holding prowadziła swoją działalność prawie całkowicie za pośrednictwem swojej spółki zależnej ABN AMRO Bank lub jej spółek zależnych. Motyw 41 zawiera szczegółowy wykres przedstawiający sytuację spółki w okresie nabycia przez RFS Holding.

- (17) W dniu 17 lipca 2009 r. państwo niderlandzkie formalnie powiadomiło o planie zastosowania środków dokapitalizujących w wysokości 2,5 mld EUR⁽⁷⁾ obejmujących swap ryzyka kredytowego („CDS”) ze skutkiem ulgi w kapitale w wysokości 1,7 mld EUR („instrument ulgi w kapitale”) i obowiązkowe zamienne dłużne papiery wartościowe o wartości 800 mln EUR. Środki początkowo zarejestrowano pod numerem sprawy N429/09, ale w związku z tym, że środki wdrożono przed podjęciem przez Komisję decyzji w ich sprawie, sprawę przeniesiono z rejestru zgłoszonej pomocy do rejestru pomocy niezgłoszonej (pod numerem NN 2/10).
- (18) W dniu 10 września 2009 r. państwo niderlandzkie przesłało Komisji dokument roboczy z aktualizacją procesu oddzielenia i stwierdzeniem, że nie da się uniknąć dodatkowych (nieokreślonych ilościowo) środków pomocy państwa.
- (19) Podczas spotkania z Komisją w dniu 9 listopada 2009 r. państwo niderlandzkie stwierdziło, że FBN i ABN AMRO N będą potrzebowały dodatkowych środków w wysokości 4,39 mld EUR, w wyniku czego całkowita kwota środków (w tym środków zgłoszonych w dniu 17 lipca 2009 r.) wyniesie 6,89 mld EUR. Środki opisano szczegółowo w uzupełnieniu z dnia 10 listopada 2009 r. do dokumentu roboczego z dnia 10 września 2009 r. oraz w dodatkowej notce wyjaśniającej z dnia 13 listopada 2009 r.
- (20) W dniu 26 listopada 2009 r. państwo niderlandzkie przekazało Komisji sprawozdanie [...] zawierające uwagi dotyczące transakcji z dnia 24 grudnia 2008 r. Dokument zawierał również pewne materiały dodatkowe wyjaśniające [...].
- (21) W dniu 4 grudnia 2009 r. państwo niderlandzkie przedłożyło Komisji pierwszą wersję⁽⁸⁾ planu restrukturyzacji dla ABN AMRO Group („planu restrukturyzacji z grudnia 2009 r.”), nowego podmiotu powstałego w wyniku połączenia FBN i ABN AMRO N. Przedmiotowy plan zawierał opis strategii nowego podmiotu oraz prognozy finansowe w odniesieniu do podstawowego scenariusza.
- (22) W dniu 14 stycznia 2010 r. państwo niderlandzkie formalnie zgłosiło nowe środki pomocy państwa w wysokości 4,39 mld EUR oprócz środków zgłoszonych w lipcu 2009 r. Komisja zarejestrowała nowe środki pod numerem N19/10.
- (23) W decyzji z dnia 5 lutego 2010 r. („decyzji z dnia 5 lutego 2010 r.”) Komisja postanowiła rozszerzyć postępowanie wyjaśniające C 11/2009, aby obejmowało środki zarejestrowane pod numerami NN 2/10 i N 19/10. W przedmiotowej decyzji Komisja tymczasowo
- zatwierdziła te środki jako środki pomocy na ratowanie do dnia 31 lipca 2010 r. Państwo niderlandzkie przesłało Komisji pismo zawierające zobowiązanie zakazu przywództwa cenowego do końca 2010 r.
- (24) W dniu 23 marca 2010 r. Komisja otrzymała odpowiedź państwa niderlandzkiego, które poprosiło o przedłużenie terminu, na decyzję z dnia 5 lutego 2010 r. Państwo niderlandzkie przedstawiło dodatkowe informacje w sprawie planu restrukturyzacji z grudnia 2009 r. dotyczącego ABN AMRO Group między innymi wraz z prognozami najbardziej pesymistycznego scenariusza.
- (25) Komisja zadała dodatkowe pytania w dniu 8 kwietnia 2010 r., na które otrzymała odpowiedź w dniu 7 maja 2010 r. Państwo niderlandzkie również przekazało Komisji dodatkowe informacje dotyczące zobowiązań wzajemnych wynikających z wdrażania działań naprawczych dotyczących połączenia⁽⁹⁾ z dnia 26 maja 2010 r. W tym samym dniu Komisja przesłała pocztą elektroniczną dodatkowe pytania, na które odpowiedź została udzielona w dniu 9 czerwca 2010 r.
- (26) W dniu 20 lipca 2010 r. państwo niderlandzkie poprosiło Komisję o wydłużenie terminu tymczasowego zatwierdzenia środków pomocy na ratowanie zarejestrowanych pod numerem NN 2/10 i N 19/10. Państwo niderlandzkie przesłało również pismo wydłużające termin zobowiązania zakazu przywództwa cenowego do 30 czerwca 2011 r. lub do daty przyjęcia ostatecznej decyzji przez Komisję.
- (27) W dniu 30 lipca 2010 r. Komisja postanowiła wydłużyć termin tymczasowego zatwierdzenia środków pomocy na ratowanie zarejestrowanych pod numerami sprawy NN 2/10 i N 19/10 do chwili zakończenia przez Komisję postępowania C 11/09.
- (28) W dniu 20 sierpnia 2010 r. państwo niderlandzkie przesłało do Komisji dokument wyjaśniający szczegółowo strategię wyjścia.
- (29) W dniu 5 października 2010 r. państwo niderlandzkie przedstawiło plan operacyjny dla działu niepublicznych instrumentów kapitałowych ABN AMRO Group. Podobny plan dla działu „Energy, Commodities & Transportation” ABN AMRO Group został przesłany Komisji w dniu 10 stycznia 2010 r.
- (30) W dniu 15 października 2010 r. ABN AMRO Group ogłosiła, że wykona opcję kupna w celu wypowiedzenia instrumentu ulgi w kapitale w dniu 31 października 2010 r.

(7) Nieformalnie ogłoszonym już w połowie czerwca, jak opisano w motywie 12.

(8) Wersję zaktualizowaną przedstawiono w dniu 8 listopada 2010 r., jak opisano w motywie 31.

(9) ABN AMRO N sprzedał dwa podmioty (mianowicie New HBU i IFN) na rzecz Deutsche Bank w celu rozwiązania problemów z koncentracją na niderlandzkim rynku bankowym wynikających z fuzji ABN AMRO N i FBN. Dodatkowe informacje w tej kwestii można znaleźć w motywach 44 i 45.

- (31) W dniu 8 listopada 2010 r. państwo niderlandzkie przesłało aktualizację („plan restrukturyzacji z listopada 2010 r.”) – z dnia 29 października 2010 r. – planu restrukturyzacji ABN AMRO Group z dnia 4 grudnia 2009 r. W dniu 10 stycznia 2011 r. państwo niderlandzkie przesłało dokument wyjaśniający, w jaki sposób ABN AMRO Group zaktualizowało prognozy z dnia 8 listopada 2010 r. w stosunku do pierwotnych prognoz z dnia 4 grudnia 2009 r.
- (32) Podczas postępowania miały miejsce liczne wymiany informacji, telekonferencje i posiedzenia między przedstawicielami państwa niderlandzkiego, ABN AMRO N i FBN oraz Komisji Europejskiej.

2. SZCZEGÓŁOWY OPIS BENEFICJENTÓW I ŚRODKÓW POMOCY

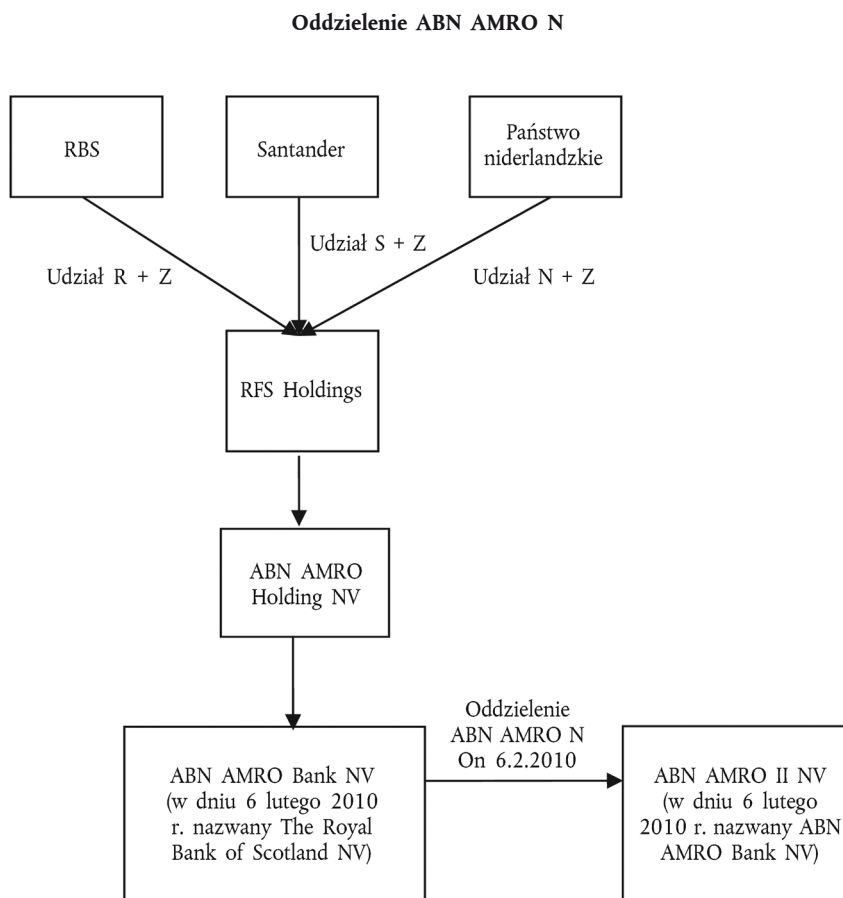
2.1. Utworzenie Abn Amro Group

- (33) Wiosną 2007 r. członkowie konsorcjum utworzyli podmiot prawny „RFS Holdings” w celu nabycia ABN AMRO Holding.
- (34) Członkowie konsorcjum chcieli podzielić ABN AMRO Holding na trzy części i w związku z tym w porozumieniu akcjonariuszy konsorcjum określone zostały zasady oddzielenia.
- (35) W celu ułatwienia podziału członkowie konsorcjum stworzyli tzw. „akcje indeksowane” stanowiące prawo własności przedsiębiorstw przypisanych każdemu członkowi konsorcjum. W rezultacie RBS, Banco Santander i Fortis SA/NV stały się fizycznymi właścicielami⁽¹⁰⁾ odpowiednio tzw. udziału R, udziału S i udziału N („ABN AMRO R”, „ABN AMRO S” i „ABN AMRO N”).
- (36) Na ABN AMRO R składał się między innymi podmiot gospodarczy Global Business & Markets, podmiot gospodarczy Asia, podmiot gospodarczy Global Transaction Services oraz sieć międzynarodowa, natomiast na ABN AMRO S składał się między innymi podmiot gospodarczy Latin America i podmiot gospodarczy Antonveneta (Włochy).
- (37) Na ABN AMRO N składały się dwie części jednostki gospodarczej Netherlands i Private Banking oraz International Diamond and Jewelry Group.
- (38) Podmioty nieprzydzielone indywidualnym członkom konsorcjum zebrano w tzw. udziale ABN AMRO Z („ABN AMRO Z”), który nadal był odpowiedzialny na przykład za funkcje siedziby firmy. Każdy członek konsorcjum posiadał proporcjonalny udział⁽¹¹⁾ w ABN AMRO Z.
- (39) W dniu 3 października 2008 r. państwo niderlandzkie nabyło Fortis Bank SA/NV za 12,8 mld EUR. W wyniku nabycia państwo niderlandzkie stało się również pośrednim właścicielem ABN AMRO N, ponieważ FBN było – w ramach Fortis Bank SA/NV – prawnym właścicielem ABN AMRO N. W dniu 3 października 2008 r. państwo niderlandzkie zobowiązało się również do zabezpieczenia Fortis SA/NV przed wszelkimi obciążeniami, jakie Fortis SA/NV poniósłby w wyniku ciągłej obecności w porozumieniu akcjonariuszy konsorcjum. W dniu 24 grudnia 2008 r. RBS, Banco Santander i państwo niderlandzkie podpisały poprawkę do porozumienia akcjonariuszy konsorcjum, na mocy której państwo niderlandzkie zastąpiło Fortis SA/NV w porozumieniu akcjonariuszy konsorcjum.
- (40) W dniu 24 grudnia 2008 r. państwo niderlandzkie nabyło ABN AMRO N od FBN za kwotę 6,5 mld EUR, stając się tym samym bezpośrednim właścicielem ABN AMRO N. Przed nabyciem państwo niderlandzkie kontrolowało ABN AMRO N pośrednio za pośrednictwem FBN.

⁽¹⁰⁾ Tak zwane akcje indeksowane nie miały statusu prawnego.

⁽¹¹⁾ RBS (38,28 %), Santander (27,91 %) i Fortis SA/NV (33,81 %).

(41) Wykres 1:

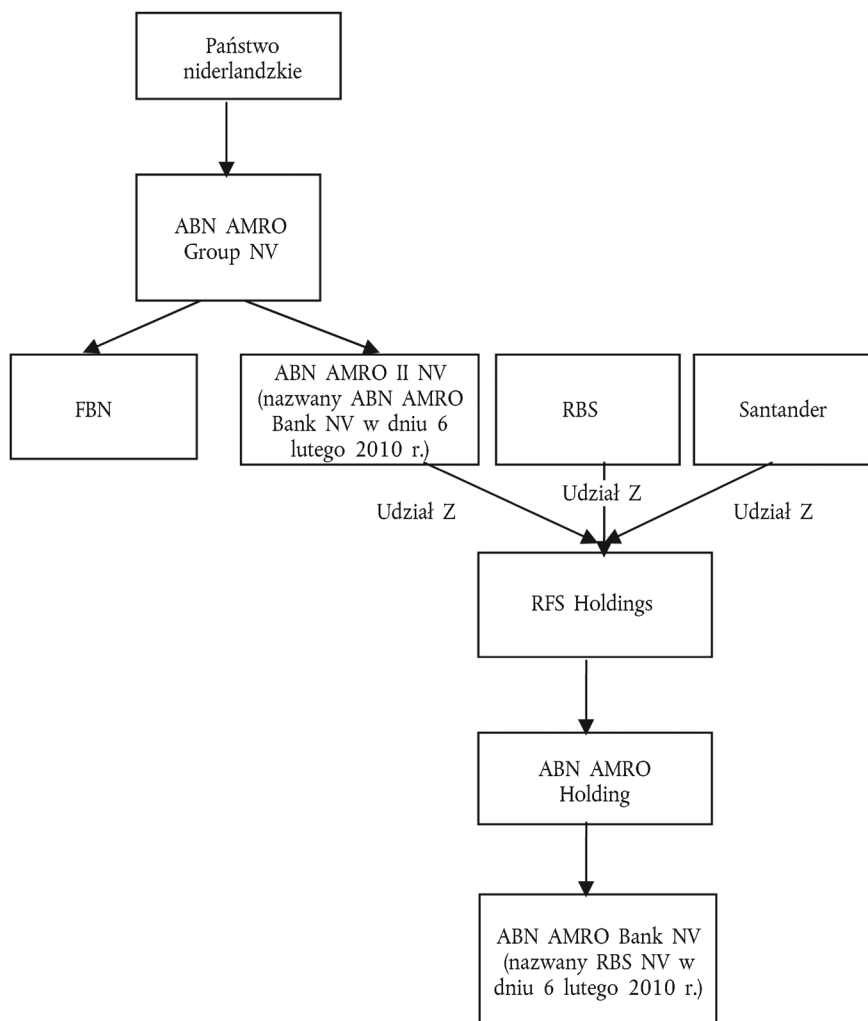
- (42) W dniu 21 listopada 2008 r. państwo niderlandzkie zdecydowało, że dokona połączenia ABN AMRO N i FBN (które było niezrealizowanym zamiarem Fortis SA/NV). Połączenia można było dokonać jedynie po oddzieleniu ABN AMRO N od ABN AMRO Bank – spółki dominującej. Pierwszym krokiem było przeniesienie działań ABN AMRO N na nowy podmiot prawny w ramach ABN AMRO Bank, który nazwano ABN AMRO II.
- (43) W dniu 6 lutego 2010 r. ABN AMRO II został oddzielony zgodnie z opisem w motywie 41 i nazwany ABN AMRO Bank. Jednocześnie podmiot prawny znany uprzednio jako ABN AMRO Bank nazwano „The Royal Bank of Scotland NV” („RBS NV”) (zob. wykres powyżej).
- (44) Zanim nowy podmiot – ABN AMRO Bank – mógł połączyć się z FBN, musiał wdrożyć działania naprawcze dotyczące połączenia. Kiedy Fortis SA/NV nabył ABN AMRO N w 2007 r., Komisja stwierdziła ⁽¹²⁾ (w „decyzji w sprawie połączenia”), że połączenie ABN AMRO N i FBN doprowadzi do problemów w zakresie koncentracji na niderlandzkim rynku bankowym, w szczególności w segmentach bankowości komercyjnej i faktoringu.
- (45) W celu rozwiązania problemów w zakresie koncentracji Fortis SA/NV zobowiązał się do sprzedaży pewnej liczby zakresów działalności (tj. działu faktoringu IFN i działalności w ramach bankowości komercyjnej „New HBU”) na rzecz Deutsche Bank. Kiedy w dniu 3 października 2008 r. państwo niderlandzkie nabyło FBN i ABN AMRO N, Fortis SA/NV jeszcze nie zakończył sprzedaży New HBU i IFN na rzecz Deutsche Bank. Kiedy państwo niderlandzkie postanowiło dokonać połączenia FBN i ABN AMRO N, wznowiło negocjacje z Deutsche Bank ⁽¹³⁾. Sprzedaż New HBU i IFN na rzecz Deutsche Bank zakończono w dniu 1 kwietnia 2010 r.

⁽¹²⁾ Więcej szczegółów można znaleźć w decyzji Komisji z dnia 3 października 2007 r. w sprawie nr M/4844 - Fortis/ABN AMRO Assets - Dz.U. C 265 z 7.11.2007, p. 2.

⁽¹³⁾ W dniu 23 grudnia 2009 r. ABN AMRO Bank i Deutsche Bank podpisały umowę w sprawie nabycia udziałów w New HBU i IFN. Cena transakcji wyniosła 700 mln EUR, a transakcja obejmowała również gwarancję na pokrycie 75 % strat kredytowych New HBU („parasol kredytowy”) do maksymalnej kwoty 1,6 mld EUR.

- (46) Łączna wartość aktywów New HBU wynosiła [10 – 20] mld EUR, a zatrudnienie stanowiło ok. [1 000 – 1 500] ekwiwalentów pełnego czasu pracy („EPC”). New HBU obejmował Hollandsche Bank Unie („New HBU”) (bank komercyjny należący do ABN AMRO N), niektóre biura sprzedaży ABN AMRO (13 z łącznej liczby 78) i niektóre działy ds. klienta korporacyjnego ABN AMRO (2 z łącznej liczby 5).
- (47) ABN AMRO Bank i FBN oficjalnie połączyły się, aby utworzyć ABN AMRO Group w dniu 1 lipca 2010 r., zgodnie z opisem na wykresie 2 przedstawionym w motywie 49.
- (48) Państwo niderlandzkie przekazało zarządzanie swoim udziałem w ABN AMRO Z nowemu podmiotowi ABN AMRO Bank, ponieważ nie chciało poświęcać zasobów na bieżące zarządzanie tym udziałem. Państwo niderlandzkie pozostało jednak prawnym właścicielem ABN AMRO Z oraz ma prawo do wszystkich ewentualnych zysków i jest odpowiedzialne za wszystkie ewentualne straty ABN AMRO Z ⁽¹⁴⁾.
- (49) Wykres 2:

Stworzenie ABN AMRO Group

⁽¹⁴⁾ W piśmie do Komisji z dnia 26 maja 2010 r. państwo niderlandzkie opisało sytuację ładu korporacyjnego ABN AMRO Z w następujący sposób: „Oznacza to na przykład, że w razie sprzedaży aktywów sprzedaż taka da nadwyżkę kapitału regulacyjnego, RFS Holdings będzie wtedy zobowiązany ... do podziału nadwyżki kapitałowej wśród członków konsorcjum. W przypadku straty na aktywach lub stwierdzenia nowego lub zwiększonego zobowiązania, członkowie konsorcjum będą zobowiązani do uzupełnienia wszelkich braków w kapitale regulacyjnym. Ekonomika udziałów Z leży zatem bezpośrednio w gestii członków konsorcjum”.

2.2. Beneficjenci

2.2.1. Działalność gospodarcza ABN AMRO N i ABN AMRO Z

- (50) W skład ABN AMRO N – samodzielnie trzeciego pod względem wielkości banku w Niderlandach, po Rabobank i ING, wchodziły dwie części jednostki gospodarczej BU Netherlands i BU Private Banking.
- (51) Pierwsza część jednostki gospodarczej, BU Netherlands, oferowała detaliczne i komercyjne usługi bankowe za pośrednictwem sieci oddziałów obejmujących 510 placówek typu bank shop i 78 oddziałów doradztwa oraz za pośrednictwem kanałów alternatywnych takich jak Internet, bankomaty⁽¹⁵⁾ i centra telefoniczne. BU Netherlands zatrudniał około 19 000 osób (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy).
- (52) W sektorze bankowości detalicznej BU Netherlands posiadał mocną rozbudowaną obsługę klienta podzieloną na „masową bankowość detaliczną” (ponad [3,5 – 5] mln klientów) i na „bankowość uprzywilejowaną” (ponad [250 000 – 420 000] klientów)⁽¹⁶⁾, które oferowały szeroki asortyment produktów (takich jak oszczędności, inwestycje, hipoteki, ubezpieczenia, kredyty kartowe i płatności kartami kredytowymi).
- (53) W sektorze bankowości komercyjnej ABN AMRO N obsługiwał [300 000 – 400 000] MSP⁽¹⁷⁾ i [9 000 – 21 000] większych klientów korporacyjnych (choć zgodnie z warunkami porozumienia akcjonariuszy konsorcjum większych klientów ABN AMRO Bank przydzielono do RBS), oferując szeroki asortyment produktów (takich jak kredyty, płatności i zarządzanie gotówką, oszczędności, obligacje, zarządzanie ryzykiem i ubezpieczeniami, złożone rozwiązania i produkty finansowe, leasing i faktoring).
- (54) Druga część jednostki gospodarczej, BU Private Banking, była ukierunkowana na klientów indywidualnych posiadających aktywa netto dostępne na potrzeby inwestycji wynoszące ponad 1 mln EUR, oferując różne produkty w zakresie zarządzania aktywami i majątkiem. BU Private Banking zbudował dobrze rozwiniętą sieć dzięki organicznemu wzrostowi w Niderlandach i we Francji oraz dzięki przejęciom w Niemczech (Delbrück Bethmann Maffei) i w Belgii (Bank Corluyl). BU Private Banking obejmował również francuską spółkę joint venture Neulize Vie.
- (55) Przedsiębiorstwa nabyte w dniu 3 października 2008 r. przez państwo niderlandzkie obejmowały również International Diamond and Jewelry Group, która jest wydziałem obsługującym przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją diamentów i handlem diamentami.
- (56) ABN AMRO Z nie posiadał aktywów operacyjnych, ale posiadał między innymi aktywa podatkowe, pewną liczbę udziałów (między innymi w Saudi Hollandi Bank) i portfel pozostałych niepublicznych instrumentów kapitałowych. Pod względem zobowiązań istniała rezerwa na uregulowanie zobowiązań wobec Departamentu Sprawiedliwości Stanów Zjednoczonych, inne rezerwy (częściowo związane z personelem) i wewnątrzgrupowe finansowanie aktywów spółki. Jak stwierdzono w przypisie 11, udział należący do państwa niderlandzkiego stanowi 33,81 % udziałów w ABN AMRO Z.
- (57) W tabeli 1 poniżej zestawiono najważniejsze dane finansowe pro-forma dotyczące ABN AMRO N:

Tabela 1

Najważniejsze dane finansowe dotyczące ABN AMRO N (w mln EUR)	2008	2009
Całkowity dochód z działalności operacyjnej ⁽¹⁾	5 189	4 899
Zysk netto	471	(117)
Zwrot z kapitału własnego	6,7 %	- 2,7 %
Współczynnik kosztów do dochodów	73 %	77,5 %
Całkowite aktywa	183 539	202 084
Całkowite pasywa	7 044	4 278 ⁽²⁾
Aktywa ważone ryzykiem ⁽³⁾	91 700	74 973 ⁽⁴⁾
Wskaźnik warstwy pierwszej	9,4 %	10,2 % ⁽⁵⁾

⁽¹⁵⁾ Bankomaty.

⁽¹⁶⁾ Jednostka ABN AMRO N zajmująca się „bankowością uprzywilejowaną” była ukierunkowana na segment klientów masowo zamożnych i obejmowała klientów z aktywami płynnymi przekraczającymi 50 000 EUR i miesięcznym dochodem netto przekraczającym 5 000 EUR.

⁽¹⁷⁾ Małe i średnie przedsiębiorstwa.

Najważniejsze dane finansowe dotyczące ABN AMRO N (w mln EUR)	2008	2009
Wskaźnik całkowitego kapitału lub wskaźnik BIS	12,6 %	14,8 %
Finansowanie stałe/aktywa nie płynne	107 %	110 %

Źródło: ABN AMRO Bank NV, Przegląd roczny z 2009 r., konsolidacja byłego ABN AMRO Z i prywatnego kapitału, w tym New HBU.

(¹) Głównie „dochód z odsetek netto” i „dochód z prowizji i opłat netto”.

(²) W komunikacie prasowym ABN AMRO dotyczącym wyników w 2009 r. z dnia 26 marca 2010 r. wyjaśniono, że kapitał zakładowy w 2009 r. zmniejszył się o 2,7 mld EUR do 4,3 mld EUR w porównaniu z dniem 31 grudnia 2008 r. głównie w wyniku ponownego podziału kapitału w ABN AMRO Holdings w celu pokrycia wymogów kapitałowych z powodu zainteresowania państwa niderlandzkiego w ABN AMRO Z (zob. później środek A).

(³) Aktywa ważone ryzykiem.

(⁴) Liczba ta już uwzględnia zmniejszenie aktywów ważonych ryzykiem w wyniku instrumentu ulgi w kapitale.

(⁵) W komunikacie prasowym dotyczącym wyników w 2009 r. z dnia 26 marca 2010 r. wyjaśniono, że wzrost wskaźników kapitałowych (2009 r. w stosunku do 2008 r.) wynikał głównie z następujących działań kapitałowych: „W dniu 31 sierpnia 2009 r. Ministerstwo Finansów nabyło obowiązkowe zamienne dłużne papiery wartościowe warstwy pierwszej o wartości 800 mln EUR wydane przez ABN AMRO Bank. W tym dniu z Ministerstwem Finansów podpisano również porozumienie w sprawie swapu ryzyka kredytowego, dzięki któremu ABN AMRO Bank nabył ochronę kredytową portfela mieszkaniowych kredytów hipotecznych o wartości 34,5 mld EUR. W dniu 23 grudnia 2009 r. państwo niderlandzkie nabyło dwa obowiązkowe zamienne dłużne papiery wartościowe. Obowiązkowy zamienny dłużny papier wartościowy o wartości 967 mln EUR wydano w grudniu 2009 r. na rzecz byłego ABN AMRO Bank. Obowiązkowy zamienny dłużny papier wartościowy o wartości 833 mln EUR wydał bezpośrednio ABN AMRO II N.V., obecnie ABN AMRO Bank N.V., na pokrycie przewidywanych strat w związku ze zbyciem przedsiębiorstwa w ramach środków naprawczych Komisji. Od stycznia 2010 r. instrument ten klasyfikuje się jako kapitał regulacyjny. Zamiana trzech obowiązkowych zamiennych dłużnych papierów wartościowych po prawnym oddzieleniu spowoduje wzrost kapitału podstawowego o kwotę 2,6 mld EUR”.

- (58) W roku budżetowym 2009 ABN AMRO N odnotował stratę w wysokości 117 mln EUR. Wynikała ona z większej utraty wartości kredytu, nacisku na marże odsetkowe, wyższych obciążeń związanych z niderlandzkim systemem gwarantowania depozytów oraz kosztami oddzielenia i integrowania (¹⁸). Gdyby pominąć koszty oddzielenia i integrowania, ABN AMRO N odnotowałoby w 2009 r. niewielki zysk netto w wysokości 52 mln EUR.

2.2.2. Fortis Bank Nederland (FBN)

- (59) Jako jednostka samodzielna FBN był czwartym największym bankiem na rynku niderlandzkim (po Rabobank, ING i ABN AMRO N, ale przed SNS REAAL).
- (60) Państwo niderlandzkie (a uprzednio Fortis SA/NV) posiadało bezpośrednio 92,6 % udziałów w FBN, a instrument inwestycyjny Fortis FBN(H) Preferred Investments BV obejmował pozostałe 7,4 % udziałów w postaci udziałów uprzywilejowanych. Państwo niderlandzkie posiadało 70 % udziałów w tym instrumencie inwestycyjnym, natomiast pozostałe 30 % znajdowało się w rękach prywatnych inwestorów (¹⁹). Udziały uprzywilejowane znajdujące się w prywatnych rękach miały wartość nominalną wynoszącą 210 mln EUR i (nieskumulowaną) dywidendę wynoszącą 5,85 % (²⁰).
- (61) Działania FBN podzielono na trzy segmenty: bankowość detaliczną, bankowość prywatną i bankowość handlową.
- (62) Działalność związana z bankowością detaliczną obejmowała tradycyjną działalność w zakresie bankowości detalicznej (z siecią 157 oddziałów, [2 – 3] mln klientów indywidualnych i [20 000 – 60 000] klientów wśród MŚP), a także Directbank (który oferował rozwiązania hipoteczne przez pośredników) i produkty w zakresie finansów konsumenckich i kart płatniczych odpowiednio Alfam i ICS.
- (63) Bankowość prywatną rozwijano głównie w ramach marki Fortis Mees Pierson i oferowano usługi w zakresie zarządzania majątkiem (planowanie majątku, inwestycje, kredyty i ubezpieczenia) w podziale na segmenty na rzecz [15 000 – 40 000] klientów w Niderlandach.

(¹⁸) Dochód z odsetek netto zmniejszył się z 3,223 mld EUR (w 2008 r.) do 2,994 mld EUR (w 2009 r.) głównie w wyniku nacisku na marże odsetkowe w pierwszej połowie 2009 r. Wyniki pozaodsetkowe obniżyły się o 61 mln EUR tj. o 3 % do 1,905 mld EUR, a utrata wartości kredytu wzrosła z 776 mln EUR w 2008 r. do 1,172 mld EUR w 2009 r. (źródło: komunikat prasowy dotyczący wyników za rok budżetowy 2009 z dnia 26 marca 2010 r.).

(¹⁹) [...].

(²⁰) Od dnia 1 stycznia 2013 r. i co pięć lat począwszy od 2013 r. dywidenda będzie obliczana ponownie i ustalana jako: stopa procentowa odniesienia + spread, a stopa procentowa odniesienia będzie równa swapowi z pięciu lat denominowanemu w euro + spread odzwierciedlający panujące w danym czasie warunki rynkowe.

- (64) W segmencie bankowości handlowej FBN rozróżniało siedem różnych oddziałów. W wydziale *Commercial Banking* (1) FBN posiadało 23 centra biznesowe oferujące wiele produktów przedsiębiorstwom o obrotach nieprzekraczających 250 mln EUR. Przedsiębiorstwa z obrotami przekraczającymi 250 mln EUR oraz sektor publiczny były obsługiwane przez inny oddział, *Corporate & Public Banking* (2). Istniały również oddziały *Investment banking* (3) ⁽²¹⁾, *Specialised Financial Services* (4) ⁽²²⁾, *Energy, Commodities & Transportation* (5), *Global Markets & Institutional Banking* (6) ⁽²³⁾ oraz *Clearing Funds & Custody* (7) ⁽²⁴⁾.
- (65) W tabeli 2 poniżej zestawiono najważniejsze dane finansowe dotyczące FBN:

Tabela 2

Najważniejsze dane finansowe dotyczące FBN (w mln EUR)	2006	2007	2008 ⁽¹⁾	2009
Całkowity dochód z działalności operacyjnej	3 473	3 553	3 096	2 171
Zysk netto	1 157	1 296	- 18 486	406
Zwrot z kapitału własnego (norm.) ⁽²⁾	20,1 %	8,9 %	4,9 %	0,7 %
Współczynnik kosztów do dochodów	50,5 %	54,2 %	64,9 %	84,2 %
Całkowite aktywa	209 749	272 378	184 203	189 785
Całkowite pasywa	5 910	21 763	2 944	4 716
Aktywa ważone ryzykiem	66 995	75 850	70 932	53 730 ⁽³⁾
Wskaźnik warstwy pierwszej	8,6 %	11,2 %	7,4 %	12,5 %
Wskaźnik całkowitego kapitału	10,5 %	11,2 %	11,2 %	16,7 %
Wskaźnik kredytów do depozytów		167 %	237 %	208 %

Źródło: Sprawozdania roczne FBN za lata 2008/2009.

⁽¹⁾ W sprawozdaniu finansowym z 2008 r. uwzględniono już sprzedaż ABN AMRO N państwu niderlandzkiemu.

⁽²⁾ Znormalizowany zwrot z kapitału własnego wyklucza wyjątkowe produkty.

⁽³⁾ Bazylea II z dolnym pułapem Bazylea I w wysokości 80 %.

- (66) W 2008 r. FBN odnotował stratę w wysokości 18,5 mld EUR, ale w dużym stopniu była ona związana z wyjątkowymi produktami. Przedsiębiorstwo było zmuszone zgłosić stratę netto w wysokości 16,8 mld EUR w RFS Holdings oraz jego sprzedaż; odnotowało również utratę wartości o 922 mln EUR (po potrąceniu podatków) w dziale Prime Fund Solutions w wyniku afery Madoffa ⁽²⁵⁾. Z pominięciem tych elementów zysk bazowy netto wyniósł 604 mln EUR, prawie wyłącznie odnotowany w pierwszej połowie 2008 r.
- (67) W 2009 r. FBN odnotowało zysk netto w wysokości 406 mln EUR dzięki dwóm wyjątkowym zyskom (rozliczeniu gotówkowemu z Fortis Capital Company w wysokości 362,5 mln EUR) i związanemu z aferą Madoffa odzyskaniu rezerw w wysokości 16 mln EUR. Zysk bazowy netto zmniejszył się do 27 mln EUR ⁽²⁶⁾ (z 604 mln EUR w 2008 r.).

⁽²¹⁾ Usługi *Investment banking* obejmowało między innymi kredyty dla przedsiębiorstw, finansowość związaną z nieruchomościami, finansowość związana z nabywaniem i dźwignią, doradztwo, finansowość ustrukturyzowaną i kapitał.

⁽²²⁾ Usługi *Specialised financial services* obejmowały między innymi faktoring, usługi handlowe oraz zarządzanie przepływami pieniężnymi i kapitałem obrotowym.

⁽²³⁾ Usługi *Global Markets & Institutional Banking* obejmowały między innymi rynek walutowy FOREX, rynki pieniężne, kapitał, finansowość działalności o stałej kwocie dochodu i papiery wartościowe.

⁽²⁴⁾ Usługi *Clearing Funds & Custody* obejmował między innymi usługi brokerskie, rozliczenia i przechowywanie oraz usługi Prime Fund Solutions („PFS”) (zarządzanie funduszami, finansowość pomostową i związaną z dźwigniami oraz bankowość dla funduszy hedgingowych).

⁽²⁵⁾ FBN nie był bezpośrednio narażony na skutki afery Madoffa, ale był narażony na zabezpieczone pobudzenie finansowania niektórych funduszy hedgingowych, które zainwestowały w zarządzane przez Madoffa rachunki.

⁽²⁶⁾ Dochód z odsetek netto zmniejszył się z 1,584 mld EUR w 2008 r. do 1,150 mld EUR w 2009 r. w związku z wyższymi kosztami finansowania oszczędności i wyemitowanych długów, a dochód z prowizji i opłat netto również się zmniejszył (do 724 mln EUR w 2009 r. z 823 mln EUR w 2008 r.). Podczas gdy całkowite wydatki zmniejszyły się z 2,010 mld EUR w 2008 r. do 1,827 mld EUR w 2009 r. utrata wartości wzrosła z 331 mln EUR w 2008 r. do 412 mln EUR w 2009 r. Innymi elementami wpływającymi na wyniki były: dochód ze sprzedaży Intertrust (81 mln EUR), rezerwy związane z upadłością niderlandzkiego banku DSB (15 mln EUR) i koszty oddzielenia i integrowania (66 mln EUR).

2.2.3. ABN AMRO Group

- (68) Grupa ABN AMRO Group, którą stworzono w wyniku połączenia FBN i ABN AMRO Bank (tj. działania ABN AMRO N) w dniu 1 lipca 2010 r., obejmuje wszystkie działania FBN i ABN AMRO N w dwóch oddzielnych podmiotach gospodarczych Retail and Private banking i Commercial and Merchant banking. W 2008 r. grupa odnotowała dochód z działalności operacyjnej pro forma w wysokości 7,15 mld EUR, a jej całkowite aktywa pro forma wyniosły 360 mld EUR. Zgodnie z najnowszymi danymi ⁽²⁷⁾ ABN AMRO Group posiada całkowite aktywa MSSF ⁽²⁸⁾ w wysokości 11,7 mld EUR.
- (69) ABN AMRO Group jest bardzo zróżnicowana, ponieważ dochód z działalności operacyjnej podmiotu zajmującego się bankowością detaliczną i prywatną wynosi 4,2 mld EUR, a dochód z działalności operacyjnej działu Commercial and Merchant banking wynosi 2,8 mld EUR. Z geograficznego punktu widzenia większość przychodów ABN AMRO Group (mianowicie [65 – 95] % całości) pochodzi z Niderlandów.
- (70) W dziale Retail and Private banking zintegrowana ABN AMRO Group posiada [15 – 20] % i [15 – 20] % ⁽²⁹⁾ udział w rynku odpowiednio masowej bankowości detalicznej i bankowości uprzywilejowanej ⁽³⁰⁾, co sprawia, że pod względem udziału w rynku grupa jest trzecim co do wielkości przedsiębiorstwem na niderlandzkim rynku bankowym. W sektorze bankowości prywatnej (pod nazwą ABN AMRO Mees Pierson) ABN AMRO Group jest jak dotąd największa na rynku niderlandzkim z udziałem w rynku wynoszącym ok. [30 – 40] % ⁽³¹⁾. W dziale Commercial and Merchant banking udział w rynku ABN AMRO Group wynosi ok. [15 – 25] % ⁽³²⁾.
- (71) ABN AMRO Group nie obejmuje już New HBU ani działalności faktoringowej IFN, którą zbyto w ramach działań naprawczych dotyczących połączenia z dnia 1 kwietnia 2010 r.
- (72) W ramach procesu restrukturyzacji zbyto dwa małe działy FBN (mianowicie Intertrust i Prime Fund Solutions („PFS”)) również zbyto, dlatego nie należały już do ABN AMRO Group.
- (73) We wrześniu 2009 r. FBN (i jego partner Banque Générale du Luxembourg („BGL”)) ⁽³³⁾ sprzedał Intertrust przedsiębiorstwu Waterland specjalizującemu się w prywatnym kapitale. Intertrust jest jednym z największych podmiotów w zarządzaniu funduszami powierniczymi i przedsiębiorstwami. Zatrudnia 1 000 ekspertów w 19 krajach a jego dochód z działalności operacyjnej i aktywa warte ryzykiem wynoszą odpowiednio [...] mln EUR i [...] mln EUR.
- (74) W maju 2010 r. FBN ogłosił również sprzedaż PFS na rzecz Credit Suisse. PFS świadczy usługi w zakresie funduszy branży zarządzania aktywami alternatywnymi, w tym na przykład w zakresie administracji, bankowości, przechowywania i finansów. Jego klientami są zarówno podmioty zarządzające aktywami butików jak i duże globalne instytucje, takie jak fundusze emerytalne i państwowe fundusze majątkowe. PFS był odpowiedzialny za rezerwę po opodatkowaniu w wysokości 922 mln EUR powiązaną z aferą Madoffa zarejestrowaną przez FBN w 2008 r. PFS posiada dochód w wysokości [...] mln EUR i aktywa warte ryzykiem w wysokości [...] mln EUR.
- (75) W dniu 4 marca 2011 r. ABN AMRO Group opublikowała wyniki za ostatni rok budżetowy 2010, w których wykazała stratę netto w wysokości 414 mln EUR. Z pominięciem kosztów oddzielenia i integrowania, ABN AMRO Group odnotowała zysk bazowy w wysokości 1,077 mln EUR. Na dzień 31 grudnia 2010 r. wskaźnik kapitału podstawowego warstwy pierwszej, warstwy pierwszej i wskaźnik całkowitego kapitału ABN AMRO Group wynoszą odpowiednio 10,4 %, 12,8 % i 16,6 %. W porozumieniu z państwem niderlandzkim ABN AMRO Group ustanowiła w zakresie wypłaty dywidendy politykę ukierunkowaną na wypłatę dywidend w wysokości 40 % zgłoszonego zysku rocznego.

2.3. Opis planu restrukturyzacji z grudnia 2009 r. i zaktualizowanego planu restrukturyzacji z listopada 2010 r.

- (76) W dniu 4 grudnia 2009 r. państwo niderlandzkie przedstawiło Komisji plan restrukturyzacji z grudnia 2009 r. Dodatkowe informacje przedstawiono w marcu 2010 r. ⁽³⁴⁾. Połączenie FBN i ABN AMRO N jest kluczowym elementem koncepcji prowadzenia działalności opracowanej w planie restrukturyzacji z grudnia 2009 r. ABN AMRO Group, nowy bank będący efektem planu restrukturyzacji z grudnia 2009 r., skoncentruje swoją działalność na śródrinkowym segmencie w Niderlandach ⁽³⁵⁾ i będzie aktywny w segmencie bankowości detalicznej i prywatnej oraz bankowości komercyjnej i handlowej.

⁽²⁷⁾ Stan na koniec trzeciego kwartału 2010 r. (źródło: komunikat prasowy z dnia 19 listopada 2010 r.).

⁽²⁸⁾ Międzynarodowe standardy sprawozdawczości finansowej.

⁽²⁹⁾ Zob. str. 14 planu restrukturyzacji z dnia 4 grudnia 2009 r. opartego na danych Milward Brown/Teletrack.

⁽³⁰⁾ „Bankowość uprzywilejowana” jest ukierunkowana na segment klientów masowo zamożnych, w tym na gospodarstwa domowe z rocznym dochodem przekraczającym 50 000 EUR lub zbywalnymi aktywami wynoszącymi od 50 000 EUR do 1 mln EUR.

⁽³¹⁾ Zob. str. 15 planu restrukturyzacji z dnia 4 grudnia 2009 r. opartego na danych dotyczących zarządzanych aktywów pochodzących między innymi z bazy danych BCG Wealth Management z 2007 r.

⁽³²⁾ Ta liczba dotycząca udziału w rynku uwzględnia już zbycie New HBU i IFN; zob. str. 16 planu restrukturyzacji z dnia 4 grudnia 2009 r. opartego na danych TNS/NIPO/Financial Monitor for Commercial Banking and Corporate Clients.

⁽³³⁾ BGL jest jednym z największych banków w Luksemburgu i był spółką siostrzaną FBN w Fortis SA/NV. BGL został członkiem BNP Paribas Group w maju 2009 r.

⁽³⁴⁾ W planie restrukturyzacji z 2009 r. brakowało istotnych informacji, takich jak prognozy finansowe dla najbardziej pesymistycznego scenariusza. Brakujące informacje dostarczono w dniu 23 maja 2010 r.

⁽³⁵⁾ Ok. [65 - 95] % dochodu z działalności operacyjnej będzie pochodziło z Niderlandów.

- (77) Plan restrukturyzacji z grudnia 2009 r. rozpoczyna się od diagnozy, według której potrzeby kapitałowe nie były związane z wynikami bazowymi FBN i ABN AMRO N, ale z potrzebą finansowania ich oddzielenia się od spółek dominujących i z odgórnymi kosztami integracji związanymi z połączeniem.
- (78) W alternatywnym scenariuszu, który nie zakładał pomocy państwa, w planie restrukturyzacji z grudnia 2009 r. przyznano, że bez skoordynowanego wysiłku rządów państw Beneluksu Fortis SA/NV zbankrutowałaby i pociągnął za sobą FBN i ABN AMRO N.
- (79) Plan restrukturyzacji z grudnia 2009 r. zawiera prognozy finansowe na lata 2009–2012 z podziałem na działy bankowości detalicznej, bankowości prywatnej w Niderlandach, bankowości prywatnej na świecie oraz bankowości komercyjnej i handlowej. W szczególności dla 2012 r. ABN AMRO Group dokonała również kalkulacji zysku na bazie przychodów i rozchodów w ujęciu rocznym, co wyklucza koszty przejściowe i zakłada, że synergia kosztowa uwzględniono już dla całego roku. Prognozy te przedstawiono dla scenariusza bazowego i najbardziej pesymistycznego scenariusza.
- (80) W dniu 8 listopada 2010 r. państwo niderlandzkie zaktualizowało zawarte w planie restrukturyzacji z grudnia 2009 r. prognozy finansowe do 2012 r., w tym dodatkowe prognozy na 2013 r. w planie restrukturyzacji z listopada 2010 r.

Scenariusz bazowy

- (81) W scenariuszu bazowym państwo niderlandzkie wychodzi z założenia, że wolumen obrotów będzie rósł razem z inflacją. Założono, że koszty personelu wzrosną o [1 – 6] % rocznie, a inne koszty w sposób bardziej umiarkowany o [1 – 5] % rocznie. Państwo niderlandzkie przewiduje również, że rezerwy na straty z tytułu kredytów ABN AMRO Group zaczną maleć od wysokiego poziomu zgłoszonego w 2009 r.
- (82) W scenariuszu bazowym przedstawionym w planie restrukturyzacji z listopada 2010 r. ABN AMRO Group odnotowuje ujemny wynik netto w wysokości [...] mln EUR w 2010 r., a zyski zaczyna odnosić począwszy od 2011 r. (tj. zysk w wysokości [...] mln EUR w 2011 r.).
- (83) Oczekuje się, że w 2012 i 2013 r. zyski netto ABN AMRO Group wzrosną odpowiednio do [...] mln EUR i [...] mln EUR, co przełoży się na zwrot z kapitału własnego⁽³⁶⁾ w wysokości ok. [...] %. Poprawa rentowności ABN AMRO Group jest efektem wyższego dochodu z działalności operacyjnej (który powinien ulec poprawie po słabych wynikach w 2009 r.), z programu redukcji kosztów, który powinien w sposób stały prowadzić do obniżenia kosztów o 1,1 mld EUR przed opodatkowaniem rocznie oraz normalizacji rezerw na straty z tytułu kredytu po osiągnięciu wartości maksymalnej w 2009 r. Prognozując się, że w 2013 r. współczynnik kosztów do dochodów ABN AMRO Group wyniesie [...] %.
- (84) Scenariusz bazowy

Tabela 3

	2009 (Rzeczywisty)	2010 (E ⁽¹⁾)	2011 (E)	2012 (E)	2012 w ujęciu rocznym (E)	2013 (E)
Dochód z działalności operacyjnej	7 039	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Wynik odsetkowy netto	4 528	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Dochody z opłat i prowizji netto	1 933	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Inne dochody	849	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Wydatki z tytułu działalności operacyjnej	- 5 568	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Wydatki z tytułu działalności operacyjnej – z normalnej działalności	- 5 258	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Wydatki z tytułu działalności operacyjnej – okres przejściowy	- 310	[...]	[...]	[...]		
Dochód z działalności operacyjnej	1 471	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Utrata wartości kredytu	- 1 585	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Zysk przed opodatkowaniem	- 114	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Podatki i udziały mniejszościowe	45	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

⁽³⁶⁾ Zwrot z kapitału własnego jest kwotą dochodu netto w postaci odsetka kapitału własnego.

	2009 (Rzeczywisty)	2010 (E ⁽¹⁾)	2011 (E)	2012 (E)	2012 w ujęciu rocznym (E)	2013 (E)
Zysk netto	- 68	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Zysk bazowy netto (byłe koszty przejściowe)	163	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

(¹) „E” oznacza „Szacunki”.

Najbardziej pesymistyczny scenariusz

- (85) W ramach najbardziej pesymistycznego scenariusza przedstawionego w planie restrukturyzacji z listopada 2010 r. państwo niderlandzkie wyszło z bardziej zachowawczych założeń niż w ramach scenariusza bazowego. Zastosowało marże odsetkowe niższe o 7,5 % od marż w scenariuszu bazowym, bardziej ostrożne prognozy prowizji i opłat (wzrost o 4 % rocznie w przeciwieństwie do 7 % w scenariuszu bazowym), niższe synergii (efekt - [...] mln EUR na zysk w 2013 r.) i o 15 % niższy wskaźnik odzyskania rezerw na straty z tytułu kredytu (efekt - [...] mln EUR na zysk w 2013 r.).
- (86) Mimo że bardziej zachowawcze dane doprowadziłyby do gorszych wyników, ABN AMRO Group nadal odnotowałaby zysk. Najbardziej pesymistyczny scenariusz przewiduje zysk bazowy netto w wysokości [...] mln EUR i [...] mln EUR odpowiednio w 2012 i 2013 r. (co jest porównywalne odpowiednio z [...] mln EUR i [...] mln EUR w scenariuszu bazowym).

Strategia wyjścia

- (87) W planie restrukturyzacji z grudnia 2009 r. państwo niderlandzkie poruszyło również kwestię strategii wyjścia, podkreślając, że nie zamierza pozostać długoterminowym inwestorem w ABN AMRO Group.
- (88) W piśmie z dnia 20 sierpnia 2010 r. państwo niderlandzkie przedstawiło Komisji więcej szczegółów dotyczących jego strategii wyjścia. Państwo niderlandzkie wyjaśniło, że rozważa ofertę w postaci IPO (³⁷), ale jest otwarte na inne możliwości, takie jak prywatna sprzedaż inwestorowi lub uczestnikowi rynku. W piśmie z dnia 20 sierpnia 2010 r. państwo niderlandzkie informuje, że pierwszy udział w wysokości [0 – 50] – [10 – 60] % może zostać udostępniony jako IPO najwcześniej w [...], następnie w drugiej ofercie może zostać udostępniony kolejny udział w wysokości [0 – 50] – [10 – 60] % w 2015 r. Państwo niderlandzkie chce odzyskać swoją pierwszą inwestycję kapitałową powiększoną o koszt finansowania w wysokości [2 – 5] %. Państwo niderlandzkie zamierza zmniejszyć swój udział w ABN AMRO Group do maksimum [25 – 65] %, najlepiej przed końcem [2014 – 2018] r. Ostatecznie państwo niderlandzkie jest zdeterminowane, aby wyjść z grupy. Ostateczna decyzja w sprawie IPO leży w gestii nider-

landzkiego Ministra Finansów i będzie zależała od sytuacji na rynku, gotowości ABN AMRO Group do IPO i od oczekiwanych zysków. W dniu 24 stycznia 2011 r. rząd niderlandzki przedstawił swoją strategię wyjścia również publicznie (³⁸).

Adekwatność kapitałowa

- (89) W planie restrukturyzacji z grudnia 2009 r. (również w zaktualizowanym planie restrukturyzacji z listopada 2010 r.) wykazano, że po wdrożeniu wszystkich środków pomocy państwa ABN AMRO Group posiada dostateczny kapitał. W trakcie okresu restrukturyzacji przewidywane wskaźniki warstwy pierwszej powinny zdecydowanie utrzymywać się powyżej [...] % w latach 2009–2012, a następnie wzrosnąć do [...] % w 2013 r.

Zbycia

- (90) W planie restrukturyzacji z grudnia 2009 r. państwo niderlandzkie wyjaśniło, że ABN AMRO Group zbyła już kilka przedsiębiorstw. Poza sprzedażą New HBU i IFN podczas procesu działań naprawczych dotyczących połączenia ABN AMRO N i FBN zbyły również Intertrust i PFS.
- (91) W stosunku do ABN AMRO Group Intertrust i PFS stanowią w sumie [0 – 5] %, [0 – 5] % i [0 – 5] % pod względem, odpowiednio, prognozowanych całkowitych dochodów z działalności operacyjnej, kosztów i aktywów ważonych ryzykiem.
- (92) W procesie restrukturyzacji FBN dokonał również nabycia w celu skorygowania rozbieżności wynikającej z podziału Fortis SA/NV. FBN był prawnym właścicielem podmiotu gospodarczego Brokerage, Clearing and Custody i wszystkich biur związanych z tym podmiotem, poza biurem w Chicago, które pozostało częścią Fortis Bank SA/NV. W celu skorygowania rozbieżności związanych z oddzieleniem w dniu 31 lipca 2009 r. FBN nabył od Fortis Bank SA/NV oddział Fortis Clearing Americas w Chicago za cenę ok. [...] mln USD.

2.4. Opis środków pomocy

- (93) W celu określenia poszczególnych środków pomocy państwa Komisja stosuje w swojej decyzji te same kody literowe jak w decyzji z dnia 5 lutego 2010 r.

(³⁷) Pierwsza oferta publiczna lub pierwsza publiczna sprzedaż spółki. Po pierwszej ofercie publicznej udziały w spółce będą notowane na giełdzie papierów wartościowych.

(³⁸) <http://www.rijksoverheid.nl/nieuws/2011/01/24/exitbeleid-financieel-deelnemingen.html>

2.4.1. Środki, których dotyczy decyzja z dnia 8 kwietnia 2009 r.

- (94) W dniu 3 października 2008 r. państwo niderlandzkie nabyło za 12,8 mld EUR. FBN (w tym ABN AMRO N) od Fortis SA/NV („środek X”). Komisja nie wszczęła postępowania w odniesieniu do tego środka, który jako taki nie stanowił pomocy państwa na rzecz FBN, nawet jeżeli wchodził w skład transakcji zapewniającej pomoc państwa dla FBN (zob. motyw 32 decyzji z dnia 8 kwietnia 2009 r.).
- (95) W czasie nabywania FBN przez państwo niderlandzkie FBN był w znacznym stopniu uzależniony w zakresie finansowania od Fortis Bank SA/NV. W celu zapewnienia pełnego oddzielenia FBN od Fortis Bank SA/NV państwo niderlandzkie musiało zakończyć powiązania finansowe między FBN i Fortis Bank SA/NV. W celu odciążenia istniejących powiązań w dniu 3 października 2008 r. państwo niderlandzkie przyznało FBN krótkoterminowy instrument wsparcia płynności w wysokości 45 mld EUR („środek Y1”). Instrument ten umożliwił FBN spłatę kredytów krótkoterminowych w wysokości 34 mld EUR na rzecz Fortis Bank SA/NV. Państwo niderlandzkie zastąpiło również Fortis Bank SA/NV jako kredytodawca długoterminowych kredytów na rzecz FBN za kwotę nominalną 16,1 mld EUR w ramach tzw. nowacji („środek Y2”) (39).
- (96) Krótkoterminowy instrument wsparcia płynności objęty środkiem Y1 funkcjonował do końca czerwca 2009 r. Od momentu wdrożenia środka wynagrodzenia zmieniły się kilka razy. W okresie od 6 do 23 października 2008 r. państwo niderlandzkie zapewniło FBN krótkoterminowe finansowanie według stopy EONIA (40) (jednodniowy kredyt na maksymalną kwotę 5 mld EUR) lub EURIBOR (41) (na potrzeby długoterminowej płynności w maksymalnej kwocie 40 mld EUR) bez dodatkowego spreadu. Po dniu 23 października 2008 r. nastąpił krótki okres (do 5 listopada 2008 r.), w którym państwo niderlandzkie stosowało stopę EONIA + 50 punktów bazowych i stopę EURIBOR + 50 punktów bazowych. W drugim okresie przedmiotowe ustalenie nadal dotyczyło maksymalnych kwot 5 mld EUR na potrzeby jednodniowej płynności i 40 mld EUR na potrzeby długoterminowej płynności. W okresie od 5 listopada 2008 r. do 1 marca 2009 r. państwo niderlandzkie zmieniło wynagrodzenie na stopę EONIA + 25 punktów bazowych dla jednodniowych kredytów, na stopę EURIBOR + 25 punktów bazowych dla kredytów z terminem płatności (42) poniżej 3 miesięcy i na stopę EURIBOR + 50 punktów bazowych

dla kredytów z terminem płatności powyżej 3 miesięcy (43). Po dniu 1 marca 2009 r. państwo niderlandzkie stworzyło dwustopniowy system zachęcający FBN do ograniczania jego uzależnienia od państwa. Pierwszą transzę finansowania (bez względu na termin zapadalności) udostępniono według stopy EURIBOR + 25 punktów bazowych, ale po przekroczeniu tego progu FBN mogło otrzymać jedynie dodatkową płynność według stopy EURIBOR + 50 punktów bazowych (44). Kwotę całkowitego instrumentu wsparcia płynności i kwotę pierwszego progu stopniowo obniżano. W dniu 9 lipca 2009 r. państwo niderlandzkie poinformowało Komisję o tym, że FBN spłacił wszystkie swoje krótkoterminowe pożyczki wobec państwa.

- (97) Długoterminowe kredyty, do których włączono państwo niderlandzkie (środek Y2), wynosiły 16,1 mld EUR, w tym 8,15 mld EUR kapitału warstwy drugiej (z którego 3 mld EUR z wyższej warstwy drugiej) i 7,95 mld EUR pożyczek uprzywilejowanych.
- (98) W dniu 24 grudnia 2008 r. państwo niderlandzkie nabyło od FBN ABN AMRO N za 6,5 mld EUR („środek Z”). Państwo niderlandzkie nie zapłaciło za zakup gotówką, ale anulując dług długoterminowy w wysokości 6,5 mld EUR, który powstał w wyniku transakcji zintegrowanych z dnia 3 października 2008 r. jako część środka Y2. Innymi słowy, państwo niderlandzkie umorzyło 6,5 mld EUR wierzytelności wobec FBN w celu spłacenia ABN AMRO N (45).

2.4.2. Środki, których dotyczy decyzja z dnia 5 lutego 2010 r.

- (99) Niektóre środki, których dotyczy decyzja z dnia 5 lutego 2010 r. (46) zgłoszono do Komisji w lipcu 2009 r., a pozostałe w styczniu 2010 r. W lipcu 2009 r. państwo niderlandzkie zgłosiło instrument ulgi w kapitale („środek A” ze skutkiem ulgi w kapitale w wysokości 1,7 mld EUR), obowiązkowe zamienne dłużne papiery wartościowe w wysokości 500 mln EUR („środek B1”) i drugą transzę obowiązkowych zamiennych dłużnych papierów wartościowych w wysokości 300 mln EUR („środek B2”).
- (100) W styczniu 2010 r. państwo niderlandzkie zgłosiło dodatkowe środki kapitałowe w wysokości 4,39 mld EUR. Państwo niderlandzkie przystąpiło do dodatkowych instrumentów obowiązkowych zamiennych dłużnych papierów wartościowych w wysokości 2,28 mld EUR na pokrycie dodatkowych kosztów oddzielenia (780 mln EUR, „środek B3”), braków kapitałowych wynikających ze

(39) Wszystkie elementy umowne istniejących umów kredytowych pozostały niezmienione, z wyjątkiem nazwy kredytodawcy.

(40) EONIA® (ang. Euro OverNight Index Average) jest rzeczywistą stopą typu „z dnia na dzień” obliczaną jako średnia ważona wszystkich jednodniowych transakcji kredytowych bez zabezpieczenia na rynku międzybankowym, zapoczątkowanych w strefie euro przez banki uczestniczące w panelu.

(41) EURIBOR® (ang. Euro Interbank Offered Rate) jest stopą, według której terminowe międzybankowe depozyty w euro są oferowane przez jeden z ważniejszych banków w obszarze unii gospodarczej i walutowej.

(42) Dzień, w którym należy spłacić dług.

(43) Na początku listopada 2009 r. instrument wsparcia płynności wynosił nadal 45 mld EUR (5 mld EUR na płynność jednodniową i 40 mld EUR na płynność długoterminową). Począwszy jednak od dnia 14 listopada 2008 r. instrument zmniejszono do 39 mld EUR (nadal 5 mld EUR na płynność jednodniową, ale jedynie 34 mld EUR na płynność długoterminową).

(44) Na przykład w marcu 2009 r. instrument wsparcia płynności wynosił maksymalnie 34 mld EUR, z czego pierwsze 24 mld EUR udostępniono według stopy EURIBOR + 25 punktów bazowych, a pozostałe 10 mld EUR według stopy EURIBOR + 50 punktów bazowych.

(45) Kwota ta obejmowała 4,9 mld EUR kredytów warstwy drugiej (z czego 3 mld EUR z wyższej warstwy drugiej) i 1,6 mld EUR kredytów uprzywilejowanych.

(46) Dz.U. C 95 z 15.4.2010, s. 10

sprzedaży New HBU (300 mln EUR, „środek B4”) i kosztów integrowania (1,2 mld EUR, „środek B5”). W celu uzgodnienia kapitału warstwy pierwszej FBN z wymogami regulacyjnymi państwo niderlandzkie przekształciło również 1,35 mld EUR kapitału warstwy drugiej FBN, który już posiadało, w kapitał warstwy pierwszej („środek C”). Państwo niderlandzkie wypłaciło również innym członkom konsorcjum 740 mln EUR w gotówce („środek D”), jak przewidziano w porozumieniu akcjonariuszy konsorcjum w celu rozwiązania kwestii, które powstały dopiero w trakcie procesu oddzielenia. Wreszcie państwo niderlandzkie udzieliło również poręczenia na zobowiązania wzajemne wynikające ze sprzedaży New HBU („środek E”).

Instrument ulgi w kapitale (środek A, równoważnik kapitału w wysokości 1,7 mld EUR)

- (101) Państwo niderlandzkie sprzedało za pośrednictwem CDS ochronę kredytową niderlandzkiego portfela hipotecznego ABN AMRO N, co stanowi ok. [30 – 80] % całkowitego krajowego portfela kredytowego ABN AMRO N. Skutkiem wywołanym przez przedmiotowy środek było ograniczenie aktywów ważonych ryzykiem ABN AMRO N.
- (102) W celu wynagrodzenia ochrony kredytowej państwo niderlandzkie otrzymało roczną opłatę w wysokości 51,5 punktów bazowych (obliczanych jako odsetek wartości portfela na początku każdego okresu odniesienia).
- (103) Opłatę tę obliczono stosując metodę równoważnego kosztu kapitału. Państwo niderlandzkie określiło, ile kapitału może uwolnić ABN AMRO N w związku z instrumentem ulgi w kapitale (tj. 1,7 mld EUR, w oparciu o system regulacji Bazylea I, który nadal stosowano w czasie wdrażania porozumienia w sprawie instrumentu ulgi w kapitale), a następnie obliczyło stopę zwrotu w wysokości 10 % tej ulgi w kapitale (tj. 10 % z 1,7 mld EUR), która była równoważna 51,5 punktom bazowym wstępnej wartości portfela w wysokości 34,5 mld EUR.
- (104) Co roku ABN AMRO N zachowywał pierwszą tranzę strat w wysokości 20 punktów bazowych (obliczoną jako odsetek wstępnej wartości portfela).
- (105) ABN AMRO N zachował pionowy segment w wysokości 5 % pozostałego ryzyka.
- (106) Wyceny instrumentu ochrony kredytowej nie można będzie dostosować po pełnym przyjęciu przez ABN AMRO N systemu regulacji kapitałowych Bazylea II, nawet jeżeli skutek ulgi w kapitale wywołany przez ten instrument będzie znacznie mniejszy.
- (107) Zasadniczo umowa w sprawie CDS miała siedmioletni termin ważności, ale ABN AMRO N posiadało opcje kupna umożliwiające mu rozwiązanie umowy w kilku z góry określonych terminach odniesienia (na przykład w październiku 2010 r., styczniu 2011 r. i styczniu 2012 r.)⁽⁴⁷⁾.
- (108) W ramach porozumienia akcjonariuszy konsorcjum trzech partnerów konsorcjum musiało zapewnić utrzymanie dostatecznej kapitalizacji ABN AMRO Z. W tym kontekście państwo niderlandzkie musiało przeznaczyć 2,2 mld EUR na pokrycie braków kapitałowych ABN AMRO Z. Celem instrumentu ulgi w kapitale było umożliwienie ABN AMRO N udostępnienia tego wkładu 2,2 mld EUR na rzecz ABN AMRO Z.
- (109) Państwo niderlandzkie wolało niekonwencjonalne rozwiązanie, jakim jest instrumentu ulgi w kapitale, niż tradycyjne podwyższenie kapitału, ponieważ przed podziałem grupy nie było w stanie wyodrębnić wkładów kapitałowych w ABN AMRO Bank. Innymi słowy wprowadzenie kapitału do ABN AMRO Bank mogło również przynieść korzyści dwóm pozostałym członkom konsorcjum, ponieważ ABN AMRO N nie było oddzielnym podmiotem prawnym. Taki przebieg zdarzeń mógł mieć poważne skutki, zwłaszcza w scenariuszach większego zagrożenia.
- (110) Po oddzieleniu ABN AMRO N stało się odrębnym podmiotem prawnym (nowym ABN AMRO Bank). Państwo niderlandzkie nadal było odpowiedzialne w ramach porozumienia akcjonariuszy konsorcjum za pokrycie braków kapitałowych ABN AMRO Z w wysokości 2,2 mld EUR. Państwo niderlandzkie postanowiło, że ABN AMRO N nie powinno wykorzystywać gotówki z instrumentów obowiązkowych zamiennych dłużnych papierów wartościowych (mianowicie środka B3 w zakresie, w jakim odnosił się on do marginesu bezpieczeństwa w wysokości 500 mln EUR, i 1,2 mld EUR w ramach środka B5) na dokapitalizowanie ABN AMRO Z kwotą 1,7 mld EUR, dopóki pozostawiało instrument ulgi w kapitale w nowym ABN AMRO Bank w celu pokrycia marginesu bezpieczeństwa w wysokości 500 mln EUR i kosztów integrowania wynoszących 1,2 mld EUR.
- (111) W dniu 15 października 2010 r. ABN AMRO Bank i państwo niderlandzkie ogłosiły, że instrument ulgi w kapitale zostanie wycofany w dniu 30 października 2010 r. W rzeczywistości instrument ulgi w kapitale stał się mniej interesujący i mniej niezbędny w związku z tym, że ABN AMRO Bank wdrożył w międzyczasie system regulacji Bazylea II⁽⁴⁸⁾.

Obowiązkowe zamienne dłużne papiery wartościowe na pokrycie części braków kapitałowych ABN AMRO Z (środek B1, 500 mln EUR)

- (112) Ponieważ instrument ulgi w kapitale nie wystarczył na pokrycie wszystkich braków kapitałowych ABN AMRO Z wynoszących 2,2 mld EUR, państwo niderlandzkie dostarczyło ABN AMRO Bank dodatkowy kapitał za pośrednictwem obowiązkowych zamiennych dłużnych papierów wartościowych.
- (113) Obowiązkowe zamienne dłużne papiery wartościowe zostały zaliczone do kategorii kapitału hybrydowego

⁽⁴⁷⁾ Więcej szczegółów dotyczących tego środka można znaleźć w ppkt 2.2.1 decyzji z dnia 5 lutego 2010 r., Dz.U. C 95 z 15.4.2010, s. 10.

⁽⁴⁸⁾ Jak również wskazano w dniu 15 października 2010 r. w piśmie urzędowym Ministra Finansów skierowanym do parlamentu niderlandzkiego: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-31789-40.html>.

warstwy pierwszej, posiadały kupon wynoszący 10 % i zostały automatycznie zamienione w udziały ABN AMRO II w momencie oddzielenia ABN AMRO N od ABN AMRO Bank. Od tego momentu były one zakwalifikowane jako kapitał podstawowy warstwy 1. Zamiana odbyła się po wartości nominalnej⁽⁴⁹⁾. Przedmiotowy środek umożliwił ABN AMRO II (czyli ABN AMRO Bank o zmienionej nazwie) wniesienie wkładu w wysokości 500 mln EUR do ABN AMRO Z.

Obowiązkowe zamienne dłużne papiery wartościowe na pokrycie kosztów oddzielenia (środki B2 i B3, 1,08 mld EUR)

(114) W celu pokrycia kosztów związanych z oddzieleniem ABN AMRO N od ABN AMRO Bank państwo niderlandzkie zgodziło się na dodatkowe obowiązkowe zamienne dłużne papiery wartościowe. Pierwszą transzę ok. 300 mln EUR (środek B2) zgłoszono w lipcu 2009 r., a pozostałą część (tj. 780 mln EUR) zgłoszono w styczniu 2010 r. (środek B3).

(115) Całkowita kwota 1,08 mld EUR (tj. środki B2 i B3 razem) była potrzebna na pokrycie następujących kosztów:

- 480 mln EUR dokładnie określonych kosztów oddzielenia;
- 90 mln EUR na uruchomienie komórki odpowiedzialnej za rynek pieniężny; oraz
- 500 mln EUR na zapewnienie marginesu bezpieczeństwa.

(116) Państwo niderlandzkie przedstawiło dodatkowy podział kosztów oddzielenia wynoszących 480 mln EUR. Były one związane z ekspozycją na zobowiązania wzajemne ([0 – 200] mln EUR), zlikwidowaniem zaległych zobowiązań ([0 – 200] mln EUR), ponownym nabyciem not sekurytyzacyjnych ([0 – 200] mln EUR), przeniesieniem z ABN AMRO R ryzyka rynkowego związanego z handlem dotyczącego klientów ABN AMRO N ([0 – 200] mln EUR), przerwaniem stosowania instrumentów ulgi w kapitale ([0 – 200] mln EUR) oraz różnymi kosztami oddzielenia i zamknięcia ([0 – 300] mln EUR).

(117) Po oddzieleniu od spółki dominującej ABN AMRO Bank ABN AMRO II musiał sam uruchomić komórkę zajmującą się rynkiem pieniężnym, co kosztowało 90 mln EUR.

(118) Wreszcie państwo niderlandzkie przekazało kolejne 500 mln EUR kapitału aby zapewnić funkcjonowanie ABN AMRO N z niewielkim marginesem powyżej minimalnych wymogów regulacyjnych.

⁽⁴⁹⁾ Z postanowień umownych w sprawie obowiązkowych zamiennych dłużnych papierów wartościowych wynikało, że w razie pojawienia się poważnych problemów przed oddzieleniem, obowiązkowe zamienne dłużne papiery wartościowe zostałyby zamienione na odnawialne zamienne dłużne papiery wartościowe; jedyną różnicą w stosunku do pierwotnych dłużnych papierów wartościowych byłby brak kumulacji płatności kuponowych. W rozumieniu MSSF odnawialne zamienne dłużne papiery wartościowe stanowiłyby kapitał.

Obowiązkowe zamienne dłużne papiery wartościowe na pokrycie braków wynikających ze sprzedaży New HBU (środek B4, 300 mln EUR)

(119) FBN i ABN AMRO N mogły się połączyć jedynie po rozwiązaniu problemów koncentracji określonych w decyzji w sprawie połączenia. Dlatego też państwo niderlandzkie postanowiło sprzedać New HBU i IFN na rzecz Deutsche Bank. W wyniku tej transakcji pojawiła się jednak potrzeba dodatkowego kapitału w wysokości 470 mln EUR, której ABN AMRO N nie mógł sam pokryć w całości. Państwo niderlandzkie postanowiło pomóc i przekazało 300 mln EUR w postaci obowiązkowych zamiennych dłużnych papierów wartościowych⁽⁵⁰⁾.

Obowiązkowe zamienne dłużne papiery wartościowe na pokrycie kosztów integracji (środek B5, 1,2 mld EUR)

(120) W celu wykonania połączenia ABN AMRO N i FBN (i po połączeniu ABN AMRO Group) musiały pokryć z góry koszty integracji w wysokości 1,2 mld EUR (po opodatkowaniu) związane z kosztami zwolnień, z integrowaniem platform TIK i z restrukturyzacją sieci oddziałów. Ponieważ ABN AMRO N i FBN nie były w stanie same sfinansować tych kosztów, państwo niderlandzkie postanowiło przekazać kapitał w postaci obowiązkowych zamiennych dłużnych papierów wartościowych⁽⁵¹⁾.

Zamiana kapitału hybrydowego warstwy drugiej FBN na kapitał podstawowy warstwy pierwszej (środek C, 1,35 mld EUR)

(121) FBN musiało zwiększyć kapitał warstwy pierwszej, po tym jak DNB⁽⁵²⁾ wskazał, że w kapitale warstwy pierwszej brakowało ok. 1,26 mld EUR. Po oddzieleniu od spółki dominującej Fortis SA/NV FBN musiał również wydać 90 mln EUR na pokrycie kosztów uruchomienia komórki zajmującej się obligacjami, modeli związanych z pakietami Bazylea, licencji i usług doradczych.

⁽⁵⁰⁾ Państwo niderlandzkie stwierdziło w komunikacie z dnia 19 listopada 2009 r. skierowanym do parlamentu (str. 10 <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2009/11/20/ec-remedy-en-herkapitalisatie-abn-amro-en-fortis-bank-nederland.html>), że całkowity ujemny wpływ na kapitał w wysokości 470 mln EUR był wynikiem ujemnej różnicy między ceną transakcyjną a wartością księgową (tj. 180 mln EUR) i kosztów parasola kredytowego przyznanego Deutsche Bank (tj. 740 mln EUR), częściowo rekompensowanych przez ulgę w kapitale przekazanych aktywów ważonych ryzykiem (tj. 450 mln EUR). Państwo niderlandzkie wyjaśniło w tym dokumencie, że całkowity wpływ kapitału będzie się stopniowo zmniejszał (głównie z powodu zbliżania się terminu ważności portfela kredytowego chronionego przez parasol kredytowy). Wpływ kapitału po roku będzie wynosił 180 mln EUR (a nie 470 mln EUR, jak w momencie przeprowadzania transakcji).

⁽⁵¹⁾ Kiedy państwo niderlandzkie zapewniło kapitał w postaci obowiązkowych zamiennych dłużnych papierów wartościowych (środki B1-B5) po oddzieleniu się ABN AMRO II, natychmiast zamieniło je w udziały, przez co w rzeczywistości był to wkład gotówkowy.

⁽⁵²⁾ W piśmie z dnia 17 grudnia 2009 r. zarejestrowanym w dniu 5 stycznia 2010 r. DNB napisał do Komisji, że w dniu 3 września 2009 r. poinformował FBN o wynikach swojego „procesu nadzoru i oceny w 2009 r.”. DNB postanowił [...] – że FBN posiadał brak kapitałowy warstwy pierwszej w wysokości 1,26 mld EUR na dzień 31 grudnia 2008 r. Jednocześnie DNB ustalił również minimalny wskaźnik warstwy pierwszej FBN na [...] %.

- (122) Państwo niderlandzkie zapewniło ten dodatkowy kapitał, przekształcając dług warstwy drugiej o wartości nominalnej w wysokości 1,35 mld EUR na kapitał warstwy pierwszej. W związku z tym z transakcją nie wiązała się z nowym zastrzykiem gotówki ⁽⁵³⁾.

Zobowiązania płatnicze wobec innych członków konsorcjum (środek D, 740 mln EUR)

- (123) Negocjując nabycie ABN AMRO Holdings w 2007 r., członkowie konsorcjum zdawali sobie sprawę, że nie wszystkie fakty były wtedy znane. Dlatego też porozumienie akcjonariuszy konsorcjum zawierało ogólne zasady mające na celu uregulowanie niektórych zobowiązań płatniczych, które powstałyby dopiero podczas procesu oddzielenia. Dokładne kwoty wynikają z procesu negocjacji, w którym uczestniczyło państwo niderlandzkie (a przed nim Fortis SA/NV).

- (124) Całkowita kwota 740 mln EUR odnosi się do:

[...]

Te odpływy gotówki są częściowo rekompensowane przez fakt, że państwo niderlandzkie otrzymało od innych członków konsorcjum [...] związane z pozostałymi kosztami.

- (125) Bilans zobowiązań płatniczych w stosunku do innych członków konsorcjum (tj. 740 mln EUR) wypłacono w gotówce, częściowo bezpośrednio innym członkom konsorcjum, a częściowo ABN AMRO Bank (obecnie RBS NV).

Zobowiązania wzajemne (środek E, 950 mln EUR)

- (126) Nawet po zbyciu New HBU ABN AMRO Bank (obecnie RBS NV) i ABN AMRO II (lub jego prawni następcy) będą nadal miały zobowiązania wobec wierzycieli New HBU, jeżeli New HBU nie będzie w stanie pokryć zobowiązań wobec swoich wierzycieli. Podobnie New HBU będzie miał zobowiązania wzajemne wobec wierzycieli

ABN AMRO Bank i ABN AMRO II. W związku z tym, że zobowiązania wzajemne wynikały ze sprzedaży New HBU, która nastąpiła w wyniku decyzji ABN AMRO II i jego udziałowców, rozwiązanie problemu leżało również w ich gestii. Proponowane rozwiązanie oznaczało, że państwo niderlandzkie i Deutsche Bank (tj. nabywca New HBU) zgodziły się, że New HBU i ABN AMRO II będą się nawzajem zabezpieczać na wypadek tych zobowiązań wzajemnych, zapewniając sobie wzajemnie zabezpieczenia w celu ograniczenia nałożonych regulacyjnych wymogów kapitałowych do wymaganych 20 %. W wyniku tego porozumienia ABN AMRO II musiało zapewnić New HBU zabezpieczenie na kwotę do 950 mln EUR (która będzie się zmniejszała wraz ze zbliżaniem się terminu zapadalności podstawowych zobowiązań) dla zobowiązań New HBU wobec ABN AMRO II i ABN AMRO Bank (obecnie RBS NV). Ponieważ ABN AMRO II nie posiadał środków na zapewnienie zabezpieczenia koniecznego w stosunku do zobowiązania wobec ABN AMRO Bank (obecnie RBS NV) państwo niderlandzkie zapewniło zabezpieczenie przed odpowiedzialnością w postaci poręczenia za dług ABN AMRO Bank (obecnie RBS NV).

- (127) Państwo niderlandzkie wyceniło to ryzyko tak, jak gdyby była to poręczenie państwa za dług podporządkowany ABN AMRO Bank (obecnie RBS NV). Wycenę – opartą o zalecenie w sprawie dokapitalizowania ⁽⁵⁴⁾ wydane przez Europejski Bank Centralny („EBC”) – ustalono na 200 punktów bazowych plus mediana spreadu CDS ⁽⁵⁵⁾.

- (128) W tabeli 4 podsumowano środki poddane ocenie w niniejszej decyzji. Kolumna „Przyczyna” jest taka sama jak w tabeli 1 w motywie (57) decyzji z dnia 5 lutego 2010 r. Jak wskazano w motywie 110, w następstwie oddzielenia ABN AMRO N od ABN AMRO Bank w dniu 6 lutego 2010 r. środki i cele środków zostały zmienione. W szczególności, począwszy od tej daty środek A wykorzystywano na potrzeby celów środka B3 (w zakresie, w jakim dotyczy on marginesu bezpieczeństwa) i środka B5 i odwrotnie.

Tabela 4

Środki pomocy państwa	Opis	Wysokość (w mld EUR)	Przyczyna	Podmiot prawny, któremu przyznano środek
Środki, których dotyczy decyzja z dnia 8 kwietnia 2009 r.				
Y1	Finansowanie krótkoterminowe	45		FBN
Y2	Finansowanie długoterminowe	16,1		FBN (aby umożliwić spłatę Fortis Bank SA/NV)

⁽⁵³⁾ W dniu 3 października 2008 r. państwo niderlandzkie przejęło ponad 16,1 mld EUR długoterminowego długu FBN (środek Y2). Kredyty warstwy drugiej zmniejszyły z pierwotnych 8,15 mld EUR do 1,9 mld EUR (minus 4,9 mld EUR z powodu zastosowania środka Z i minus 1,35 mld EUR z powodu środka C). Kredyty uprzywilejowane zmniejszyły się z 7,95 mld EUR do 5,95 mld EUR w wyniku zastosowania środka Z (minus 1,6 mld EUR) oraz z powodu upływu terminu zapadalności kredytów w wysokości 0,4 mld EUR (stan na dzień 4 maja 2010 r.).

⁽⁵⁴⁾ Wycena oparta o zalecenie w sprawie dokapitalizowania wydane przez Europejski Bank Centralny, którą można znaleźć pod poniższym adresem internetowym: www.ecb.eu/pub/pdf/other/recommendations_on_pricing_for_recapitalisationsen.pdf

⁽⁵⁵⁾ Okres odniesienia dla CDS trwał od stycznia 2007 r. do sierpnia 2008 r.

Środki pomocy państwa	Opis	Wysokość (w mld EUR)	Przyczyna	Podmiot prawny, któremu przyznano środek
Z	Nabycie ABN AMRO N	6,5		FBN (cena nabycia pokryta poprzez umorzenie długu)
Środki kapitałowe zgłoszone w lipcu 2009 r. i wdrożone w lipcu/sierpniu 2009 r.				
Środek A	Instrument ulgi w kapitale	Ochrona w postaci instrumentu ulgi w kapitale dla portfela o wartości 34,5 mld EUR (ze skutkiem ulgi w kapitale w wysokości 1,7 mld EUR)	Uzupełnienie braku kapitałowego ABN AMRO Z	ABN AMRO Bank (obecnie RBS NV) i przeniesiony do ABN AMRO II (obecnie ABN AMRO Bank) w dniu oddzielenia
Środek B1	Obowiązkowe zamienne dłużne papiery wartościowe	0,5		
Środek B2	Obowiązkowe zamienne dłużne papiery wartościowe	0,3	Pierwsza transza kosztów oddzielenia	ABN AMRO Bank (obecnie RBS NV) i przeniesiony do ABN AMRO II (obecnie ABN AMRO Bank w dniu oddzielenia)
Dodatkowe środki kapitałowe zgłoszone w styczniu 2010 r.				
Środek B3	Obowiązkowe zamienne dłużne papiery wartościowe	0,78	Druga transza kosztów oddzielenia i marginesu bezpieczeństwa w wysokości 0,5 mld EUR	967 mln EUR wypłaconych ABN AMRO Bank (obecnie RBS NV), a następnie przeniesione do ABN AMRO II (obecnie ABN AMRO Bank) w dniu oddzielenia, pozostała część wypłacona bezpośrednio ABN AMRO II
Środek B4	Obowiązkowe zamienne papiery wartościowe	0,3	Wpływ na kapitał sprzedaży New HBU	
Środek B5	Obowiązkowe zamienne dłużne papiery wartościowe	1,2	Koszty integrowania	
Środek C	Zamiana warstwy drugiej na kapitał łączny	1,35	Brak w warstwie pierwszej na poziomie FBN	FBN
Środek D	Wypłata gotówki partnerom konsorcjum	0,74	Splata zobowiązań wynikających z porozumienia akcjonariuszy konsorcjum	Inni partnerzy konsorcjum/ABN AMRO Bank (obecnie RBS NV)
Środek E	Gwarancja na zabezpieczenie zobowiązań w wysokości 950 mln EUR	0,95	Zobowiązania wzajemne wynikające ze sprzedaży New HBU	ABN AMRO II (obecnie ABN AMRO Bank)

3. PODSTAWY DO WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA

3.1. Podstawy do wszczęcia postępowania w decyzji z dnia 8 kwietnia 2009 r.

(129) W decyzji z dnia 8 kwietnia 2009 r. Komisja wszczęła postępowanie, ponieważ miała podstawy, aby uważać, że środki Y1, Y2 i Z⁽⁵⁶⁾ stanowiły pomoc państwa na rzecz FBN i AMRO N. Komisja uważała, że środki te umożli-

wiły FBN i AMRO N pozostanie na rynku i kontynuowanie swojej działalności. Miała powody, by uważać, że te środki przynosiły FBN i ABN AMRO N wybiórcze korzyści.

⁽⁵⁶⁾ W sprawie środka X w motywie 32 decyzji z dnia 8 kwietnia 2009 r. Komisja wskazała, że o ile środek X nie stanowił pomocy państwa dla tych banków jako takiej, to był jednak częścią zintegrowanych transakcji obejmujących pomoc państwa dla tych banków.

(130) W motywach 29 i 30 decyzji z dnia 8 kwietnia 2009 r. Komisja stwierdziła, że środki X, Y1 i Y2 stanowiły część tej samej umowy, która miała na celu oddzielenie FBN od pozostałej części Fortis SA/NV. W decyzji z dnia 3 grudnia 2008 r. uznano już, że podpisując tą

umowę w dniu 3 października 2008 r. państwo niderlandzkie nie zachowało się jak normalny inwestor działający na zasadach gospodarki rynkowej.

- (131) W motywie 33 decyzji z dnia 8 kwietnia 2009 r. Komisja stwierdziła, że środek Y1 przyniósł wyraźne korzyści FBN, który otrzymał kwotę finansowania, której nie był w stanie znaleźć na rynkach, ponieważ na rynkach panował wówczas całkowity chaos. Uwzględniając te skrajne okoliczności na rynku, Komisja wątpiła również, czy stopy procentowe wymagane przez państwo niderlandzkie byłyby zaakceptowane przez prywatnego inwestora. Komisja zwróciła również uwagę, że solidność nowego podmiotu finansującego wydawała się być korzystna dla FBN. FBN przestał być już zależny od przedsiębiorstwa o ograniczonej płynności, takiego jak Fortis SA/NV, bo otrzymał finansowanie od państwa niderlandzkiego.
- (132) Komisja wątpiła w to, czy środek Y1 był zgodny z komunikatem Komisji „Zastosowanie zasad pomocy państwa do środków podjętych w odniesieniu do instytucji finansowych w kontekście obecnego, globalnego kryzysu finansowego” („komunikat bankowy”) ⁽⁵⁷⁾, ponieważ nie był ani proporcjonalny, ani ograniczony do niezbędnego minimum. Bardziej szczegółowe wątpliwości opisano w motywie 52 decyzji z dnia 8 kwietnia 2009 r. w sprawie zgodności następujących elementów: 1) wynagrodzenia wypłaconego przez FBN, 2) maksymalnego okresu, podczas którego FBN mogło korzystać z finansowania, 3) maksymalnego terminu płatności instrumentów i 4) wielkości instrumentu wsparcia płynności.
- (133) Komisja zauważyła również, że środek Y2 mógł zawierać elementy pomocy państwa, jeżeli Fortis Bank SA/NV w czasie nabywania był w stanie domagać się natychmiastowego umorzenia kredytów długoterminowych w razie zmiany właściciela FBN. Jeżeli rzeczywiście istniała klauzula dotycząca umorzenia związanego z własnością, środek Y2 umożliwił FBN skorzystanie z kredytów długoterminowych według stóp procentowych sprzed kryzysu. Środek Y2 oznaczał, że FBN nie był zobowiązany do znalezienia alternatywnego finansowania w warunkach panujących na rynku w tamtym czasie. Ponadto skoro Fortis Bank SA/NV miał prawo domagać się umorzenia, można zakwestionować decyzję państwa niderlandzkiego o przyznaniu kredytów długoterminowych. Dlatego też w decyzji z dnia 8 kwietnia 2009 r. Komisja wyraziła obawy, że środek Y2 zawierał pomoc państwa przez dłuższy okres niż to było zdecydowanie konieczne. Aby móc ocenić wpływ pomocy państwa zawartej w środku Y2, Komisja wezwała państwo niderlandzkie do przedstawienia dodatkowych informacji w sprawie umownych warunków wcześniejszego umorzenia w umowach dotyczących kredytów długoterminowych.
- (134) W motywie 54 decyzji z dnia 8 kwietnia 2009 r. Komisja wyraziła również wątpliwość, czy państwo

niderlandzkie podjęło dostateczne środki w celu ograniczenia niezgodnych z prawem zakłóceń konkurencji zgodnie z motywem (27) komunikatu bankowego.

- (135) Komisja wyraziła również obawę, że ABN AMRO N – prawdopodobnie pośrednio – skorzystał ze środków wsparcia płynności przeznaczonych dla FBN. W związku z tym wezwała państwo niderlandzkie do udzielenia dodatkowych informacji w sprawie stanu finansowania i strategii finansowania ABN AMRO N.
- (136) W odniesieniu do środka Z Komisja wyraziła wątpliwości, czy państwo niderlandzkie zapłaciło FBN cenę rynkową przy nabyciu ABN AMRO N. Komisja stwierdziła, że państwo niderlandzkie zapłaciło więcej niż przewidziano w wycenie „aktualnych warunków rynkowych” z 3 października 2008 r. przeprowadzonej przez eksperta powołanego przez państwo niderlandzkie do wykonania wyceny[...] zawartej w jego sprawozdaniu, o którym wspomniano w motywie 2. Ponadto Komisja stwierdziła, że państwo niderlandzkie nie zastosowało współczynnika korygującego w odpowiedzi na pogorszenie sytuacji na rynku akcji, które miało miejsce od października do grudnia 2008 r. i które było szczególnie wyraźne w przypadku akcji banków. Jeżeli państwo niderlandzkie przepłaciło podczas nabywania ABN AMRO N, środek Z był równoważny pomocy państwa na dokapitalizowanie FBN.
- (137) Zasadniczo w decyzji z dnia 8 kwietnia 2009 r. Komisja stwierdziła również, że państwo niderlandzkie nie przedstawiło jeszcze wyceny FBN i ABN AMRO N dokonanej przez DNB. Państwo niderlandzkie nie przedstawiło również planu przywrócenia rentowności ani planu restrukturyzacji ze szczegółowymi prognozami finansowymi. Ponieważ ani plan przywrócenia rentowności, ani plan restrukturyzacji nie był dostępny, Komisja nie była w stanie stwierdzić, czy w wyniku zastosowania środków X, Y1, Y2 i Z ABN AMRO N i FBN posiadały dostateczny kapitał i były w stanie osiągnąć akceptowalny poziom rentowności.

3.2. Podstawy rozszerzenia zakresu postępowania zawarte w decyzji z dnia 5 lutego 2010 r.

Istnienie pomocy państwa zgodnej z art. 107 ust. 1 Traktatu

- (138) Kiedy w dniu 17 lipca 2009 r. i 15 stycznia 2010 r. państwo niderlandzkie zgłosiło dodatkowe środki na rzecz FBN i ABN AMRO N jako środki niestanowiące pomocy państwa, Komisja wyraziła wątpliwość, czy niektóre z tych dodatkowych środków nie stanowią dodatkowej pomocy państwa na rzecz FBN i ABN AMRO N.
- (139) W decyzji z dnia 5 lutego 2010 r. Komisja stwierdziła, że w ramach porozumienia akcjonariuszy konsorcjum państwo niderlandzkie miało szereg zobowiązań, które nie były zobowiązaniami ABN AMRO N. Środki

⁽⁵⁷⁾ Dz.U. C 270 z 25.10.2008, s. 8.

zastosowane przez państwo niderlandzkie w celu wypełnienia swoich zobowiązań w ramach porozumienia akcjonariuszy konsorcjum (w szczególności zobowiązania do poniesienia kosztu ABN AMRO Z i zobowiązania do oddzielenia ABN AMRO N od ABN AMRO Bank) na pierwszy rzut oka nie kwalifikowały się jako pomoc państwa na rzecz ABN AMRO N.

- (140) Komisja wskazała, że środki A i B1 pierwotnie wydawały się być przeznaczone na pokrycie braku kapitałowego ABN AMRO Z, ale jednocześnie dla Komisji nie było jasne, czy nie istniała także bezpośrednia korzyść dla działalności gospodarczej ABN AMRO N. W związku z tym Komisja chciała wiedzieć, czy ABN AMRO N i ABN AMRO Z, nieposiadające oddzielnego statusu prawnego, były dostatecznie oddzielone od siebie. Komisja chciała również otrzymać dodatkowe informacje na temat przyczyn braku kapitałowego ABN AMRO Z i, na przykład, przekazania udziałów Unicredito z ABN AMRO Z do ABN AMRO N. Komisja miała również pytania dotyczące wynagrodzenia ABN AMRO Z przez ABN AMRO N za pełnienie funkcji siedziby. Komisja podejrzewała, że – dokapitalizowanie ABN AMRO Z, co najmniej częściowo, było związane z faktem, że ABN AMRO N nie zapłacił ceny rynkowej za usługi siedziby ABN AMRO Z.
- (141) Nawet jeśli oddzielenie ABN AMRO N od ABN AMRO Bank stanowi zobowiązanie państwa niderlandzkiego w ramach porozumienia akcjonariuszy konsorcjum, Komisja nie mogła wykluczyć możliwości, że finansowanie kosztów oddzielenia przez państwo w postaci dokapitalizowania może być pomocą państwa. Komisja stwierdziła, że nie wszystkie koszty zakwalifikowane jako koszty oddzielenia były rzeczywiście związane z zobowiązaniami powiązаныmi z oddzieleniem, zgodnie z opisem w porozumieniu akcjonariuszy konsorcjum. Komisja zauważyła, że kategoria „koszty oddzielenia” obejmowała kwotę 500 mln EUR, które było niezbędne dla zapewnienia ABN AMRO Group marginesu bezpieczeństwa ponad minimalne wymogi ostrożności.
- (142) Komisja stwierdziła, że państwo niderlandzkie pomogło FBN i ABN AMRO N w pokryciu kosztów związanych z połączeniem. W celu rozwiązania problemów z koncentracją powstałych podczas połączenia ABN AMRO N postanowił sprzedać IFN i New HBU, co ponownie doprowadziło do deficytu kapitałowego. Komisja zauważyła, że FBN i ABN AMRO N mogły odnieść korzyść z połączenia (np. synergie związane z połączeniem, korzyść wynikająca ze stania się silniejszym przedsiębiorstwem z większym udziałem w rynku niderlandzkim itd.), ponieważ państwo niderlandzkie pokryło koszty z góry. W tym kontekście Komisja stwierdziła, że państwo niderlandzkie nie miało żadnego prawnego zobowiązania do pokrycia tych kosztów, ponieważ były one skutkiem decyzji państwa niderlandzkiego z dnia 21 listopada 2008 r. w sprawie połączenia FBN i ABN AMRO N, a nie z porozumienia akcjonariuszy konsorcjum.

- (143) Komisja uwzględniła fakt, że połączenie i szczegółowe warunki towarzyszące oddzieleniu wynikały z zobowiązań wzajemnych (środek E). Według niderlandzkiego prawa spółek ABN AMRO Bank (obecnie RBS NV) i ABN AMRO II pozostały odpowiedzialne wobec wierzycieli New HBU gdyby New HBU (lub jego właściciel Deutsche Bank) nie wywiązywał się ze swoich zobowiązań płatniczych. New HBU posiadał podobne zobowiązania w stosunku do wierzycieli ABN AMRO Bank (obecnie RBS NV) i ABN AMRO II. Komisja nie mogła wykluczyć faktu, że rozwiązanie dotyczące zabezpieczenia, które oznaczało, że państwo niderlandzkie udziela poręczenia wierzycielom ABN AMRO Bank (obecnie RBS NV) z premią wynoszącą 200 punktów bazowych plus mediana spreadu CDS, oznaczało pomoc państwa.

Zgodność z komunikatem w sprawie aktywów o obniżonej wartości

- (144) Komisja wyraziła również wątpliwości w sprawie przeznaczenia instrumentu ulgi w kapitale (środek A). Komisja przyznała, że środek A zdecydowanie różnił się od innych środków obejmujących aktywa o obniżonej jakości, ponieważ ustanowiono go w celu ochrony ABN AMRO N przed dalszymi spadkami aktywów o obniżonej jakości o bardzo niepewnej wartości. Komisja stwierdziła jednak, że aby środek A był zgodny z rynkiem wewnętrznym, powinien być zgodny z zasadami ogólnymi zawartymi w komunikacie Komisji w sprawie postępowania z aktywami o obniżonej wartości we wspólnotowym sektorze bankowym⁽⁵⁸⁾ („komunikat w sprawie aktywów o obniżonej wartości”). W szczególności powinny istnieć dostateczne dowody potwierdzające odpowiednią wycenę, co oznacza, że bank nie powinien przerzucać oczekiwanych strat na państwo. W tym względzie Komisja chciała również zrozumieć, jaki wpływ na rzeczywiste przepływy pieniężne i wycenę będą miały pewne szczególne elementy umowy (np. mechanizm wycofania i pionowy segment). Wreszcie Komisja wyraziła również wątpliwości, czy nie istniały dostateczne zachęty zapewniające zakończenia stosowania instrumentu przez ABN AMRO N, kiedy nie był już niezbędny.

Zgodność z komunikatem w sprawie restrukturyzacji

- (145) Komisja wyraziła również wątpliwości, czy plan restrukturyzacji z grudnia 2009 r. spełnił kryteria ustalone w komunikacie Komisji w sprawie przywrócenia rentowności i oceny środków restrukturyzacyjnych stosowanych w sektorze finansowym w dobie kryzysu zgodnie z regułami pomocy państwa⁽⁵⁹⁾ („komunikacie w sprawie restrukturyzacji”) w zakresie rentowności, ponoszenia obciążeń i niezgodnych z prawem zakłóceń konkurencji.

⁽⁵⁸⁾ Dz.U. C 72 z 26.3.2009, s. 1.

⁽⁵⁹⁾ Dz.U. C 195 z 19.8.2009, s. 9.

Przywrócenie długoterminowej rentowności

- (146) Komisja uznała, że na pierwszy rzut oka ABN AMRO Group miało wystarczające przychody, aby pokryć wszystkie koszty swojej działalności operacyjnej (w tym utraty wartości) i aby osiągnąć akceptowalny zwrot z kapitału własnego. Komisja stwierdziła jednak, że zwrot z kapitału własnego ABN AMRO Group zależał w dużym stopniu od spełnienia pewnych istotnych założeń. Po pierwsze, jeżeli ABN AMRO Group pragnie być rentowna i posiadać dopuszczalny współczynnik kosztów do dochodów, najważniejsze jest, aby wdrożyła prognozowane synergie (tj. 1,1 mld EUR przed opodatkowaniem, co można porównać z zyskiem netto w 2013 r. wynoszącym [...] mld EUR). Po drugie, jak wskazano w motywie 118 decyzji z dnia 5 lutego 2010 r., dla rentowności ABN AMRO Group było również istotne, aby była w stanie zwiększyć swoje marże odsetkowe netto z niskich poziomów odnotowanych przez FBN i ABN AMRO N w drugiej połowie 2008 r. i w pierwszej połowie 2009 r. W decyzji z dnia 5 lutego 2010 r. Komisja stwierdziła, że potrzebuje więcej szczegółowych danych dotyczących tych zagadnień, aby móc ocenić, czy rzeczywiście przywrócono długoterminową rentowność.
- (147) Komisja zwróciła również uwagę, że plan restrukturyzacji z grudnia 2009 r. nie zawierał jeszcze prognoz finansowych dla najbardziej pesymistycznego scenariusza, czego wymagał motyw (13) komunikatu w sprawie restrukturyzacji. W związku z tym Komisja zwróciła się o dostarczenie prognoz finansowych najbardziej pesymistycznego scenariusza, co umożliwiłoby jej sprawdzenie, w jaki sposób ABN AMRO Group poradziłaby sobie w bardziej niekorzystnych warunkach rynkowych.
- (148) Komisja stwierdziła również, że plan restrukturyzacji z grudnia 2009 r. zawierał niewiele informacji dotyczących mniejszych oddziałów, dlatego Komisja nie była w stanie ocenić, czy wszystkie kwestie związane z rentownością na tym poziomie zostały dostatecznie rozwiązane. W szczególności Komisja wyraziła wątpliwości, czy rentowność PFS, oddziału FBN, który w 2008 r. odnotował znaczne straty w związku z aferą Madoffa, została dostatecznie zagwarantowana.

Pomoc ograniczona do niezbędnego minimum/wkład własny

- (149) Komisja wyraziła wątpliwość, czy pomoc państwa była ograniczona do minimum niezbędnego do przywrócenia rentowności ABN AMRO Group. W związku z tym zauważyła, że ABN AMRO Group stwierdziła, że zamierza dokonać niewielkich dodatkowych zakupów, które uznała za konieczne w celu odbudowania kompetencji produktowych utraconych podczas procesów oddzielenia od Fortis SA/NV i ABN AMRO Holding. W decyzji z dnia 5 lutego 2010 r. Komisja stwierdziła, że pomocy państwa nie można stosować w celu sfinansowania zakupów lub nowych inwestycji, jeżeli nie są niezbędne do przywrócenia rentowności przedsiębiorstwa. Komisja wezwała państwo niderlandzkie do dodatkowego wyjaśnienia polityki zakupów ABN AMRO Group i do przedstawienia ich między innymi ze szczegółowym wykazem działań, które ABN AMRO Group musiała naprawić z przyczyn rentowności.

(150) Komisja wyraziła również wątpliwości, czy wszystkie podmioty dostarczające kapitał hybrydowy FBN i ABN AMRO N pokryły swój wkład w restrukturyzację. Komisja była na przykład zaniepokojona, że uprzywilejowani udziałowcy FBN⁽⁶⁰⁾ niedostatecznie przyczynili się do ograniczenia interwencji państwa niderlandzkiego do niezbędnego minimum.

- (151) Pomoc państwa powinna być również ograniczona do niezbędnego minimum, jeżeli chodzi o jej trwanie. W związku z tym Komisja stwierdziła, że w celu rozwiązania tymczasowych problemów potrzebnych było kilka środków, ale wyraziła wątpliwości, czy państwo niderlandzkie podjęło wystarczającego kroki zapewniające zastosowanie środków, kiedy nie były już potrzebne.
- (152) W odniesieniu do środka A Komisja zauważyła, że instrument ulgi w kapitale stałby się niepotrzebny, gdyby ABN AMRO N umożliwiono wdrożenie systemu regulacji Bazylea II. Mimo że instrument ulgi w kapitale zawierał również elementy umożliwiające przedterminowe rozwiązanie umowy, Komisja stwierdziła, że nie istniał wyraźny harmonogram wyjścia dla państwa niderlandzkiego.
- (153) Również w odniesieniu do marginesu bezpieczeństwa w wysokości 500 mln EUR. Komisja zwróciła uwagę, że planowano, iż ABN AMRO Group zastąpi tę kwotę kapitałem finansowanym we własnym zakresie. Po raz kolejny Komisja stwierdziła, że nie istniało żadne wskazanie dotyczące terminu.
- (154) W odniesieniu do kosztów integracji wynoszących 1,2 mld EUR (tj. środek B5) Komisja zauważyła, że państwo niderlandzkie twierdziło, że doprowadzą one do znacznych synergii w wysokości 1,1 mld EUR (przed opodatkowaniem) rocznie, które można zasadniczo wykorzystać do spłaty pomocy państwa. Komisja zauważyła jednak, że państwo niderlandzkie nie wdrożyło mechanizmu zapewniającego taką spłatę. W odniesieniu do potrzeb kapitałowych związanych ze sprzedażą New HBU Komisja uznała, że wymogi kapitałowe związane z parasolem kredytowym zmniejszą się wraz ze stopniowym zbliżaniem się terminu zapadalności kredytów. Komisja podkreśliła również, że pomoc państwa powinna zostać spłacona, kiedy już nie jest potrzebna.

⁽⁶⁰⁾ Dodatkowe informacje znajdują się w motywie 60.

Ograniczenie zakłóceń konkurencji

- (155) W odniesieniu do zakłócenia konkurencji Komisja stwierdziła, że potrzeby kapitałowe FBN i ABN AMRO N w pewnym stopniu wynikały z ich oddzielenia od poprzednich spółek dominujących i z odgórnych kosztów integrowania, a nie z nadmiernego podejmowania ryzyka czy niewłaściwego zarządzania samych FBN i ABN AMRO N. W takiej sytuacji Komisja stwierdziła, że dodatkowe zbycia nie były raczej konieczne.
- (156) Jednocześnie Komisja wyraziła jednak wątpliwości, czy plan restrukturyzacji z grudnia 2009 r. zawierał dostateczne środki behawioralne, aby FBN i ABN AMRO N nie wykorzystywały pomocy państwa w celu wzrostu kosztem konkurencji, na przykład przez stosowanie niezrównoważonej polityki wyceny lub nabywanie innych instytucji finansowych, co mogłoby zmniejszyć zachęty dla podmiotów, które nie są beneficjentami, do konkurowania, inwestowania i wprowadzania innowacji oraz mogłoby zniechęcać do wchodzenia na niderlandzki rynek bankowy.
- (157) W zakresie strategii wyjścia Komisja stwierdziła, że opracowanie i wyraźne ogłoszenie strategii wyjścia przez państwo niderlandzkie byłoby pomocne. W istocie systematyczne i znaczne interwencje państwa niderlandzkiego mogły zostać uznane przez deponentów jako znak jego ciągłego wsparcia.

4. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON

4.1. Pierwszy zestaw uwag ze strony Van Lanschot (pismo z dnia 6 maja 2009 r.)

- (158) Skarżący stwierdził, że dzięki pomocy państwa i własności państwowej FBN i ABN AMRO N (w tym ich spółki zależne, takie jak MoneYou i Mees Pierson) oferowały niezwykle wysokie stopy procentowe oszczędności indywidualnych i rachunków depozytowych, powodując destabilizację na niderlandzkim rynku bankowym.
- (159) Zdaniem skarżącego stopy procentowe oferowane przez FBN i ABN AMRO N przynosiły straty. W kwestii tej odwołał się on do faktu, że stopy EURIBOR spadły z 5 % we wrześniu 2008 r. do poniżej 2 % w styczniu/lutym 2009 r., natomiast stopy procentowe oferowane przez FBN i ABN AMRO N w przypadku rachunków oszczędnościowych faktycznie wzrosły.
- (160) Skarżący wskazuje również na specyfikę niderlandzkiego rynku bankowości prywatnej, który w odróżnieniu od rynku bankowości detalicznej charakteryzuje się tym, że zakłócenie spowodowane przez podjęte środki pogłębia się. Kwoty oszczędności są w przypadku bankowości prywatnej przeciętnie wyższe niż w przypadku bankowości detalicznej. W przypadku niższych kwot oszczędności klienci nie przywiązują większej wagi do profilu ryzyka banku, ponieważ są objęci ochroną, jaką zapewnia im niderlandzki system gwarantowania depozytów

(w przypadku kwot do 100 000 EUR). Świadomość ryzyka jednak wzrasta, gdy próg ten zostaje przekroczony, co jest raczej powszechne w przypadku bankowości prywatnej.

- (161) Skarżący stwierdził również, że FBN i ABN AMRO N czerpią korzyści z domniemanej gwarancji państwa. Stwierdził, że klienci FBN i ABN AMRO N są przekonani, że państwo niderlandzkie nie dopuści do tego, aby banki będące własnością państwa ogłosiły upadłość.
- (162) Skarżący, który przetrwał kryzys bez pomocy państwa, podkreślił, że doznał poważnego uszczerbku wskutek zakłócającego zachowania FBN i ABN AMRO N, ponieważ w znacznym stopniu tradycyjnie opierał finansowanie swoich aktywów na niderlandzkim rynku produktów oszczędnościowych⁽⁶¹⁾. W bezwzględnych danych liczbowych skarżący posiadał oszczędności i depozyty w wysokości 15 mld EUR, co oznaczało, że wzrost stóp procentowych o 1 % mógł kosztować przedsiębiorstwo około 150 mln EUR rocznie⁽⁶²⁾. Oprócz takiego wzrostu kosztów miał również miejsce efekt ilościowy, ponieważ Van Lanschot stracił klientów.

4.2. Dalsze uwagi ze strony Van Lanschot (pisma z dnia 21 i 28 sierpnia 2009 r.)

- (163) Zdaniem skarżącego nietypowe zachowanie FBN i ABN AMRO N utrzymywało się w okresie miesięcy letnich 2009 r.
- (164) Dodatkowym przytoczonym przez skarżącego argumentem były niezwykle duże zmiany ilościowe i zmiany udziału w rynku na stabilnym zwykle niderlandzkim rynku oszczędności. W kwestii tej skarżący powołał się na komunikaty prasowe FBN i ABN AMRO N, w których podano wpływy depozytów w wysokości odpowiednio 9 mld EUR i 21 mld EUR w pierwszej połowie 2009 r.⁽⁶³⁾. Zdaniem skarżącego są to znaczne kwoty, biorąc pod uwagę, że wartość całego niderlandzkiego rynku oszczędności to około 287 mld EUR.
- (165) Kolejny przytoczony przez skarżącego przykład nietypowej polityki cenowej to fakt, że w krajach sąsiadujących, takich jak Belgia, Francja i Niemcy, stopy procentowe od oszczędności obniżano wskutek spadku stóp EURIBOR, natomiast niderlandzkie stopy procentowe od oszczędności pozostawały wciąż na wysokim poziomie.

⁽⁶¹⁾ Świadczy o tym również niski wskaźnik relacji kredytów do depozytów skarżącego, który w chwili wniesienia skargi wynosił około 110 %.

⁽⁶²⁾ Zysk netto Van Lanschot wyniósł 215,4 mln EUR, 30,1 mln EUR i 14,8 mln EUR odpowiednio w latach 2007, 2008 i 2009. W pierwszej połowie 2010 r. przedsiębiorstwo zgłosiło zysk netto w wysokości 20,3 mln EUR.

⁽⁶³⁾ Komunikaty prasowe ABN AMRO z dnia 25 maja 2009 r. i 26 sierpnia 2009 r. w sprawie wyników 1Q09 i 2Q09 i komunikat prasowy FBN z dnia 20 sierpnia 2009 r. w sprawie wyników 1H09.

4.3. Uwagi ze strony ABN AMRO Bank (pismo z dnia 6 lipca 2009 r.)

- (166) Przedstawiając uwagi dotyczące decyzji z dnia 8 kwietnia 2009 r. w sprawie wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego, ABN AMRO Bank (tj. spółka dominująca ABN AMRO N) dostarczył więcej informacji na temat swojej sytuacji w zakresie finansowania i strategii finansowania. ABN AMRO Bank zaprzeczył, że czerpał korzyści – bezpośrednio lub pośrednio – z jakiegokolwiek pomocy finansowej udzielonej FBN (środki Y1 i Y2). ABN AMRO Bank zauważył, że dzięki swojej zróżnicowanej strategii finansowania nie potrzebował pomocy, aby finansować swoją działalność w okresie kryzysu. Podkreślił również, że jego płynność mieściła się w granicach wymaganych przepisami prawa i w granicach ustalonych wewnętrznie przez jego ekspertów.

5. UWAGI PAŃSTWA NIDERLANDZKIEGO

5.1. Uwagi państwa niderlandzkiego w sprawie decyzji z dnia 8 kwietnia 2009 r.

- (167) Państwo niderlandzkie uznało, że FBN był w stanie prowadzić swoją działalność dzięki przejęciu go przez państwo⁽⁶⁴⁾, stwierdziło jednak, że przejęcie to było zgodne z tak zwanym „testem prywatnego inwestora”. W rezultacie zdaniem państwa niderlandzkiego nie wystąpiła selektywna korzyść, a więc nie stanowiło to pomocy państwa. Państwo niderlandzkie stwierdziło, że chociaż podstawowym celem transakcji zintegrowanych z dnia 3 października 2008 r. było zapobiegnięcie destabilizacji FBN i ABN AMRO N i ogólnie niderlandzkiego systemu bankowego, dokonując zakupu udziałów w FBN i ABN AMRO N miało na celu osiągnięcie dodatniego długoterminowego zwrotu. Państwo niderlandzkie podkreśliło, że cena FBN (w tym ABN AMRO N) była zgodna z wyceną dokonaną przez jego zewnętrznego eksperta ds. wyceny.
- (168) Państwo niderlandzkie utrzymywało, że zapłaciło godziwą cenę rynkową za FBN, ale zwróciło uwagę, że nawet jeżeli przepłaciło, płatność ta stanowiłaby pomoc państwa na rzecz Fortis SA/NV (przedsiębiorstwa dokonującego sprzedaży), a nie pomoc państwa na rzecz FBN.
- (169) W odniesieniu do środka Y1 państwo niderlandzkie utrzymywało, że udzieliło FBN krótkoterminowego finansowania na warunkach rynkowych. Stwierdziło, że przed kryzysem FBN był finansowany przez swoją spółkę dominującą według stóp procentowych EONIA lub EURIBOR bez żadnego dodatkowego spreadu. Państwo niderlandzkie utrzymywało, że stosowana przez nie polityka cenowa (określona w motywie 96) była zgodna z praktyką rynkową. Stwierdziło również, że system ustalania cen stosowany przez nie od dnia 5 listopada 2008 r. (z 50 punktami bazowymi spreadu w odniesieniu do pożyczek udzielanych na okres ponad trzech miesięcy) był dostosowany do niderlandzkiego programu gwarancji⁽⁶⁵⁾.

⁽⁶⁴⁾ Odpowiedź państwa niderlandzkiego w sprawie decyzji z dnia 8 kwietnia 2009 r., dnia 11 sierpnia 2009 r., s. 6.

⁽⁶⁵⁾ W swoim piśmie z dnia 15 maja 2009 r. państwo niderlandzkie wskazało, że system ustalania cen miał „zapobiec nadmiernej rozbieżności między cenami pożyczek dla FBN i cenami naliczanymi bankom za udzielenie gwarancji w ramach programu gwarancji”.

- (170) W odniesieniu do okresu, w którym dostępny był instrument wsparcia płynności FBN, państwo niderlandzkie wyjaśniło, że rozpoczęło negocjacje w sprawie zamknięcia dostępu do instrumentu wsparcia płynności w styczniu 2009 r. w celu możliwie jak najszybszego zamknięcia dostępu do instrumentu wsparcia płynności. Mając to na uwadze, państwo niderlandzkie wprowadziło w marcu 2009 r. nowy system dwuetapowego ustalania cen, w wyniku czego finansowanie stało się droższe w przypadku przekroczenia uprzednio ustalonego progu. Państwo niderlandzkie uznało, że FBN może dokonać spłaty zobowiązań z tytułu wykorzystania instrumentu wsparcia płynności w tempie od 4 do 5 mld EUR miesięcznie, i zamierzało zamknąć dostęp do instrumentu wsparcia płynności do końca 2009 r. W rzeczywistości FBN dokonał spłaty zobowiązań z tytułu wykorzystania instrumentu wsparcia płynności wcześniej niż przewidywano. Dostęp do instrumentu wsparcia płynności zamknięto już w dniu 1 lipca 2009 r.

- (171) Państwo niderlandzkie utrzymywało, że maksymalny termin zapadalności płynności w ramach instrumentu wsparcia płynności był proporcjonalny. W kwestii tej państwo niderlandzkie wyjaśniło, że w pierwszym okresie (tj. w dniach od 6 do 23 października 2008 r.) udzieliło wsparcia płynnościowego z terminem zapadalności nie dłuższym niż kilka tygodni. Następnie po dostosowaniu instrumentu wsparcia płynności, maksymalny termin zapadalności wydłużono do dziewięciu miesięcy w celu uniknięcia spiętrzeń wykupu.

- (172) Państwo niderlandzkie wyjaśniło, że całkowitą kwotę instrumentu wsparcia płynności (tj. 5 mld EUR przez noc i 40 mld finansowania w dłuższym okresie) określono w oparciu o rzeczywiste potrzeby finansowe FBN, a zatem stanowiła ona niezbędne minimum. W krótkoterminowym instrumencie wsparcia płynności o wartości 45 mld EUR uwzględniono normalną zmienność poziomu płynności FBN, co umożliwiło FBN natychmiastową spłatę około 34 mld EUR na rzecz Fortis SA/NV.

- (173) W odniesieniu do pożyczek długoterminowych (tj. środka Y2) państwo niderlandzkie przyznało, że Fortis Bank SA/NV mógł zażądać spłaty pożyczek o stałym oprocentowaniu (zamiast pożyczek o zmiennym oprocentowaniu)⁽⁶⁶⁾. Państwo niderlandzkie utrzymywało jednak, że zastąpiło ono jedynie Fortis Bank SA/NV, nie zmieniając żadnych warunków obowiązujących umów. Zdaniem państwa niderlandzkiego umowa

⁽⁶⁶⁾ Odpowiednie fragmenty prospektu odnośnie do pożyczek o stałym oprocentowaniu brzmią: „Całkowita pozostająca kwota należna z tytułu pożyczek... jest należna i płatna natychmiast na pierwsze żądanie... w przypadku gdy: d) zostanie przedłożona petycja lub wydane zarządzenie lub zostanie zatwierdzona obowiązująca decyzja w sprawie likwidacji pożyczkobiorcy, ... lub pożyczkobiorca przestanie prowadzić swoją działalność, lub udziały w przedsiębiorstwie będącym pożyczkobiorcą zostaną przeniesione lub przekazane jakiegokolwiek osobie trzeciej lub kontrolę nad pożyczkobiorcą przejmie jakakolwiek osoba trzecia.” (źródło: pismo wystosowane przez władze niderlandzkie w dniu 15 maja 2009 r., s. 4) (podkreślenia dokonane przez Komisję). Udzielone pożyczek o stałym oprocentowaniu na kwotę 7,9 mld EUR, natomiast całkowita kwota pożyczek długoterminowych wynosi 16,1 mld EUR.

zawarta między Fortis Bank SA/NV a FBN była zwykłą umową rynkową między podmiotami działającymi na rynku prywatnym. Państwo niderlandzkie utrzymywało, że z uwagi na to, że zastąpiło prywatnego inwestora, jego zachowanie było automatycznie zgodne z testem prywatnego inwestora. Państwo niderlandzkie uznało, że w takiej sytuacji nie musiało uzasadniać, dlaczego stopy mogły być wyższe ani dlaczego powinno zastąpić te pożyczki długoterminowe pożyczkami krótkoterminowymi⁽⁶⁷⁾.

(174) Państwo niderlandzkie utrzymywało również, że wśród przedsiębiorstw dokonujących przejęć panuje dość rozpowszechniony zwyczaj, że jednocześnie zapewniają płynność nowo nabytym spółkom zależnym.

(175) W odniesieniu do tego, czy przyznano bezpośrednią lub pośrednią pomoc państwa na rzecz ABN AMRO N, państwo niderlandzkie zaprzeczyło, że ABN AMRO N otrzymał finansowanie od państwa niderlandzkiego lub FBN. Państwo niderlandzkie wyjaśniło, że ABN AMRO N o bardzo rozbudowanym systemie franczyzy w obszarze bankowości detalicznej i prywatnej, posiadał dostateczne finansowanie we własnym zakresie.

(176) W odniesieniu do środka Z państwo niderlandzkie stwierdziło, że cena transakcyjna równa 6,5 mld EUR była godziwą ceną rynkową. Podkreśliło, że cena mieściła się w przedziale między wyceną dokonaną na podstawie obecnych warunków rynkowych równą [4 – 6,5] mld EUR a wyceną z uwzględnieniem całego cyklu koniunkturalnego równą [6,5 – 9] mld EUR dokonaną przez zewnętrznego eksperta ds. wyceny na początku października 2008 r. (zanim doszło do transakcji w dniu 3 października 2008 r.). W odniesieniu do tego, że przejęcie (środek Z) miało miejsce dwa i pół miesiąca po dokonaniu wyceny, państwo niderlandzkie uważało, że żadne korekty nie były konieczne, ponieważ w wycenie dokonanej na początku października 2008 r. już odzwierciedlono niepewności⁽⁶⁸⁾. Państwo niderlandzkie utrzymywało również, że bankowość inwestycyjna i aktywa o obniżonej jakości są zwykle przyczyną problemów związanych z pewnością innych banków, co przekłada się na znaczące spadki cen akcji tych banków. Natomiast ABN AMRO N o stabilnym profilu banku detalicznego i komercyjnego zasadniczo różnił się od innych banków. W związku z powyższym państwo niderlandzkie utrzymywało, że korekta cen w sposób analogiczny do innych banków nie ma sensu.

⁽⁶⁷⁾ Na stronie 7 pisma będącego odpowiedzią państwa niderlandzkiego z dnia 11 sierpnia 2009 r. w sprawie decyzji z dnia 8 kwietnia 2009 r. stwierdzono: „Państwo niderlandzkie jedynie zastąpiło Fortis Bank SA/NV w umowie, która (jak już wspomniano) została zawarta między dwoma uczestnikami rynku. Zatem taryfy określone w umowie są zgodne z kursem rynkowym. Nie jest jasne, dlaczego należy podkreślać, że taryfy te mogły być nawet wyższe lub że terminy płatności mogły być krótsze, ponieważ obecne warunki są już zgodne z praktyką rynkową”. (tekst sporządzony oryginalnie w języku niderlandzkim, tłumaczenie Komisji).

⁽⁶⁸⁾ W wycenie z dnia 3 października 2008 r. zewnętrzny ekspert ds. wyceny powołany przez państwo niderlandzkie zastosował dyskonto w wysokości 20 % dla zysków danych przedsiębiorstw w ujęciu rocznym.

(177) Państwo niderlandzkie podkreśliło również, że pozostali członkowie konsorcjum, w szczególności RBS, musieli zatwierdzić transakcję i że [...]. Państwo niderlandzkie powołuje się również na pkt (166) i (177) wstępnego sprawozdania ekspertów, którzy wzięli udział w walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Fortis SA/NV w dniu 11 lutego 2009 r. w Brukseli⁽⁶⁹⁾, twierdząc, że w punktach tych zawarte są zapisy stanowiące poparcie stanowiska państwa niderlandzkiego, że zapłaciło godziwą cenę rynkową za FBN, ABN AMRO N, Fortis Insurance i Fortis Corporate Insurance w dniu 3 października 2008 r., która stanowi zatem ważny kurs odniesienia dla sprzedaży dokonanej w grudniu 2008 r.

(178) Państwo niderlandzkie wdrożyło środek Z zrzekając się roszczeń w stosunku do FBN. Państwo niderlandzkie twierdziło ponadto że Komisja – jeżeli dojdzie do wniosku, że środek Z oznaczał pomoc państwa – powinna zastosować korektę. Z uwagi na to, że w przypadku podobnych instrumentów oferowanych przez inne banki dyskonto było dość wysokie względem ceny nominalnej⁽⁷⁰⁾, logiczne było, że cena rynkowa instrumentów dłużnych umorzonych przez państwo niderlandzkie była również poniżej ceny nominalnej. Innymi słowy z istniejącej sytuacji rynkowej wynikało, że państwo niderlandzkie nie było uprawnione do uzyskania ceny nominalnej, lecz do niższej ceny rynkowej. Państwo niderlandzkie utrzymywało, że uwzględniając istniejącą wówczas sytuację rynkową, było ono uprawnione jedynie do ceny rynkowej równej [4,55 – 5,85] mld EUR (tak więc cenę nominalną pożyczek w wysokości 6,5 mld EUR skorygowano z uwzględnieniem rynkowej stopy dyskontowej w wysokości [0,65 – 1,95 mld EUR]).

(179) W dniu 18 czerwca 2009 r. niderlandzkie Ministerstwo Finansów przedłożyło Komisji ocenę FBN dokonaną przez DNB w odpowiedzi na wniosek zawarty w decyzji z dnia 8 kwietnia 2009 r. [...] ⁽⁷¹⁾, ⁽⁷²⁾, ⁽⁷³⁾

(180) Niderlandzki organ nadzoru finansowego poinformował również Komisję o [...] ABN AMRO pismem z dnia 20 stycznia 2010 r. [...]

5.2. Uwagi państwa niderlandzkiego w sprawie decyzji z dnia 5 lutego 2010 r.

(181) Ogólnie rzecz biorąc, państwo niderlandzkie utrzymywało, że podjęte środki nie stanowią pomocy państwa, ponieważ:

(i) nie przynosiły korzyści ABN AMRO N ani FBN,

⁽⁶⁹⁾ http://www.ageas.com/Documents/FR_ER_27012009.pdf.

⁽⁷⁰⁾ Cena nominalna jest równa wartości nominalnej papieru wartościowego. Wartość obligacji sprzedawanej po cenie nominalnej jest równa jej wartości wykupu w terminie płatności – zwykle 1 000 EUR za obligację.

⁽⁷¹⁾ [...]

⁽⁷²⁾ [...]

⁽⁷³⁾ Zob. również motywy 121 i 122 i przyp. 52.

- (ii) były niezbędne do oddzielenia ABN AMRO N i FBN od ich spółek dominujących i wynikały one z zobowiązań umownych państwa niderlandzkiego jako sukcesora Fortis SA/NV określonych w porozumieniu akcjonariuszy konsorcjum lub
- (iii) były uzasadnione względami ekonomicznymi z punktu widzenia prywatnego inwestora.
- (182) Państwo niderlandzkie utrzymywało, że Komisja powinna zastosować test prywatnego inwestora w przypadku każdego podjętego przez nie środka. W szczególności w odniesieniu do środków związanych z połączeniem (tj. środków B4 i B5) państwo niderlandzkie podkreśliło, że połączenie było inwestycją o dodatniej wartości bieżącej netto, a zatem było zgodne z testem prywatnego inwestora.
- (183) Innymi słowy państwo niderlandzkie nie zgodziło się ze wstępną opinią Komisji przedstawioną w motywie 96 decyzji z dnia 5 lutego 2010 r., według której test prywatnego inwestora nie ma zastosowania do środków przyjętych po dokonaniu transakcji zintegrowanych z dnia 3 października 2008 r., ponieważ środki te stanowią część szerszej zakrojonych działań na rzecz ratowania i restrukturyzacji.
- (184) Państwo niderlandzkie uznało, że zgodnie z przepisami dotyczącymi pomocy państwa test prywatnego inwestora nie ma zastosowania wówczas, gdy w krótkim okresie dokonuje się kilku powiązanych ze sobą zastrzyków kapitałowych. Stwierdziło ono jednak, że analiza ta nie jest trafna w przypadku FBN i ABN AMRO N, ponieważ jego zdaniem zintegrowane transakcje dokonane w dniu 3 października 2008 r. nie obejmowały środków pomocy państwa, a ponadto działania następcze nie były związane z pierwotną transakcją.
- (185) Państwo niderlandzkie utrzymywało, że Komisja powinna uwzględnić bardzo szczególne okoliczności, w jakich państwo niderlandzkie zobowiązane było kupić FBN. Państwo niderlandzkie zauważyło również, że sprzedaż New HBU była dla państwa niderlandzkiego bardzo uciążliwa, a dla ABN AMRO N miała negatywny wpływ na kapitał na poziomie 470 mln EUR.
- (186) Państwo niderlandzkie twierdziło, że wszystkie jego środki podjęto na podstawie zasad określonych w komunikacie bankowym⁽⁷⁴⁾ i komunikacie Komisji – Dokapitalizowanie instytucji finansowych w związku z obecnym kryzysem finansowym: ograniczenie pomocy do niezbędnego minimum oraz mechanizmy zabezpieczające przed nadmiernym zakłóceniem konkurencji⁽⁷⁵⁾ („komunikat w sprawie dokapitalizowania”). Ogólnie państwo niderlandzkie stwierdziło, że jego środki były właściwie ukierunkowane, proporcjonalne do wyzwań
- i ich celem było zminimalizowanie negatywnych efektów zewnętrznych w odniesieniu do konkurentów.
- (187) Państwo niderlandzkie utrzymywało, że środek A i środek B1 nie kwalifikowały się jako pomoc państwa, ponieważ państwo było zobowiązane umownie do rozwiązania problemów kapitałowych ABN AMRO Z. Państwo niderlandzkie było zgodnie z porozumieniem akcjonariuszy konsorcjum zobowiązane do oddzielenia ABN AMRO Holding. DNB wyraził zgodę jedynie na oddzielenie ABN AMRO II, o ile wszyscy członkowie konsorcjum zapłacą swój udział w brakującym kapitale ABN AMRO Z za pośrednictwem ABN AMRO N, jednak podkreślił on, że ABN AMRO N działa jedynie jako pośrednik. Ostatecznie ABN AMRO N przekazało jedynie kapitał ABN AMRO Z i środek A nie przyniósł selektywnej korzyści ABN AMRO N.
- (188) W kwestii tego, czy brak kapitału występujący w przypadku ABN AMRO Z wynikał z selektywnych korzyści przyznanych ABN AMRO, N państwo niderlandzkie stwierdziło, że członkowie konsorcjum dopilnowali już w chwili przejścia ABN AMRO Holdings przez konsorcjum (zob. motyw 33), aby działania różnych akcji indeksowych (zgodnie z motywem 35) były odpowiednio wobec siebie zabezpieczone. Ustalenie to oznaczało, że istniało również wyraźne rozróżnienie między działalnością ABN AMRO N i ABN AMRO Z. Oznaczało to na przykład, że ABN AMRO N miał własną strukturę nadzoru korporacyjnego i własną sprawozdawczość. Państwo niderlandzkie zwróciło uwagę Komisji na fakt, że ABN AMRO N począwszy od dnia 6 lutego 2010 r. posiadał odrębny status prawny⁽⁷⁶⁾.
- (189) Państwo niderlandzkie przedstawiło również dowody wskazujące na to, że ABN AMRO Z borykało się z problemem związanym z brakiem kapitału już w dniu przejścia, tj. w dniu 3 października 2008 r. Saldo początkowe ABN AMRO Z było już ujemne na poziomie 7,4 mld EUR w dniu 3 października 2008 r. i udział w nim należący do Fortis SA/NV wynosił około 2,5 mld EUR. W odniesieniu do przyczyn wystąpienia braku kapitału państwo niderlandzkie przyznało, że dokonano transferu akcji Unicredito o wartości 1 mld EUR z ABN AMRO Z do operacyjnych akcji indeksowych (w tym około 300 mln EUR do ABN AMRO N), ale dostarczyło informacje, zgodnie z którymi transferu akcji Unicredito dokonano w lutym 2008 r., na długo przed interwencją państwa niderlandzkiego. Transferu akcji Unicredito nie można zatem uznać za pomoc państwa.
- (190) W odniesieniu do kosztów poniesionych przez ABN AMRO Z związanych z siedzibą zarządu państwo niderlandzkie podkreśliło, że koszty te uległy znacznemu obniżeniu po przejściu ABN AMRO Holding przez członków konsorcjum zgodnie z motywem 33. Z uwagi na to, że członkowie konsorcjum nie przywiązywali wagi do utrzymania dużej siedziby zarządu, uzasadnione było utrzymywanie tych kosztów na poziomie minimalnym. Dane przedstawione przez

⁽⁷⁴⁾ Dz.U. C 270 z 25.10.2008, s. 8.

⁽⁷⁵⁾ Dz.U. C 10 z 15.1.2009, s. 2.

⁽⁷⁶⁾ Jeden dzień po wydaniu decyzji z dnia 5 lutego 2010 r.

państwo niderlandzkie wskazywały na to, że koszty grupy poniesione przez ABN AMRO Z wynosiły [0 – 0,5] mld EUR w 2008 r. i [0 – 0,2] mld EUR w 2009 r., co zdaniem państwa niderlandzkiego było nieistotne. Państwo niderlandzkie podkreśliło również, że zobowiązało się do pokrycia kosztów, zastępując Fortis SA/NV jako stroną porozumienia akcjonariuszy konsorcjum po nabyciu FBN (w tym ABN AMRO N) w dniu 3 października 2008 r.

- (191) Jeżeli Komisja uzna środek A jako pomoc państwa, zdaniem państwa niderlandzkiego nie będzie miał zastosowania komunikat w sprawie aktywów o obniżonej jakości⁽⁷⁷⁾. Państwo niderlandzkie utrzymuje, że nie było niepewności co do wyceny aktywów chronionych, których nie można było zatem uznać jako aktywów o obniżonej jakości w sensie przedstawionym w komunikacie. Rząd niderlandzki stwierdził, że jeżeli Komisja nie podzieli tego stanowiska, swap ryzyka kredytowego ABN AMRO N nadal będzie zgodny z ogólnymi zasadami określonymi w tym komunikacie. Utrzymywał również, że instrument ochrony kredytowej był niezbędny i proporcjonalny i ograniczał zakłócenia konkurencji do minimum.
- (192) Państwo niderlandzkie zapewniło, że dochód z instrumentu ulgi w kapitale – zwrot z uwolnionego kapitału w wysokości 10 % był dostatecznie wysoki. Dostarczyło również dowody wskazujące na to, że tranza pierwszej straty o 20 punktów bazowych była znacząco wyższa niż przewidywana strata. Państwo niderlandzkie twierdziło, że straty, jakie poniesiono w przeszłości, (tj. [0 – 15] punktów bazowych) i straty przewidywane na 2010 r. (tj. [0 – 30] punktów bazowych) na portfelu kredytów hipotecznych ABN AMRO N w dostatecznym stopniu umożliwiły sporządzenie dobrej prognozy dotyczącej przyszłych strat. Również informacje rynkowe przedstawione w sprawozdaniach na temat ratingu⁽⁷⁸⁾ potwierdziły, że tranza pierwszej straty przekroczyła przewidywane straty. Państwo niderlandzkie odwołało się również do dokumentu banku inwestycyjnego [...], w którym przedstawiono symulację, w jaki sposób przepływy pieniężne państwa niderlandzkiego mogą się zmienić zgodnie z różnymi scenariuszami warunków skrajnych.
- (193) Państwo niderlandzkie uważało również, że instrument ulgi w kapitale obejmował wystarczające zachęty do rezygnacji z pomocy. Państwo niderlandzkie zwróciło uwagę Komisji na opcje kupna uwzględnione w instrumencie ulgi w kapitale i na fakt, że instrument ulgi w kapitale stałyby się raczej nieatrakcyjne, gdyby ABN AMRO Group mogła prowadzić działalność zgodnie z regulacjami kapitałowymi Bazylea II. W tej sytuacji państwo niderlandzkie uznało, że ABN AMRO

N prawdopodobnie dokonałoby wykupu instrumentu ulgi w kapitale w styczniu 2011 r., gdy przewidywano, że przejście na regulacje kapitałowe Bazylea II spowoduje obniżenie uwolnionego kapitału.

- (194) Państwo niderlandzkie wyjaśniło, że koszty oddzielenia (tj. środki B2 i B3) wynikały z porozumienia akcjonariuszy konsorcjum, w której państwo niderlandzkie było faktycznie stroną od dnia 3 października 2008 r. Zgodnie z warunkami porozumienia akcjonariuszy konsorcjum w odróżnieniu od ABN AMRO N państwo było zobowiązane do dokonania podziału ABN AMRO Holding na trzy części. Państwo niderlandzkie zaprzeczyło, iż koszty te przyniosły korzyść ABN AMRO N, a także wyjaśniło, że poniosło koszty oddzielenia, ponieważ było zobowiązane warunkami umowy do przeprowadzenia oddzielenia.
- (195) W odniesieniu do marginesu ostrożnościowego w wysokości 500 mln EUR, który również zaliczono do kosztów oddzielenia, państwo niderlandzkie stwierdziło, że jest to powszechnie stosowana praktyka bankowa. Banki nie mogą prowadzić działalności jedynie z minimalnym wymaganym kapitałem, potrzebują one dodatkowego marginesu komfortu. W przeciwnym wypadku, gdyby doświadczyły niepowodzeń – nawet w niewielkim stopniu – natychmiast miałyby problemy finansowe. Państwo niderlandzkie zauważyło jednak, że jego wkład w margines ostrożnościowy powinien mieć charakter tymczasowy i że w perspektywie długoterminowej ABN AMRO N sam powinien tworzyć margines ostrożnościowy bez żadnej pomocy ze strony państwa niderlandzkiego.
- (196) W odniesieniu do środka B4 państwo niderlandzkie stwierdziło, że środek ten nie stanowi pomocy państwa. Państwo niderlandzkie stwierdziło, że podjęto już i częściowo wdrożono decyzję w sprawie połączenia obu banków po nabyciu FBN. Państwo niderlandzkie poparło swoje twierdzenie, odwołując się do faktu, że ABN AMRO Asset Management już był oddzielony i zintegrowany z Fortis SA/NV w chwili dokonania transakcji zintegrowanych w dniu 3 października 2008 r. Państwo niderlandzkie podkreśliło również, że Komisja zobowiązała je do wdrożenia działań naprawczych w postaci połączenia w celu rozwiązania istniejących problemów z koncentracją i że przejęło ono od Fortis SA/NV działania naprawcze dotyczące połączenia New HBU. Państwo niderlandzkie wskazało również, że ostatecznie środki finansowe ABN AMRO N nie wzrosną, a zatem broniło ono swojego stanowiska, że środek B4 nie stanowi pomocy państwa.
- (197) Państwo niderlandzkie zauważyło, że fundusze państwowe na pokrycie kosztów integracji (środek B5) należy traktować jako uzasadnioną inwestycję, przynoszącą dość wysokie dochody w postaci synergii. Rząd niderlandzki oszacował wartość tych synergii na około 1,1 mld EUR rocznie (przed opodatkowaniem), natomiast koszty integracji, jakie na początku trzeba ponieść, wynoszą 1,2 mld EUR (po opodatkowaniu). Zdaniem państwa niderlandzkiego całkowita wartość bieżąca netto połączenia (z uwzględnieniem synergii,

⁽⁷⁷⁾ Dz.U. C 72 z 26.3.2009, s. 1.

⁽⁷⁸⁾ W sprawozdaniu Fitch z dnia 2 lutego 2010 r. dotyczącego niderlandzkich kredytów hipotecznych zauważono, że „Wartość portfeli kredytów hipotecznych w Niderlandach uległa nieistotnemu obniżeniu i odnotowano niskie poziomy zaległych spłat w porównaniu z większością innych krajów europejskich. Obecnie Niderlandy mają jeden z najniższych wskaźników egzekucji z nieruchomości i wskaźników strat w Europie”.

- kosztów integracji i kosztu działań naprawczych dotyczących połączenia) powinna wynosić 2,88 mld EUR⁽⁷⁹⁾.
- (198) Zdaniem państwa niderlandzkiego konwersja kapitału warstwy 2 na kapitał warstwy 1 (środek C) nie przyniosła selektywnej korzyści FBN. Państwo niderlandzkie twierdziło, że konwersja ta leżała w jego interesie, ponieważ mogło zamienić pożyczki ze średnim kuponem 2,976 %, na kapitał własny, co jego zdaniem stanowiło atrakcyjne wynagrodzenie. W kwestii tej państwo niderlandzkie odwołało się do przewidywanego znormalizowanego zwrotu z kapitału własnego ABN AMRO Group na 2012 r., który zgodnie z planem restrukturyzacji z grudnia 2009 r. wynosi około [...] %.
- (199) Jeżeli Komisja uzna środek C jako pomoc państwa, zdaniem państwa niderlandzkiego nie powinna traktować jako pomocy państwa wszystkich umorzonych pożyczek. Wyjaśniło ono, że zamianę tę mogła udaremnić spłata kapitału warstwy 2 w cenie nominalnej w połączeniu z zastrzykiem kapitału podstawowego warstwy 1 (bez żadnych skutków dla środków pieniężnych netto). Zdaniem państwa niderlandzkiego nie mogło ono w sposób zasadny oczekiwać spłaty kapitału warstwy 2 w cenie nominalnej w tamtym okresie, ponieważ dyskonto w przypadku porównywalnych instrumentów oferowanych przez inne banki było dość wysokie względem wartości nominalnej, co wynikało z trudnej sytuacji na rynku. Państwo niderlandzkie zauważyło, że dyskonto w wysokości [135 – 405] mln EUR było uzasadnione, ustalone w oparciu o porównywalne dane.
- (200) Państwo niderlandzkie zauważyło, że płatność w wysokości 740 mln EUR (środek D) była jednym z jego zobowiązań umownych wynikającym z porozumienia akcjonariuszy konsorcjum. Państwo niderlandzkie podkreśliło ponadto że dokonano jedynie płatności na rzecz innych członków konsorcjum, a nie ABN AMRO N, więc nie również nie miała miejsca pomoc państwa na rzecz ABN AMRO N.
- (201) W odniesieniu do środka E państwo niderlandzkie stwierdziło, że ABN AMRO II nie czerpało korzyści z regwarancji (określonej w motywie 126), lecz środek E jedynie umożliwił ABN AMRO II udzielenie regwarancji Deutsche Bank. Stwierdziło, że bank nie może wykorzystać regwarancji do rozwoju nowej działalności, a zatem nie spowoduje żadnego zakłócenia konkurencji.
- (202) Państwo niderlandzkie uznało, że regwarancja jest zgodna z komunikatem Komisji w sprawie dokapitalizowania. Państwo niderlandzkie podkreśliło, że ustalało ceny w oparciu o zalecenie EBC w sprawie dokapitalizowania.
- (79) Zdaniem państwa niderlandzkiego wartość bieżąca netto synergii netto (tj. synergii brutto o wartości 1,1 mld EUR rocznie przed opodatkowaniem po odliczeniu kosztów integracji w wysokości 1,2 mld EUR po opodatkowaniu) będzie wynosiła 4 mld EUR, natomiast koszty działań naprawczych dotyczących połączenia będą wynosiły około 1,12 mld EUR. W rezultacie zgodnie z szacunkami państwa niderlandzkiego połączenie dałoby dodatnią wartość bieżącą netto wynoszącą około 2,88 mld EUR.
- (203) Państwo niderlandzkie przedstawiło również swoje uwagi dotyczące podejrzeń Komisji, że uprzywilejowani akcjonariusze FBN⁽⁸⁰⁾ nie wywiązali się w dostatecznym stopniu ze swoich zobowiązań pod względem podziału obciążenia. Państwo niderlandzkie wyjaśniło, że inwestorzy inwestujący w akcje uprzywilejowane nie otrzymali dywidend w 2008 r. (ani w środkach pieniężnych, ani na zasadzie memoriałowej) i że akcje uprzywilejowane sprzedawano poniżej ceny nominalnej. Państwo niderlandzkie dodało, że możliwość przyszłego wypłacania lub tworzenia rezerw na dywidendy stałe zależy od tego, czy FBN osiągnie dostateczne zyski zgodnie z MSSF. Państwo niderlandzkie zauważyło, że klauzula dotycząca dywidend regulująca kwestie akcji uprzywilejowanych FBN obejmuje zapisy ograniczające wypłatę dywidendy (tzw. dividend stopper) i umożliwiające wypłatę dywidendy (tzw. dividend pusher)⁽⁸¹⁾ i że niepewność związana z polityką w zakresie wypłaty dywidend ABN AMRO Group wpływa na zmniejszenie komfortu, jaki inwestorom inwestującym w akcje uprzywilejowane zapewniają zapisy ograniczające wypłatę dywidendy i zapisy umożliwiające wypłatę dywidendy.
- (204) W kwestii tego, czy kapitał będzie wypłacany od razu w przypadku ustania zapotrzebowania na kapitał (krótkoterminowy), państwo niderlandzkie stwierdziło, że zamierza stosować politykę w zakresie wypłaty dywidend ABN AMRO Group w taki sposób, aby ABN AMRO Group nie miała żadnej nadwyżki kapitału, która mogłaby prowadzić do zakłócenia konkurencji⁽⁸²⁾.
- (205) W odniesieniu do zakłócenia konkurencji państwo niderlandzkie zauważyło, że nie zgadza się ze stanowiskiem Komisji, że ABN AMRO N i FBN wzmocniły się w Niderlandach w wyniku połączenia, ani że taka zmiana mogła prowadzić do powstania nadmiernych zakłóceń konkurencji. Uważało, że było wręcz przeciwnie i zwróciło uwagę w tej kwestii na fakt, że oddzielenie FBN i ABN AMRO N od ich odpowiednich spółek dominujących i późniejsze połączenie były bardzo pracowite i wskazało na to, że zarząd FBN i ABN AMRO N mógł poświęcać mniej czasu na codzienną działalność komercyjną, a zatem oddzielenie i późniejsze połączenie miały negatywny wpływ na pozycję konkurencyjną FBN i ABN AMRO N (lub ABN AMRO Group po połączeniu).

5.3. Uwagi państwa niderlandzkiego w sprawie uwag zainteresowanych stron

5.3.1. Uwagi państwa niderlandzkiego w sprawie pisma skarżącego z dnia 6 maja 2009 r.

- (206) Państwo niderlandzkie zasadniczo podkreśliło, że jego zdaniem środki przyznane na rzecz FBN i ABN

⁽⁸⁰⁾ Zob. również motyw 60.

⁽⁸¹⁾ Zapisy umożliwiające wypłatę dywidendy wymagają, aby emitent dokonywał płatności swoich kuponów z instrumentów hybrydowych, jeżeli wypłacił dywidendy od swoich akcji zwykłych zgodnie ze stopniem podporządkowania w ramach hierarchii struktury kapitałowej. Zapisy ograniczające wypłatę dywidendy uniemożliwiają emitentowi wypłatę dywidend w okresie, w którym pominięto na rzecz posiadaczy instrumentów hybrydowych.

⁽⁸²⁾ Następnie ABN AMRO Group i państwo niderlandzkie przyznały, że polityka w zakresie wypłaty dywidend ABN AMRO Group opierałaby się na współczynniku wypłaty dywidend równym 40 % zgodnie z motywem 75.

AMRO N nie spełniały unijnej definicji pomocy państwa, a zatem nie miały zakłócającego wpływu. Uważało, że zachowanie rynkowe FBN i ABN AMRO N na rynku produktów oszczędnościowych i depozytowych było zgodne z zachowaniem racjonalnego działającego na rynku podmiotu chroniącego swoje interesy handlowe. Państwo niderlandzkie uważało, że stopy procentowe oferowane przez FBN i ABN AMRO N nie powodowały zakłócenia konkurencji. Dlatego też stwierdziło, że nie naruszono unijnych przepisów dotyczących konkurencji.

(207) Państwo niderlandzkie przedstawiło kilka tabel porównawczych ze stopami procentowymi oferowanymi w przypadku produktów depozytowych i oszczędnościowych. Państwo niderlandzkie zaprzeczyło, że FBN i ABN AMRO N stale oferowały najwyższe stopy procentowe, w szczególności w porównaniu z mniejszymi bankami niderlandzkimi, takimi jak: SNS, NIBC i DSB. Państwo niderlandzkie zauważyło również, że stopy procentowe w przypadku rachunków oszczędnościowych były w Niderlandach już wysokie przed nadejściem kryzysu finansowego, częściowo ze względu na zachowanie mniejszych banków, prowadzących agresywną politykę w zakresie ustalania cen. Państwo niderlandzkie uznało, że w okresie kryzysu finansowego banki próbowały chronić swoją franczyzę w zakresie produktów oszczędnościowych, oferując klientom dość wysokie stopy procentowe w przypadku produktów oszczędnościowych.

(208) Państwo niderlandzkie przedstawiło również swoje uwagi dotyczące strategii ustalania cen stosowanej przez MoneYou, markę internetową ABN AMRO N, którą wprowadzono na rynek we wrześniu 2008 r. Państwo niderlandzkie stwierdziło, że MoneYou jest specjalnym produktem internetowym, który znacznie różni się od bardziej tradycyjnych produktów pod względem podstawy kosztowej i poziomu usług. Państwo niderlandzkie zauważyło, że MoneYou musiał osiągnąć rozpoznawalność marki w ciągu pierwszych sześciu miesięcy swojej działalności, a zatem musiał on oferować stopy procentowe zwykle niewiele niższe od oferowanych przez podobne podmioty działające na rynku bankowości internetowej lub takie same stopy procentowe⁽⁸³⁾. Począwszy od drugiego kwartału 2009 r. stopy procentowe oferowane przez MoneYou były obniżane i MoneYou znalazł się w tak zwanym segmencie poziomu średniego⁽⁸⁴⁾. W odniesieniu do MoneYou państwo niderlandzkie dodało, że zgromadził on jedynie niewielką część środków (tj. [0 – 5] mld EUR), co stanowi około [0 – 5] % całkowitej wartości środków na niderlandzkim rynku produktów oszczędnościowych. Państwo niderlandzkie dodało, że byli klienci Van Lanschot stanowili jedynie niewielką część klientów MoneYou (tj. [0 – 5 000] kont lub [0 – 5] % kont w MoneYou).

(209) Państwo niderlandzkie zaprzeczyło również, iż ABN AMRO N i FBN w zakresie finansowania swojej działalności polegały wyłącznie na niderlandzkim rynku produktów oszczędnościowych. Państwo niderlandzkie dostarczyło nowe informacje, zgodnie z którymi ABN

AMRO N wyemitował obligację zabezpieczoną na kwotę 2 mld EUR w dniu 6 lipca 2009 r., a FBN wyemitował instrumenty dłużne gwarantowane przez rząd na kwotę 15,5 mld EUR. Zdaniem państwa niderlandzkiego zarzuty stawiane przez skarżącego są niesłuszne i przedwczesne. Wskazało, że FBN potrzebował czasu do rozpoczęcia operacji finansowych i emisji instrumentów dłużnych gwarantowanych przez rząd. Państwo niderlandzkie zauważyło również, że produkty depozytowe i oszczędnościowe są również istotne dla budowania relacji z klientami i mają inny, szerszy zakrojony cel niż inne instrumenty finansowania. W kwestii tej państwo niderlandzkie zauważyło, że utrata przez bank udziału w rynku produktów oszczędnościowych i depozytowych może prowadzić do utraty udziału w rynku innych produktów bankowych.

(210) Państwo niderlandzkie zaprzeczyło również, iż konsumenci i uczestnicy rynku uważali ABN AMRO N i FBN za banki bezpieczniejsze od innych. Odwołało się ono do ratingów FBN i ABN AMRO N w agencjach ratingowych, które były niższe od ratingu AAA na przykład Rabobanku. Na podstawie jego odpowiednich marż swapów ryzyka kredytowego można wyciągnąć podobne wnioski. Państwo niderlandzkie uznało również, że fakt własności państwowej nie wpłynął na postrzeganie ABN AMRO N i FBN przez konsumentów i uczestników rynku jako banków bardziej bezpiecznych. W tej kwestii zwróciło uwagę, że liczne interwencje państwa ad hoc świadczą o tym, że państwo niderlandzkie w miarę możliwości interweniowało w przypadku wszelkich banków będących własnością prywatną. W rezultacie uznało ono, że faktycznie nie dostrzegano różnicy między bezpieczeństwem niderlandzkich banków będących własnością prywatną i niderlandzkich banków będących własnością państwa.

(211) W celu obliczenia, czy stopy procentowe oferowane w odniesieniu do produktów oszczędnościowych przynosiły straty, zdaniem państwa niderlandzkiego nie należy ich porównywać ze stopami EURIBOR, lecz raczej ze stopami wynikającymi z tak zwanej „metodyki w zakresie portfela replikującego”⁽⁸⁵⁾. Stosując tę metodykę, państwo niderlandzkie uznało, że w przypadku niektórych produktów tymczasowo stosowano ujemną marżę. Stwierdziło jednak, że było to racjonalne zachowanie rynkowe zgodne z zachowaniem rynkowym (prywatnych) konkurentów w danym momencie.

5.3.2. Uwagi państwa niderlandzkiego w sprawie argumentów skarżącego z dnia 21 i 28 sierpnia 2009 r.

(212) Państwo niderlandzkie stwierdziło, że jego wcześniejsze uwagi podsumowane w motywach od 206 do 211 dotyczących skarżącego są nadal aktualne.

⁽⁸³⁾ Państwo niderlandzkie i ABN AMRO N w swoim wspólnym piśmie z dnia 1 września 2008 r. uwzględniają: [...].

⁽⁸⁴⁾ Państwo niderlandzkie i ABN AMRO N odwołują się w tej kwestii do SNS, DSB i ubezpieczycieli takich jak Aegon.

⁽⁸⁵⁾ Metodyka w zakresie portfela replikującego jest oparta na modelu uwzględniającym przeciętny okres lokowania depozytów i oszczędności w banku. Metodyka ta jest oparta na historii lokowania i wycofywania depozytów i jest ona stale aktualizowana. Stosując tę metodykę, przyjmuje się, że bank inwestuje depozyty krótkoterminowe i oszczędności w portfelu wirtualnym obejmującym depozyty krótkoterminowe, lecz również inwestycje długoterminowe. Dzięki stosowaniu tej metody powstaje margines oszczędności, który nie zależy wyłącznie od stóp EUROBOR, lecz również od stóp zwrotu z inwestycji długoterminowych w perspektywie długoterminowej.

- (213) Państwo niderlandzkie zauważyło ponadto że stwierdzenie przez skarżącego wzrostu udziałów w rynku ABN AMRO N i FBN było oparte na nierzetelnych statystykach. W odniesieniu do domniemanego wzrostu wartości depozytów zgromadzonych przez ABN AMRO N o 21 mld EUR państwo niderlandzkie stwierdziło, że jedynie 5,1 mld EUR stanowiły niderlandzkie detaliczne produkty oszczędnościowe, a pozostała kwota to głównie oszczędności klientów korporacyjnych oraz depozyty zagraniczne. Państwo niderlandzkie dostarczyło również dane, zgodnie z którymi wzrostu ilości depozytów i oszczędności FBN w znacznej mierze związany jest z bankowością korporacyjną, a nie detaliczną i prywatną.
- (214) Państwo niderlandzkie zauważyło również, że klienci niderlandzcy dokonywali większych inwestycji w oszczędności, co wynikało z niepewnej sytuacji makroekonomicznej. Zwróciło ono również uwagę na dane Centralnego Biura Statystycznego (CBS) wskazujące na to, że oszczędności wzrosły o 7,7 % w ujęciu rok do roku w pierwszej połowie 2009 r. Oszczędności klientów ABN AMRO N wzrosły o 7,5 % w ujęciu rok do roku, co wskazuje na to, że udział w rynku ABN AMRO N raczej zmalał. FBN przedstawił również dowody wskazujące na to, że zmiany, jakie nastąpiły pod względem oszczędności jego klientów, były zgodne z rynkiem.

5.3.3. Uwagi państwa niderlandzkiego w sprawie uwag ABN AMRO Bank

- (215) Państwo niderlandzkie potwierdziło, że nie udostępniło ABN AMRO N instrumentu wsparcia płynności, potwierdzając tym samym w pełnej rozciągłości argumenty ABN AMRO Bank.

6. OCENA

6.1. Istnienie pomocy

- (216) Zgodnie z art. 107 ust. 1 Traktatu wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Z powyższego wynika, że środek kwalifikuje się jako pomoc państwa, jeśli spełnia następujące cztery kryteria (łącznie):

- zasoby państwowe;
- selektywna korzyść;
- zakłócający wpływ na konkurencję; oraz
- wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

- (217) Pierwsze kryterium spełniają środki od Y1 do E w tabeli 4 w motywie 128, ponieważ środki te są finansowane bezpośrednio z zasobów państwa niderlandzkiego.
- (218) Analiza, czy środek stanowi selektywną korzyść na rzecz FBN, ABN AMRO N lub ABN AMRO Group po połączeniu (drugie kryterium), znajduje się w motywach od 220 do 278, gdzie każdy środek badany jest oddzielnie.
- (219) Jeżeli w niniejszym przypadku istnieje selektywna korzyść, spełnione jest również kryterium trzecie i czwarte. Wszystkie kryteria zakłócają konkurencję lub grożą jej zakłóceniem, ponieważ po połączeniu stawiają FBN, ABN AMRO N lub ABN AMRO Group w korzystnej pozycji w stosunku do konkurencyjnych banków (trzecie kryterium). Ponadto środki mają również wpływ na handel między państwami członkowskimi. FBN, ABN AMRO N i ABN AMRO Group po połączeniu stały się bankami ukierunkowanymi międzynarodowo, działającymi poza granicami Niderlandów i jednocześnie konkurującymi na rynku krajowym z jednostkami zależnymi zagranicznych banków (czwarte kryterium).

6.1.1. Środki Y1 i Y2 z dnia 3 października 2008 r.

- (220) Należy przypomnieć, że w niniejszej decyzji poddaje się ocenie jedynie ewentualną pomoc na rzecz FBN, ABN AMRO N lub ABN AMRO Group po połączeniu. Ewentualną pomoc na rzecz Fortis Bank SA/NV wynikającą ze środków Y1 i Y2 poddano ocenie w decyzji z dnia 3 grudnia 2008 r.
- (221) Jak wskazano w motywie 52 decyzji z dnia 3 grudnia 2008 r.⁽⁸⁶⁾ i we wstępnej ocenie przedmiotowych środków w decyzji z dnia 8 kwietnia 2009 r., środki podjęte w dniu 3 października 2008 r. (mianowicie środki X, Y1 i Y2) są nierozdzielnie powiązane ze sobą. Państwo niderlandzkie oddzieliło FBN i ABN AMRO N od ich spółki dominującej ograniczonej pod względem płynności nabywając FBN, ale w celu całkowitego oddzielenia FBN od problemów z płynnością jego spółki dominującej państwo niderlandzkie musiało również stać się podmiotem finansującym FBN. Cel ten osiągnięto za pomocą środków Y1 i Y2. Ponadto w dniu 3 października 2008 r. państwo niderlandzkie przejęło zobowiązania Fortis SA/NV wynikające z porozumienia akcjonariuszy konsorcjum.
- (222) Jak wskazano w motywie 50 decyzji z dnia 3 grudnia 2008 r., Komisja nie zgadza się, że transakcje zintegrowane z dnia 3 października 2008 r., w wyniku których państwo niderlandzkie nabyło FBN (w tym ABN AMRO N) za kwotę 12,8 mld EUR oraz zapewniło FBN dużą kwotę finansowania, spełniają test prywatnego inwestora. W związku z panującymi warunkami rynkowymi żaden

⁽⁸⁶⁾ Dz.U. C 80 z 3.4.2009, s. 8.

nabywca nie byłby w stanie ani nie chciałby zaferować takiej kwoty, aby uratować FBN⁽⁸⁷⁾. Ponadto dodatkowe informacje przedstawione przez państwo niderlandzkie potwierdziły, że w dniu 3 października 2008 r. państwo niderlandzkie zgodziło się również zabezpieczyć zobowiązania Fortis SA/NV wynikające z porozumienia akcjonariuszy konsorcjum. Przedmiotowe porozumienie akcjonariuszy konsorcjum sprawiłoby, że transakcje zintegrowane z dnia 3 października 2008 r. byłyby w jeszcze mniejszym stopniu akceptowalne dla prywatnego inwestora. Bez przeprowadzenia odpowiedniego badania *due diligence* żaden inwestor nie przejąłby zobowiązań Fortis SA/NV w ramach porozumienia akcjonariuszy konsorcjum, z których na późniejszym etapie wyniknęły znaczne zobowiązania (których państwo niderlandzkie było częściowo świadome już w dniu 3 października 2008 r.).

(223) Dla państwa niderlandzkiego transakcje zintegrowane z dnia 3 października 2008 r. były konieczne w celu uniknięcia daleko idących ujemnych skutków zewnętrznych w niderlandzkim systemie bankowym i w niderlandzkiej gospodarce⁽⁸⁸⁾. Prywatny inwestor zazwyczaj nie uwzględni takich skutków zewnętrznych.

(224) Chęć uniknięcia poważnych zakłóceń na niderlandzkim rynku bankowym i w niderlandzkiej gospodarce również wyjaśnia, dlaczego państwo niderlandzkie podjęło decyzję tak szybko. Prywatny inwestor poświęciłby więcej czasu na ocenę ewentualnej potrzeby dodatkowych zastrzyków kapitału i bardziej szczegółowo zbadałby również finanse przedsiębiorstw. W rezultacie prywatny inwestor – poświęciwszy dostateczną ilość czasu na przeprowadzenie odpowiedniego badania *due diligence* – miałby lepszy obraz dalszych inwestycji i uwzględniłby te informacje w swojej wycenie. Państwo niderlandzkie, zmuszone do szybkiego działania w celu zachowania równowagi finansowej w Niderlandach, nie mogło zachować się jak prywatny inwestor i poświęcić więcej czasu na bardziej szczegółową analizę transakcji zintegrowanych z dnia 3 października 2008 r. i zobowiązań wynikających z porozumienia akcjonariuszy konsorcjum.

(225) W związku z tym Komisja potwierdza swoją ocenę, że transakcje zintegrowane z dnia 3 października 2008 r. nie były zgodne z testem prywatnego inwestora

(wniosek ten zawarto już w decyzji z dnia 3 grudnia 2008 r., w której uznano te transakcje za pomoc państwa na rzecz Fortis Bank SA/NV.

(226) Jeśli chodzi o istnienie korzyści, wszystkie środki z dnia 3 października 2008 r. łącznie umożliwiły oddzielenie FBN i ABN AMRO N od Fortis SA/NV, przyznawały zatem selektywną korzyść na rzecz FBN, które był w wysokim stopniu zintegrowany z Fortis Bank SA/NV, a w szczególności był w wysokim stopniu uzależniony od niego pod względem finansowania. W planie restrukturyzacji z grudnia 2009 r. (zob. również motyw 78 państwo niderlandzkie przyznało, że gdyby nie interweniowało, Fortis SA/NV pociągnąłby za sobą FBN. Bez środków pomocy państwa FBN byłby nadal narażony na wykonanie zobowiązań Fortis SA/NV, który był na skraju upadłości, a takie narażenie w znacznym stopniu utrudniłoby działania FBN. Dzięki oddzieleniu swoich działań od Fortis SA/NV FBN był w stanie w dużym stopniu uniknąć problemów i kosztów typowych dla spółki (finansowej) w niekorzystnej sytuacji (na przykład wyższe koszty finansowania, gorsze warunki płatności ze strony dostawców i kontrahentów, wyższe koszty personelu w celu utrzymania pracowników, ograniczenie działalności i aktywów ważonych ryzykiem w celu zachowania kapitałów)⁽⁸⁹⁾. Mimo że na poziomie operacyjnym ABN AMRO N pozostał oddzielną spółką, państwo niderlandzkie obawiało się zepsucia opinii ABN AMRO N ponieważ rynki mogłyby to powiązać z jego przysłym właścicielem Fortis SA/NV.

(227) Środek Y1 – ważny element transakcji zintegrowanych z dnia 3 października 2008 r. – również zawierał znaczną korzyść dla FBN, w szczególności pod względem rozmiaru transakcji i panujących wówczas warunków na rynku.

(228) Istotny instrument wsparcia płynności w wysokości 45 mld EUR⁽⁹⁰⁾ zapewniono, kiedy w zasadzie zamknięto rynki hurtowe, w szczególności dla dużych kwot i przedsiębiorstw o stosunkowo wysokim wskaźniku kredytów do depozytów, takich jak FBN. Fakt, że tak duża kwota płynności nie była od razu dostępna na rynku jest potwierdzony przez fakt, że FBN potrzebował kilku kwartałów, aby zastąpić krótkoterminowy instrument wsparcia płynności innymi źródłami finansowania. Ostatecznie FBN spłacił całe finansowanie krótkoterminowe ze strony państwa niderlandzkiego w czerwcu

⁽⁸⁷⁾ W komunikacie skierowanym do parlamentu niderlandzkiego z dnia 6 października 2008 r. państwo niderlandzkie samo stwierdziło, że oceniło inne możliwości, takie jak sprzedaż FBN lub ABN AMRO N – lub części tych spółek – solidnemu nabywcy, ale stwierdziło, że w związku z warunkami rynkowymi i krótkim terminem możliwości te były nierealne i niedostateczne, aby zachować stabilność FBN i ABN AMRO N.

Zob. cały tekst pod adresem: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kredietcrisis/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2009/03/10/staatsdeelnemingen-fortis-en-abn-amro.html>.

⁽⁸⁸⁾ Ocenę tę potwierdzają uwagi niderlandzkiego Ministra Finansów, który regularnie twierdził, że państwo niderlandzkie w pierwszej kolejności interweniowało z przyczyn stabilności finansowej. Minister dodał, że odzyskanie swojej inwestycji nie było pierwszym celem państwa niderlandzkiego, ale jedynie jego ambicją.

⁽⁸⁹⁾ Również FBN twierdził w swoich materiałach marketingowych przeznaczonych dla inwestorów inwestujących w papiery dłużne, że udział państwa był korzystnym elementem „gwarantującym pewność deponentom i wierzycielom”; prezentacja dla inwestorów z kwietnia 2009 r., s. 3, przedostatnie tiret; prezentacja dla inwestorów (Paryż) z czerwca 2009 r., s. 3, przedostatnie tiret; prezentacja dla inwestorów (Madryt) z lipca 2009 r., s. 3, przedostatnie tiret (wszystkie dostępne dla opinii publicznej na stronie internetowej spółki: <http://www.abnAMRO.com/en/investor-relations/latest-presentations/index.html>).

⁽⁹⁰⁾ Dla porównania pod koniec 2008 r. całkowite aktywa FBN wynosiły 185 mld EUR, zatem instrument wsparcia płynności stanowił ok. 25 % całkowitego bilansu.

2009 r., dziewięć miesięcy po przyznaniu pomocy w zakresie płynności. Ponowne finansowanie zostało częściowo zapewnione dzięki emisjom długu zabezpieczanym przez państwo ⁽⁹¹⁾.

- (229) Należy zatem stwierdzić, że środek Y1 stanowi pomoc państwa, ponieważ stanowił korzyść dla FBN w postaci finansowania, którego FBN nie byłby w stanie znaleźć w warunkach panujących wówczas na rynku.
- (230) W odniesieniu do środka Y2 – tj. nowacji kredytów długoterminowych udzielonych przez Fortis Bank SA/NV – Komisja uważa, że środek stanowi selektywną korzyść dla FBN. Informacje przedstawione przez państwo niderlandzkie wykazują, że Fortis Bank SA/NV miał prawo do natychmiastowej spłaty długoterminowych kredytów o stałym oprocentowaniu (o wartości nominalnej 7,9 mld EUR) z powodu zmiany właściciela FBN. Dzięki środkowi Y2 FBN nie musiał szukać nowego finansowania na rynku w celu spłaty tych kredytów długoterminowych. Mógł nadal korzystać z istniejących kredytów o oprocentowaniu sprzed kryzysu.
- (231) Przez zaakceptowanie nowacji państwo niderlandzkie udzieliło FBN długoterminowego kredytu o oprocentowaniu sprzed kryzysu. Prywatny inwestor nie udzieliłby tych kredytów o oprocentowaniu sprzed kryzysu, ale negocjowałby stopy procentowe, które lepiej odzwierciedlałyby panujące wówczas warunki na rynku, szczególnie z powodu znacznego rozmiaru tych kredytów.
- (232) Należy zatem stwierdzić, że środek Y2 stanowi pomoc państwa dla FBN, ponieważ stanowił selektywną korzyść dla FBN w postaci kredytu o oprocentowaniu sprzed kryzysu. Państwo niderlandzkie nie próbowało dostosować stóp procentowych kredytów podlegających umorzeniu do stóp procentowych z okresu po kryzysie, przez co nie zachowało się jak prywatny inwestor.
- (233) Komisja otrzymała dostateczne informacje, aby stwierdzić, że ABN AMRO N nie otrzymał finansowania za pośrednictwem środków Y1 i Y2. Nie korzystał zatem z tych środków.

Wniosek

- (234) Transakcje zintegrowane z dnia 3 października 2008 r. nie są zatem zgodne z testem prywatnego inwestora

⁽⁹¹⁾ FBN wyemitował gwarantowane przez państwo instrumenty na całkowitą kwotę 18,8 mld EUR.

i stanowią selektywną korzyść dla FBN. Środki te umożliwiły FBN pozostanie na rynku i kontynuowanie działalności bez obciążania się problemami jego spółki dominującej. FBN otrzymał również znaczną kwotę pomocy finansowej, która nie byłaby dostępna na rynku w tak krótkim czasie. Środki Y1 i Y2 stanowią zatem pomoc państwa, natomiast – jak wskazano w motywie 32 decyzji z dnia 8 kwietnia 2009 r. – środek X jako taki nie stanowi pomocy państwa na rzecz FBN, ale jest częścią większej transakcji – oddzielenia FBN od Fortis Bank SA/NV, która obejmowała pomoc państwa na rzecz FBN.

6.1.2. Zastosowanie testu prywatnego inwestora w stosunku do środków wdrożonych po udzieleniu wstępnej pomocy w dniu 3 października 2008 r.

- (235) Państwo niderlandzkie podjęło wiele środków na rzecz FBN i ABN AMRO N rozłożonych na okres około 18 miesięcy. Państwo niderlandzkie twierdzi, że test prywatnego inwestora należy stosować do każdego z tych środków indywidualnie (w szczególności do środków B4 i B5 związanych z połączeniem). W oparciu o chronologię środków (I), ich wspólny cel (II) i sytuację spółek w czasie działania każdego środka (III) Komisja stwierdza jednak, że nie są one dostatecznie odrębne, aby móc je oceniać niezależnie pod kątem testu prywatnego inwestora. Komisja uznaje, że wszystkie środki stanowią część jednego długiego procesu restrukturyzacji ⁽⁹²⁾, ⁽⁹³⁾.
- (236) Chronologia środków (I) opisana w rozdziałach 2.1 i 2.4 niniejszej decyzji wykazuje, że wszystkie środki są ze sobą powiązane i podjęto je w krótkim okresie.
- (237) Ponadto środki związane z połączeniem są wyraźnie powiązane z poprzedzającymi je interwencjami. Kiedy w dniu 21 listopada 2008 r. – nieco ponad sześć tygodni po interwencji z dnia 3 października 2008 r. – państwo niderlandzkie postanowiło połączyć FBN i ABN AMRO N, mogło to uczynić tylko dlatego, że dopiero co uratowało obie spółki przed upadłością. Innymi słowy, w alternatywnym scenariuszu bez interwencji z dnia 3 października 2008 r. połączenie nie byłoby możliwe, ponieważ żadna z tych dwóch spółek już by nie istniała lub istniałaby jedynie w znacznie ograniczonej postaci, co doprowadziłoby do powstania podmiotu znacznie mniejszego i mniej atrakcyjnego pod względem połączenia, co państwo niderlandzkie również przyznaje w planie restrukturyzacji z grudnia 2009 r. (zob. motywy 78).

⁽⁹²⁾ Sprawa T-11/95 *BP Chemicals* przeciwko Komisji [1998] Rec. s. II-3235.

⁽⁹³⁾ Zob. również inne sprawy bankowe, takie jak *Northern Rock*, Dz.U. L 112 z 5.5.2010, s. 38 i *Bank of Ireland*, Dz.U. C 40 z 9.2.2011, s. 9.

- (238) Wszystkie środki miały wspólny cel (II) całkowitego przywrócenia rentowności FBN i ABN AMRO N. Natychmiast po przeprowadzeniu transakcji zintegrowanych z dnia 3 października 2008 r. oczywiste było, że państwo niderlandzkie zaledwie ustabilizowało sytuację, ponieważ poważne problemy operacyjne nadal czekały na rozwiązanie, w szczególności z powodu oddzielenia każdego podmiotu od spółki dominującej.
- (239) Ponadto połączenie stanowiło środek konieczny do osiągnięcia tego wspólnego celu, jakim było pełne przywrócenie rentowności. Położenie FBN jako jednostki samodzielnej w zakresie pozyskiwania środków płynnych było złe, ponieważ bank posiadał stosunkowo małą frachtową detaliczną i w znacznym stopniu zależał od finansowania hurtowego⁽⁹⁴⁾. ABN AMRO N utracił ważne kompetencje produktowe i znaczną część swojej sieci międzynarodowej. Obie spółki borykały się problemami operacyjnymi związanymi np. z technologią informacyjną, podatkami i zarządzaniem ryzykiem i nie było też pewności, czy osiągnęły odpowiednią skalę w każdej działalności gospodarczej, którą się zajmowały. Państwo niderlandzkie przyjrzało się różnym alternatywom i szybko postanowiło, że połączenie wraz z dodatkowym zwiększeniem kapitałów jest najlepszym sposobem na pełne przywrócenie rentowności. W scenariuszu połączenia działalność detaliczna ABN AMRO N o dużym depozycie rekompensowała złą sytuację FBN w zakresie pozyskiwania środków płynnych, natomiast FBN mógł przyciągnąć większe i międzynarodowe oddziały do ABN AMRO N. Ponadto połączony podmiot miał lepszą pozycję, jeśli chodzi o rozwiązywanie praktycznych problemów, i mógł również skorzystać z dodatkowej ekonomii skali. Dzięki połączeniu uniknięto by konieczności odbudowywania każdego podmiotu oddzielnie.
- (240) W odniesieniu do sytuacji spółek w czasie działania każdego środka (III) Komisja zauważa, że rentowność spółek została w pełni przywrócona dopiero w momencie, kiedy wszystkie środki zostały wdrożone. Spółki nie były rentowne na etapie pośrednim, takim jak w dniu 21 listopada 2008 r., kiedy podjęto decyzję o połączeniu. W związku z powyższym Komisja podkreśla, że pod koniec grudnia 2008 r., a więc po podjęciu decyzji o połączeniu, FBN groził spadek poniżej minimalnych wymogów kapitałowych DNB, ponieważ musiał on dokonać odpisu obniżającego wartość ABN AMRO N. ABN AMRO N nadal znajdował się w księgach FBN w celu wyceny, która po przeprowadzeniu wyceny wykorzystanej w środku X nie była już realistyczna⁽⁹⁵⁾, odpis obniżający wartość był zatem nieunikniony. W celu rozwiązania problemu kapitałowego FBN państwo niderlandzkie nabyło ABN AMRO N od FBN za kwotę 6,5 mld EUR, a pod koniec 2009 r. podjęło dalsze działania naprawcze w zakresie kapitału, przekształcając kapitał warstwy drugiej w kapitał warstwy pierwszej (zob. motyw 121 i przypis 52 niniejszej
- decyzji). W deklaracjach [...] i [...] państwo niderlandzkie potwierdza, że po przeprowadzeniu transakcji zintegrowanych z dnia 3 października 2008 r. FBN i ABN AMRO N nadal borykały się ze znacznymi problemami związanymi z rentownością⁽⁹⁶⁾.
- (241) Komisja stwierdza również, że państwo niderlandzkie przedstawiło pełny plan restrukturyzacji dopiero po podjęciu decyzji o wdrożeniu wszystkich środków, co wskazuje na to, że dopiero wtedy w pełni przywrócono rentowność. Podczas postępowania Komisja wielokrotnie domagała się szczegółowego planu restrukturyzacji (zob. na przykład motyw 137), który był niezbędny do przeprowadzenia oceny, czy rentowność spółki, która otrzymała pomoc, została w pełni przywrócona.
- (242) W dniu 4 grudnia 2009 r. państwo niderlandzkie przedstawiło plan restrukturyzacji z grudnia 2009 r., ale w tym pierwszym planie brakowało ważnych elementów wymienionych w komunikacie w sprawie restrukturyzacji, takich jak prognozy finansowe dla najbardziej pesymistycznego scenariusza. Niezbędne uzupełnienia dotarły w dniu 23 marca 2010 r. Państwo niderlandzkie odpowiedziało na wcześniejsze wnioski ze strony Komisji o dostarczenie planu restrukturyzacji, że połączenie FBN i ABN AMRO N odegrało najważniejszą rolę w restrukturyzacji tych spółek. Według państwa niderlandzkiego zespół ABN AMRO Group zarządzający zmianą potrzebował czasu na przygotowanie planu i nie mógł mieć pełnego obrazu przyszłego kształtu grupy, zanim nastąpiło połączenie.
- 6.1.3. *Istnienie korzyści i wniosków w sprawie istnienia pomocy w przypadku środków wdrożonych po przeprowadzeniu transakcji zintegrowanych z dnia 3 października 2008 r.*
- Środek z dnia 24 grudnia 2008 r. (środek Z)
- (243) Środek Z był konieczny w celu uniknięcia spadku wskaźników kapitałowych FBN poniżej minimalnych regulacyjnych wymogów kapitałowych.
- (244) Problem FBN w zakresie kapitału wynikał z wysokiej wyceny ABN AMRO N w księgach FBN. Symulacje

⁽⁹⁴⁾ Pod koniec 2008 r. wskaźnik kredytu do depozytu wynosił 237 %.

⁽⁹⁵⁾ Udział wynosił wciąż ok. 24 mld EUR.

⁽⁹⁶⁾ Zob. na przykład uwagi [...] oraz uwagi Ministra Finansów w piśmie skierowanym do parlamentu niderlandzkiego z dnia 19 listopada 2009 r.: „Niezależny scenariusz miałby małą wartość. FBN był w stanie wykazać optymistyczne dane dotyczące zysku w ostatnich latach, ale uznaje się, że jest zbyt mały, aby osiągnąć wzrost w perspektywie długoterminowej i pozostać konkurencyjnym. ABN AMRO II ma dostatecznie duży udział w rynku w zakresie bankowości detalicznej, ale po oddzieleniu brakuje mu klientów komercyjnych”. (Oryginalny tekst w języku niderlandzkim, przetłumaczony przez Komisję.) Pełny tekst jest dostępny pod następującym adresem: <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2009/11/20/ec-remedy-en-herkapitalisatie-abn-amro-en-fortis-bank-nederland.html>

w sprawozdaniu *due diligence* [...] wykazują, że obniżenie wartości księgowej ABN AMRO N do 6,5 mld EUR doprowadziłoby do osiągnięcia przez FBN wskaźników kapitału warstwy pierwszej i kapitału całkowitego wynoszących odpowiednio 3,8 % i 7,6 %⁽⁹⁷⁾. Innymi słowy istniało ryzyko, FBN zejdzie poniżej minimalnych wskaźników regulacyjnych wymagających minimalnego wskaźnika kapitału całkowitego wynoszącego 8 % (którego maksymalnie połowę stanowiłyby kapitał warstwy drugiej). Zgodnie ze sprawozdaniem [...] sprzedaż ABN AMRO N na rzecz państwa niderlandzkiego za cenę 6,5 mld EUR podniosła wskaźniki kapitału warstwy pierwszej i kapitału całkowitego odpowiednio do 7,8 % i 15,7 %, przez co rozwiązała problem kapitałowy FBN i umożliwiła spółce pozostanie na rynku.

- (245) Środek przyznany FBN zawierający korzyść w postaci kapitału, której nie byłby w stanie znaleźć na rynkach. Spółka nie była w stanie wykorzystać wewnętrznie wytworzonych bazowych zysków do (częściowego) rozwiązania problemu, częściowo ponieważ w 2008 r. poniosła straty w wysokości 922 mln EUR w związku z aferą Madoffa. Ponieważ FBN groziło zejście poniżej minimalnych wymogów kapitałowych, środek umożliwił spółce spełnienie wymogów regulacyjnych i kontynuowanie działalności.
- (246) Komisja stwierdziła, że nabycie ABN AMRO N przez państwo niderlandzkie nie odbyło się na warunkach rynkowych z następujących przyczyn.
- (247) Prywatny inwestor⁽⁹⁸⁾ chcący nabyć ABN AMRO N w grudniu 2008 r. skorzystałby z ceny rynkowej przy uwzględnieniu warunków rynkowych w danym czasie. W sprawozdaniu [...] państwo niderlandzkie przedstawiło dwie wyceny: wycenę „uwzględniającą cały cykl koniunkturalny” wynoszącą [5 – 9] mld EUR, w której przyjęto normalizację rynków, i wycenę „uwzględniającą

bieżące warunki rynkowe” wynoszącą [4 – 6,5] mld EUR, opartą na warunkach rynkowych panujących w pierwszych dniach października 2008 r.⁽⁹⁹⁾ Prywatny inwestor zastosowałby wycenę „uwzględniającą bieżące warunki rynkowe” jako punkt wyjścia.

- (248) Korekta wyceny „uwzględniającej bieżące warunki rynkowe” byłaby w każdym razie konieczna, aby uwzględnić pogorszenie warunków rynkowych między dniem 3 października 2008 r. (tj. datą publikacji sprawozdania zawierającego wycenę [...]) a rzeczywistą datą podjęcia decyzji o nabyciu ABN AMRO N przez państwo niderlandzkie. W tym okresie indeks Euro Stoxx 50 spadł o 22,2 %, natomiast indeks Euro Stoxx Banks spadł o 45,3 %.
- (249) Argumentu państwa niderlandzkiego, że korekta nie jest konieczna z uwagi na zachowawczy profil ryzyka ABN AMRO N (tj. brak aktywów toksycznych, dobra sytuacja w zakresie pozyskiwania środków płynnych itd.) nie można przyjąć. Pogorszenie sytuacji na rynku było powszechne, w szczególności w odniesieniu do udziałów banków, co wskazywało, że było ono nie tyle powiązane ze specyfiką udziałów, co z pogarszającymi się gospodarczymi i finansowymi warunkami rynkowymi i związanym z tym wzrostem wymaganych premii ryzyka. W tym kontekście konieczne jest obniżenie wyceny „uwzględniającej bieżące warunki rynkowe” z dnia 3 października 2008 r. w celu otrzymania rozsądnego oszacowania wartości ABN AMRO N w dniu 14 grudnia 2008 r. Stosowanie istniejących spadków indeksu Euro Stoxx 50 i indeksu Euro Stoxx Banks (22,2 % i 45,3 %) prowadzi do zakresu ceny rynkowej w grudniu 2008 r. od [2,2 – 3,6] mld EUR do [3,1 – 5,1] mld EUR (tj. [4 – 6,5] mld EUR pomniejszone o 22,2 % i o 45,3 %) (100).
- (250) Komisja może zgodzić się z wyjaśnieniem władz niderlandzkich, że korektę należy przeprowadzić w celu uwzględnienia faktu, że państwo niderlandzkie nie

⁽⁹⁷⁾ Zob. [...] sprawozdanie *due diligence*: Część 2. Fortis Bank Netherlands, str. 44 i część 5. Uwagi na temat, str. 65 i następne. W związku z tym, że FBN zaksięgował ABN AMRO N jako „udziały rozliczane w kapitale własnym”, zasady filtra ostrożnościowego wymagały, aby FBN odjął wartość ABN AMRO N od swojego kapitału, 50 % od kapitału warstwy drugiej (jeżeli dostępny był dostateczny kapitał warstwy drugiej) i 50 % (lub więcej) w przypadku braku dostatecznego kapitału warstwy drugiej) kapitału warstwy pierwszej. Odpisu obniżający wartość ABN AMRO N należało dokonać na dostępnych rezerwach, przez co zmniejszono kapitał warstwy pierwszej. Przez dokonanie odpisu obniżającego wartość i natychmiastową sprzedaż udziału FBN nie musiał już stosować filtra ostrożnościowego do udziałów rozliczanych w kapitale własnym warstwy pierwszej i warstwy drugiej.

⁽⁹⁸⁾ Komisja zauważyła, że żaden prywatny inwestor nie złożył oferty kupna ABN AMRO N. Komisja dowiedziała się, że ING zbadało sprawę, ale po starannym głębokim namyśle stwierdziło, że transakcja nie spełniłaby jego wymogów finansowych. Spółka podkreśliła, że ostatecznie odpowiada przed swoimi udziałowcami (co oczywiście stanowi znaczną różnicę w porównaniu z państwem niderlandzkim, które musi również uwzględnić interes publiczny). Zob. komunikat prasowy z dnia 29 września 2008 r.: http://www.ing.com/group/showdoc.jsp?docid=343126_EN&menopt=prmlpre.

⁽⁹⁹⁾ Ocena obecnych warunków rynkowych była oparta na dwóch podejściach do wyceny: na analizie porównawczej ceny do zysków i na podejściu zdyskontowanych dywidend. Oba podejścia tak do wyceny doprowadziły do wyceny w wysokości [4-6,5] mld EUR (zob. str. 7 sprawozdania z wyceny [...]).

⁽¹⁰⁰⁾ Nie istnieje żaden powód, aby przez synergie ewentualnego połączenia zwiększyć wartość ABN AMRO N, który był własnością państwa niderlandzkiego od transakcji w dniu 3 października 2008 r. Środek Z spowodował usunięcie ABN AMRO N z bilansu FBN, a nie istniał żaden inny potencjalny inwestor, który mógłby przeprowadzić tę samą liczbę synergii albo chciałby włączyć takie synergii w swoją ofertę kupna. Państwo niderlandzkie jako prywatny inwestor próbujący dokonać nabycia po najniższej cenie nie uwzględniłoby zatem tych synergii w swojej ofercie kupna. Ponadto jako dodatkowy argument, należy podkreślić, że transakcja miała głównie na celu utrzymanie wskaźników kapitałowych FBN powyżej minimalnych wymaganych poziomów. Pozycja kapitałowa FBN istotnie była bardzo delikatna i spółka nie była w stanie sama wstępnie sfinansować połączenia. W scenariuszu bez środka Z FBN znalazłby się w kłopotach finansowych i nie byłby w stanie sam przeprowadzić połączenia i związanych z nią synergii.

zapłaciło za transakcję w gotówce. W wyniku zastosowania środka Y2 państwo niderlandzkie przejęło dług wyemitowany przez FBN, a następnie zapłaciło FBN za ABN AMRO N przez umorzenie części tego długu o nominalnej wartości 6,5 mld EUR. W związku z tym, że dług wyemitowany przez inne banki był sprzedawany po niższej wartości niż nominalna, Komisja może przyjąć wyjaśnienie, że wartość umorzonych instrumentów dłużnych była poniżej wartości nominalnej. W oparciu o dostępne informacje z rynku Komisja mogła również przyjąć korektę w wysokości [10 – 30] % lub [0,65 – 1,95] mld EUR. Oznaczałoby to rzeczywistą cenę transakcji w wysokości [4,55 – 5,85] mld EUR (6,5 mld EUR pomniejszone o [0,65 – 1,95] mld EUR), a nie 6,5 mld EUR ⁽¹⁰¹⁾.

- (251) Kwota pomocy w ramach środka Z byłaby zatem różnicą między ceną zapłaconą a wartością rynkową ABN AMRO N. Wynosiłaby zatem między [0 – 2,75] mld EUR ([4,55 – 5,85] mld EUR minus [3,1 – 5,1] mld EUR) a [0,95 – 3,65] mld EUR ([4,55 – 5,85] mld EUR minus [2,2 – 3,6] mld EUR).
- (252) Komisja nie widzi podstaw dla twierdzeń państwa niderlandzkiego, że wycena w wysokości 6,5 mld EUR była dostatecznie uzasadniona zgodą innych członków konsorcjum i sprawozdaniem [...]. Nadpłata za ABN AMRO N nie wpłynęła na innych członków konsorcjum, co oznacza, że ich zgoda na sprzedaż nie była zgodą na samą wycenę. Nic również nie wskazuje na to, że członkowie konsorcjum sami przeprowadzili nową wycenę. Pismo [...] nie potwierdza również argumentu państwa niderlandzkiego. [...] sprawdził jedynie metodykę i proces, a jego krótkiego sprawozdania nie można uznać za wiarygodną wycenę. W sprawozdaniu [...] jako podstawę wykorzystano również cenę zapłaconą przez państwo niderlandzkie za FBN i ABN AMRO N w dniu 3 października 2008 r. Jak wskazano powyżej, transakcja z dnia 3 października 2008 r. nie jest transakcją rynkową. Transakcji zawierającej pomoc nie można zastosować w celu wyznaczenia ceny rynkowej.
- (253) Sprawozdanie ekspertów pracujących dla udziałowców Fortis SA/NV również nie podtrzymuje hipotezy, że państwo niderlandzkie nie przepłaciło. Sprawozdanie stanowi jedynie drugorzędą analizę wycen i metod wyceny zastosowanych podczas procesu i nie stanowi nowej wyceny. Ponadto sprawozdanie należy analizować w kontekście. Udziałowcy Fortis SA/NV obawiali się, że otrzymali zbyt niską cenę za udziały nabyte przez państwo niderlandzkie i w sprawozdaniu odniesiono się głównie do tego zarzutu, tj. do faktu, że państwo niderlandzkie zapłaciło zbyt niską cenę. Wreszcie należy wspomnieć, że ustępy, do których odnosi się państwo

niderlandzkie, nie odnoszą się do ABN AMRO N w odosobnieniu, ale odnoszą się do pełnego zestawu udziałów nabytych przez państwo niderlandzkie.

- (254) Należy zatem stwierdzić, że środek Z stanowi pomoc państwa na rzecz FBN, ponieważ zapewnia mu kapitał umożliwiający mu pozostanie na rynku. Określona kwota pomocy mieści się w zakresie między [0 – 2,75] mld EUR a [0,95 – 3,65] mld EUR.

Środek A na pokrycie braku kapitałowego ABN AMRO Z w wysokości 1,7 mld EUR

- (255) Komisja stwierdziła, że pokrycie braku kapitałowego ABN AMRO Z jest zobowiązaniem państwa niderlandzkiego – a nie ABN AMRO N. Od dnia 3 października 2008 r. państwo niderlandzkie było związane warunkami porozumienia akcjonariuszy konsorcjum. W rezultacie było zobowiązane do oddzielenia ABN AMRO Holding zgodnie z warunkami opisanymi w porozumieniu akcjonariuszy konsorcjum. Ponieważ organ nadzoru finansowego zgodził się, aby proces podziału rozpoczął się dopiero po rozwiązaniu problemu kapitałowego ABN AMRO Z, państwo niderlandzkie i inni członkowie konsorcjum nie mieli innego wyboru poza pokryciem braku kapitałowego ABN AMRO Z.
- (256) ABN AMRO N był jedynie pośrednikiem w konstrukcji, która miała na celu zapewnienie ABN AMRO Z, który nie prowadzi żadnych działań operacyjnych, koniecznego kapitału.
- (257) Komisja nie znalazła dowodu wskazującego na pośrednią pomoc na rzecz ABN AMRO N. Wyjaśnienia przedstawione przez państwo niderlandzkie potwierdziły, że wszystkie znaczące transakcje finansowe między ABN AMRO Z i ABN AMRO N przeprowadzono na warunkach rynkowych lub przed interwencją z dnia 3 października 2008 r.

- (258) Jak wspomniano w motywie 110 instrument ulgi w kapitale pozostawiono po oddzieleniu ABN AMRO II od ABN AMRO Bank w celu pokrycia marginesu bezpieczeństwa w wysokości 500 mln EUR i kosztów integrowania wynoszących 1,2 mld EUR, natomiast gotówkę pochodzącą z instrumentów w postaci obowiązkowych zamiennych dłużnych papierów wartościowych wprowadzono do ABN AMRO Z. Zatem od dnia oddzielenia ABN AMRO II od ABN AMRO Bank (mianowicie od dnia 6 lutego 2010 r.) (do końca działania instrumentu ulgi w kapitale w październiku 2010 r.) instrument ulgi w kapitale stanowił pomoc państwa na rzecz ABN AMRO II, natomiast w tym samym dniu kwota 1,7 mld EUR w postaci obowiązkowych zamiennych dłużnych papierów wartościowych, z których dochód przekazano na rzecz ABN AMRO Z, przestała stanowić pomoc na rzecz ABN AMRO N/ABN AMRO II. Zmiany te nie wpływają zatem na wielkość pomocy, ale na liczbę

⁽¹⁰¹⁾ W trakcie obecnego kryzysu finansowego kilka banków odkupiło swoje długi podporządkowane po obniżonej wartości (tzw. „zarządzanie zobowiązaniami”), przez co były w stanie stworzyć kapitał podstawowy warstwy pierwszej proporcjonalny do obniżonej wartości.

instrumentów, za pomocą których zapewniono pomoc, oraz na czas jej trwania. Zmiana postaci nie prowadzi do powstania kwestii, które należy rozważyć w pozostałej części niniejszej decyzji.

- (259) Należy zatem stwierdzić, że środek A nie stanowi pomocy państwa. W ramach porozumienia akcjonariuszy konsorcjum pokrycie braków kapitałowych ABN AMRO Z było umownym zobowiązaniem państwa niderlandzkiego jako następcy Fortis SA/NV. Środek nie stanowi zatem selektywnej korzyści na rzecz ABN AMRO N i nie uwalnia go od kosztów, które poniósłby w normalnych okolicznościach.

Środek B1 zapewniający 500 mln EUR na pokrycie braku kapitałowego ABN AMRO Z

- (260) W związku z tym, że instrument ulgi w kapitale nie wystarczył na pokrycie braku kapitałowego ABN AMRO Z, państwo niderlandzkie musiało wprowadzić dodatkowy kapitał za pośrednictwem obowiązkowych zamiennych dłużnych papierów wartościowych. Uzasadnienie przedstawione w odniesieniu do środka A ma również zastosowanie do środka B1.

- (261) Należy zatem stwierdzić, że środek B1 nie stanowi pomocy państwa, ponieważ pokrycie braku kapitałowego ABN AMRO Z było zobowiązaniem państwa niderlandzkiego w ramach porozumienia akcjonariuszy konsorcjum i nie stanowi selektywnej korzyści dla ABN AMRO N.

Środki B2 i B3: dokapitalizowanie w celu pokrycia kosztów oddzielenia

- (262) Całkowita kwota 1,08 mld EUR (tj. środki B2 i B3 razem) obejmuje ogólne koszty oddzielenia w wysokości 480 mln EUR, 90 mln EUR kosztów związanych z uruchomieniem komórki zajmującej się rynkiem pieniężnym i 500 mln EUR marginesu bezpieczeństwa. Należy odróżnić margines bezpieczeństwa w wysokości 500 mln EUR od kosztów oddzielenia w wysokości 580 mln EUR.

- (263) W odniesieniu do innych kosztów oddzielenia Komisja przyjmuje wyjaśnienie, że porozumienie akcjonariuszy konsorcjum zobowiązało państwo niderlandzkie do przeprowadzenia podziału ABN AMRO Holding w trzech osobnych etapach, zgodnie z wytycznymi zawartymi w porozumieniu akcjonariuszy konsorcjum. Innymi słowami, koszty oddzielenia są wynikiem zobowiązań umownych państwa niderlandzkiego w ramach porozumienia akcjonariuszy konsorcjum jako następcy Fortis SA/NV. W ujęciu netto ABN AMRO N będzie miał lepszą pozycję kapitałową ze względu na przedmiotowy środek, ponieważ państwo niderlandzkie wprowadza kapitał, który jest natychmiast wykorzystywany na pokrycie kosztów oddzielenia.

- (264) Uzasadnienie to nie ma jednak zastosowania do marginesu bezpieczeństwa w wysokości 500 mln EUR, ponieważ nie istniało żadne zobowiązanie umowne wobec państwa dotyczące zapewnienia tego marginesu. Gdyby państwo niderlandzkie nie zapewniło tej pomocy, ABN AMRO N byłby w gorszej sytuacji finansowej

i musiałby na przykład ograniczyć swoje aktywa ważne ryzykiem w celu uwolnienia kapitału. Innymi słowami, margines bezpieczeństwa stanowi selektywną korzyść, która poprawiła pozycję konkurencyjną ABN AMRO N w porównaniu ze scenariuszem, w którym środek nie zostałby zastosowany.

- (265) Należy zatem stwierdzić, że chociaż ogólne koszty oddzielenia nie stanowią pomocy państwa, to stanowią ją margines bezpieczeństwa w wysokości 500 mln EUR (tj. część środka B3). Zapewnia on ABN AMRO N dodatkowy kapitał i stanowi selektywną korzyść.

Środek B4: dokapitalizowanie w celu pokrycia braku kapitałowego związanego ze zbyciem New HBU i środek B5: dokapitalizowanie w celu pokrycia kosztów integrowania

- (266) Komisja stwierdza, że nie istniało umowne ani gospodarcze zobowiązanie do połączenia FBN i ABN AMRO N, kiedy państwo niderlandzkie nabyło te spółki. Dział zarządzania aktywami ABN AMRO N został w istocie zintegrowany z Fortis Bank SA/NV, ale dział ten nie jest niezbędnym działem w bankach, ponieważ wiele innych banków otrzymuje produkty w zakresie zarządzania aktywami od wyspecjalizowanych zewnętrznych dostawców. Państwo niderlandzkie samo zdecydowało o połączeniu ABN AMRO N i FBN w dniu 21 listopada 2008 r., ponieważ wolało taką możliwość zamiast innych alternatyw restrukturyzacyjnych takich jak samodzielna strategia dla obu banków, szybka sprzedaż jednej lub obu spółek lub szybka sprzedaż ich najważniejszych spółek zależnych.

- (267) FBN i ABN AMRO N nie mogły same pokryć początkowych kosztów integrowania związanych z połączeniem. Komisja zauważa, że państwo niderlandzkie publicznie broniło połączenia i twierdziło, że „oba banki są silniejsze razem niż osobno”⁽¹⁰²⁾. Połączenie powinno rzeczywiście przynieść znaczne korzyści w postaci synergii (szacowane na 1,1 mld EUR przed opodatkowaniem rocznie) i mocniejszą pozycję konkurencyjną (na przykład większy udział w rynku, lepszą bazę finansową itd.).

- (268) W celu uzyskania korzyści z połączenia FBN i ABN AMRO N musiały ponieść różne koszty (mianowicie koszty związane z działaniami naprawczymi dotyczącymi połączenia). Państwo niderlandzkie pokryło te koszty za pomocą dokapitalizowania (w czasie, kiedy kapitał był nadal trudno dostępny), natomiast FBN i ABN AMRO N otrzymały wszystkie korzyści. Państwo niderlandzkie zapewnia zatem wyraźną korzyść na rzecz FBN i ABN AMRO N.

⁽¹⁰²⁾ „Banki są silniejsze razem niż osobno. Banki charakteryzują się uzupełniającymi się właściwościami. ABN AMRO zapewnia dobrej jakości usługi detaliczne i dla MSP, a Fortis świadczy dobrej jakości usługi w zakresie handlu wewnętrznego. W związku z tym, że Fortis SA/NV zniknął, oba banki musiały dokonać nowych inwestycji. Inwestycje te lepiej przeprowadzać raz niż dwa”. (Oryginalny tekst w języku niderlandzkim, tłumaczenie Komisji) (Źródło: „Vragen over de ingeslagen richting voor de bedrijven en de besluitvorming daartoe, het beloningsbeleid en de toekomstige rol van de Staat in deze bedrijven”, komunikat prasowy wyjaśniający decyzję państwa niderlandzkiego z dnia 21 listopada 2008 r. o połączeniu FBN i ABN AMRO N).

(269) Według państwa niderlandzkiego połączenie ma dodatkową wartość bieżącą netto⁽¹⁰³⁾. Jak jednak wykazano obszernie w motywach od 235 do 242) środki B4 i B5 wynikają z innych środków pomocy państwa i są częścią większego planu restrukturyzacji, dlatego też test prywatnego inwestora nie ma tu zastosowania.

(270) Należy zatem stwierdzić, że środki B4 i B5 stanowią pomoc państwa w wysokości odpowiednio 300 mln EUR i 1,2 mld EUR. Stanowią selektywną korzyść na rzecz FBN i ABN AMRO N, ponieważ zapewniają im kapitał.

Środek C: dokapitalizowanie FBN

(271) Środek C zapewnia FBN kapitał, co umożliwiło mu spełnienie minimalnych wymogów regulacyjnych organu nadzoru finansowego. Gdyby państwo niderlandzkie nie przekształciło kapitału warstwy drugiej w kapitał warstwy pierwszej, FBN musiałby zakończyć swoją działalność lub musiałby poszukać alternatywnych rozwiązań, takich jak ograniczenie aktywów ważonych ryzykiem w celu uwolnienia kapitału warstwy pierwszej. Dzięki przedmiotowemu środkowi FBN otrzymał więcej kapitału i miał lepszą pozycję konkurencyjną niż w scenariuszu „bez pomocy”.

(272) Państwo niderlandzkie przekształciło instrumenty dłużne warstwy drugiej o wartości nominalnej 1,35 mld EUR w równoważną kwotę kapitału warstwy pierwszej. Przekształcenie to prowadzi do takich samych przepływów pieniężnych jak w scenariuszu, w którym FBN nabyłby ponownie instrumenty warstwy drugiej należące do państwa po wartości nominalnej, co spowodowałoby wzrost kapitału o taką samą kwotę. Analogicznie do motywu 250 Komisja mogłaby przyjąć, że wartość rynkowa instrumentów dłużnych umorzonych przez państwo była niższa niż wartość nominalna. Uwzględniając obniżanie wartości podobnych instrumentów przez inne banki, obniżenie wartości o [135 – 405] mln EUR (lub o [10 – 30] %) jest uzasadnione. Innymi słowy, FBN pośrednio zapłacił państwu niderlandzkiemu [135 – 405] mln EUR za dużo przez pośrednie odkupienie instrumentów po obniżonej wartości. Kwota pomocy wynosiłaby zatem [0,945 – 1,215] mld EUR, a nie 1,35 mld EUR.

(273) Argumentu państwa niderlandzkiego, że przedmiotowy środek jest zgodny z testem prywatnego inwestora nie można przyjąć. Środek ten wynika z innych środków stanowiących pomoc państwa, co wyjaśniono w motywach od 235 do 242, zatem test prywatnego inwestora nie ma tu zastosowania.

(274) Należy zatem stwierdzić, że środek C stanowi pomoc państwa w wysokości [0,945 – 1,215] mld EUR, ponieważ stanowi selektywną korzyść na rzecz FBN w postaci dodatkowego kapitału.

⁽¹⁰³⁾ W sprawozdaniu niderlandzkiego Trybunału Obrachunkowego znajduje się kilka uwag dotyczących obliczeń państwa (zob. na stronie: http://www.rekenkamer.nl/Actueel/Onderzoekrapporten/Bronnen/2009/12/Verkoop_onderdelen_ABN_AMRO_als_EC_remedy/Rapport_Verkoop_onderdelen_ABN_AMRO_als_EC_remedy).

Środek D: wypłaty gotówki na rzecz innych członków konsorcjum

(275) W odniesieniu do płatności na rzecz innych członków konsorcjum Komisja stwierdziła, że płatności te rzeczywiście stanowią część zobowiązań wynikających z porozumienia akcjonariuszy konsorcjum. Członkowie konsorcjum przewidzieli, że podczas procesu oddzielania pojawią się różne nieprzewidziane problemy i porozumienie akcjonariuszy konsorcjum opisuje procedury, które należy zastosować w celu rozwiązania tych problemów. Komisja nie znalazła dowodu wskazującego na fakt, że płatności państwa niderlandzkiego na rzecz innych członków konsorcjum doprowadziły do dodatkowego przekazania aktywów netto na rzecz ABN AMRO N ani do żadnej innej korzyści dla tej spółki.

(276) Należy zatem stwierdzić, że środek D nie stanowi pomocy państwa, ponieważ stanowił zobowiązanie państwa wynikające z porozumienia akcjonariuszy konsorcjum, a nie zobowiązanie ABN AMRO N. Środek nie stanowił żadnej selektywnej korzyści na rzecz ABN AMRO N.

Środek E: poręczenie państwa za dług w celu pokrycia zobowiązań wzajemnych

(277) Komisja stwierdziła, że zobowiązania wzajemne są w znacznym stopniu związane ze szczególną sytuacją oddzielania ABN AMRO N od jej spółki dominującej ABN AMRO Bank (obecnie RBS NV). Zgodnie z niderlandzkim prawem spółek Deutsche Bank, jako nabywca New HBU, pozostaje odpowiedzialny za długi ABN AMRO Bank, jeżeli ten ostatni nie jest w stanie wypełnić swoich zobowiązań. Dlatego też Deutsche Bank chce uzyskać zabezpieczenie z tytułu ryzyka, które ponosi wobec ABN AMRO Bank. Gdyby ABN AMRO N nie został oddzielony od ABN AMRO Bank, te zobowiązania krzyżowe między New HBU a ABN AMRO Bank nie istniałyby. Państwo niderlandzkie zapewnia zatem poręczenie za zobowiązanie wzajemne, które istnieje wyłącznie z powodu oddzielenia ABN AMRO N. Państwo niderlandzkie nie zapewnia poręczenia za zobowiązanie wzajemne między New HBU a ABN AMRO N.

(278) Należy zatem stwierdzić, że nie można przyjąć argumentu, że środek E nie stanowi pomocy państwa, ponieważ oddzielenie ABN AMRO N od ABN AMRO Bank jest zobowiązaniem państwa niderlandzkiego w ramach porozumienia akcjonariuszy konsorcjum.

6.1.4. Ilościowe określenie pomocy państwa

(279) ABN AMRO Group (tj. FBN i ABN AMRO N przed połączeniem) skorzystała z pomocy w zakresie dokapitalizowania, która wynosi od 4,2 mld EUR do 5,45 mld EUR. Kwota ta oznacza zakres od 2,75 % do 3,5 % w porównaniu z aktywami ważonymi ryzykiem ABN AMRO Group.

- (280) Komisja stwierdza, że FBN skorzystał również z bardzo dużej kwoty pomocy na utrzymanie płynności, zarówno w wartościach względnych, jak i absolutnych.

Tabela 5

Pomoc państwa: tabela podsumowująca pomoc w zakresie dokapitalizowania i pomoc na utrzymanie płynności

<i>Pomoc w zakresie dokapitalizowania</i>					
(wszystkie dane podane w mld EUR)	Min. pomoc państwa	Maks. pomoc państwa	Aktywa ważone ryzykiem połączonego podmiotu FBN-ABN AMRO N	Min. % aktywów ważonych ryzykiem	Maks. % aktywów ważonych ryzykiem
Środek Z: państwo niderlandzkie nabywa AA od FBN	[0 – 2,75]	[0,95 – 3,65]	162,6 ⁽¹⁾	[0 – 1,7] %	[0,6 – 2,25] %
Środek B3: koszty oddzielenia (margines bezpieczeństwa)	0,5	0,5	149,5 ⁽²⁾	0,33 %	0,33 %
Środek B4: brak kapitału związany ze sprzedażą HBU	0,3	0,3	149,5	0,20 %	0,20 %
Środek B5: koszty integrowania	1,2	1,2	149,5	0,80 %	0,80 %
Środek C: przekształcenie warstwy drugiej w warstwę pierwszą	[0,945 – 1,215]	[0,945 – 1,215]	149,5	[0,63 – 0,82]%	[0,63 – 0,82 %]
Całkowita pomoc w zakresie dokapitalizowania	4,2	5,45		2,75 %	3,5 %
<i>Finansowanie/Pomoc w zakresie płynności</i>					
Środek Y1: krótkoterminowy instrument wsparcia płynności	45				
Środek Y2: kredyty długoterminowe	7,9				
Emisja nowego instrumentu zabezpieczonego w ramach niderlandzkiego systemu gwarancji	18,8				
Całkowite finansowanie/Całkowita pomoc w zakresie płynności	71,7 (lub 52,9 w przypadku korekty z powodu podwójnego liczenia) ⁽³⁾				

⁽¹⁾ Połączone aktywa ważone ryzykiem obu podmiotów (mianowicie FBN i ABN AMRO N) pod koniec 2008 r.

⁽²⁾ Połączone aktywa ważone ryzykiem obu podmiotów (mianowicie FBN i ABN AMRO N) pod koniec 2009 r.

⁽³⁾ Dług poręczony przez państwo wykorzystano w celu spłacenia finansowania otrzymanego w ramach krótkoterminowego instrumentu wsparcia płynności w wysokości 45 mld EUR. Innymi słowy, tych dwóch środków nie wprowadzono jednocześnie, ale nastąpiły one jeden po drugim. Korekta z powodu podwójnego liczenia uwzględnia ten fakt.

6.2. Zgodność różnych środków pomocy

- (281) Artykuł 107 ust. 3 lit. b) Traktatu upoważnia Komisję do stwierdzenia zgodności pomocy z rynkiem wewnętrznym, jeżeli ma ona na celu „zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce Państwa Członkowskiego”. W odniesieniu do niderlandzkiej gospodarki ryzyko poważnych zaburzeń potwierdzono w różnych wydanych przez Komisję dokumentach zatwierdzających środki podejmowane przez władze niderlandzkie w celu zwalczania kryzysu finansowego, takie jak system gwarancji.

- (282) W związku z tym należy jednak podkreślić, że Sąd podkreślił, że art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu należy stosować w ograniczonym stopniu⁽¹⁰⁴⁾, tj. jedynie jeśli zaburzenia gospodarcze grożą całemu państwu członkowskiemu, a nie mają jedynie wymiar regionalny. Komisja zauważa, że ABN AMRO N i FBN są wiodącymi bankami niderlandzkimi z ogólnokrajową siecią oddziałów i zajmującymi najwyższe pozycje rynkowe w wielu różnych segmentach niderlandzkiego rynku bankowości detalicznej i bankowości dla MŚP. W związku z różnymi wątpliwościami towarzyszącymi wychodzeniu ze światowego kryzysu finansowego i gospodarczego zakończenie działalności przez te banki spowodowałyby poważne zaburzenia w niderlandzkiego gospodarce, pomoc państwa ze strony rządu niderlandzkiego można zatem ocenić w ramach art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu.
- (283) Komisja przedstawiła więcej szczegółów dotyczących zgodności szczegółowych środków w komunikacie bankowym, komunikacie w sprawie dokapitalizowania, komunikacie w sprawie aktywów o obniżonej jakości oraz dotyczących wymaganej restrukturyzacji w komunikacie w sprawie restrukturyzacji.
- (284) Pojedyncze środki należy analizować na tle odpowiednich komunikatów Komisji. Instrument ulgi w kapitale nie obejmuje aktywów o obniżonej jakości i w rzeczywistości jest zastępczym środkiem dokapitalizowania. Ogólne zasady wynikające z komunikatu w sprawie aktywów o obniżonej jakości powinny obowiązywać również w przypadku instrumentu ulgi w kapitale, aby był zgodny z rynkiem wewnętrznym. W celu utrzymania równych warunków działania Komisja musiała sprawdzić, czy instrumentu ulgi w kapitale nie stosowano w celu przeniesienia spodziewanych strat w portfelu na państwo. Środek A powinien również zawierać dostateczne środki zachęty do wyjścia i gdyby sytuacja gospodarcza miała się pogorszyć, ABN AMRO N musiał nadal przejmować niektóre straty za pośrednictwem pionowego segmentu. Środki w zakresie płynności (środki Y1 i Y2) należy oceniać w odniesieniu do komunikatu bankowego, a środki w zakresie dokapitalizowania (w szczególności środki Z, B4 i B5 oraz margines bezpieczeństwa w wysokości 500 mln EUR, który był częścią środków B3 i C) na tle komunikatu w sprawie dokapitalizowania.
- 6.2.1. *Zgodność środków Y1 i Y2 z komunikatem bankowym*
- (285) Aby środki Y1 i Y2 były zgodne z komunikatem bankowym, powinny być odpowiednio ukierunkowane, proporcjonalne i zaprojektowane, tak aby uniknąć nadmiernych zakłóceń konkurencji.
- (286) Komisja powtarza wnioszek z motywu 51 decyzji z dnia 8 kwietnia 2009 r., że środek polegający na zakończeniu wszelkich powiązań między FBN a spółką dominującą
- Fortis SA/NV o ograniczonej płynności był konieczny, aby ochronić FBN przed poważnymi trudnościami jego spółki dominującej w tamtym czasie. Środki można zatem uznać za odpowiednio ukierunkowane w celu uratowania FBN.
- (287) Środki Y1 i Y2 powinny być proporcjonalne i nie powinny bez powodu zakłócać konkurencji. W związku z tym Komisja zgadza się z systemem wyceny opracowanym przez państwo niderlandzkie, który miał na celu stworzenia równych warunków działania dzięki systemowi gwarancji (zob. motyw 169). W odniesieniu do systemów gwarancji Komisja konsekwentnie domagała się nakładania przez państwa członkowskie premii w wysokości co najmniej 50 punktów bazowych na gwarancje dłuższe niż trzy miesiące (ale nie dłuższe niż 12 miesięcy). Komisja stwierdziła, że państwo niderlandzkie nie wymagało konsekwentnie stopy procentowej EURIBOR + 50 punktów bazowych na kredyty o terminie ponad trzech miesięcy. Komisja może zatem uznać środek Y1 za zgodny z wewnętrznym rynkiem, jedynie jeśli przyznano płatność wyrównawczą w wysokości 18,2 mln EUR w celu zapewnienia skutecznego spłacenia kredytów z terminem płatności powyżej trzech miesięcy ze stopą procentową EURIBOR + 50 punktów bazowych. Komisja pozytywnie stwierdza, że wszystkie instrumenty wsparcia płynności zostały spłacone i przestały obowiązywać w czerwcu 2009 r.
- (288) W odniesieniu do środka Y2 Komisja stwierdza, że w związku z tym, że państwo niderlandzkie nie zmieniło stopy procentowej i terminu płatności kredytów, FBN korzystał ze stosunkowo tanich kredytów, co mogło zakłócić konkurencję. Ponadto Komisja może uznać środek za zgodny z komunikatem bankowym jedynie w przypadku właściwego spełnienia wszystkich warunków określonych w dalszej części niniejszej decyzji, w szczególności prawidłowego wdrożenia środków mających na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji.
- 6.2.2. *Zgodność środków Z, B3 (tj. 500 mln EUR), B4 i B5 oraz C z komunikatem w sprawie dokapitalizowania*
- (289) Komisja stwierdziła, że przedmiotowe środki ustanowiono w celu zaspokojenia rzeczywistej potrzeby i stanowiły minimum niezbędne do pełnego przywrócenia rentowności przedmiotowych spółek.
- (290) W odniesieniu do wynagrodzeń Komisja zauważyła, że państwo już było właścicielem 100 % zwykłych udziałów w FBN (i pośrednio 100 % udziałów w ABN AMRO N) Wszystkie te środki były niezbędne w celu utrzymania wartości tego udziału w spółkach.
- (291) ABN AMRO Group osiągnie zwrot z kapitału własnego w wysokości ok. [...] % w 2013 r., co świadczy, że dzięki wszystkim interwencjom państwa stworzono rentowny i zyskowny podmiot.

⁽¹⁰⁴⁾ Zob. sprawy połączone T-132/96 i T-143/96 *Freistaat Sachsen and Volkswagen AG przeciwko Komisji* [1999] Rec. s. II-3663, pkt 167.

- (292) Wszystkie dostępne wyceny ABN AMRO Group znacznie przekraczają kwotę pomocy zawartą w środkach Z, B3, B4, B5 i C (mianowicie między 4,2 mld EUR a 5,45 mld EUR). Państwo uzyska zatem kapitalizację pomocy przyznanej na rzecz ABN AMRO N i FBN⁽¹⁰⁵⁾.
- (293) W związku z powyższym Komisja stwierdziła, że środki Z, B3, B4, B5 i C są zgodne z komunikatem w sprawie dokapitalizowania, jeżeli właściwie spełniono wszystkie warunki określone w dalszej części niniejszej decyzji.
- 6.2.3. *Zgodność instrumentu ulgi w kapitale z zasadami określonymi w komunikacie w sprawie aktywów o obniżonej jakości*
- (294) Komisja stwierdza, że instrument ulgi w kapitale ustanowiony przez państwo niderlandzkie różni się od tradycyjnych środków w postaci aktywów o obniżonej jakości w innych sprawach. O ile inne środki w postaci aktywów o obniżonej jakości miały na celu uwolnienie banków od aktywów o obniżonej jakości, portfel chroniony przez instrument ulgi w kapitale stanowi tradycyjny niderlandzki portfel kredytów hipotecznych, którego znacznego pogorszenia w zakresie wyników nie przewidywał ani ABN AMRO N, ani zewnętrzni eksperci.
- (295) Komisja zauważa, że tradycyjne dokapitalizowanie na poziomie ABN AMRO N nie było korzystne dla państwa niderlandzkiego, ponieważ w danym momencie nie był on oddzielnym podmiotem prawnym, a państwo niderlandzkie nie byłoby w stanie oddzielić jego wkładu kapitałowego, co mogło mieć negatywne konsekwencje, szczególnie w pesymistycznych scenariuszach. Ponadto instrumenty ulgi w kapitale były nierealne w związku z wielkością transakcji i problemów związanych z podziałem ABN AMRO Bank NV, spółki dominującej ABN AMRO N i ABN AMRO Z.
- (296) W związku z powyższym Komisja może uznać, że instrument ulgi w kapitale stanowi alternatywę do tradycyjnego zwiększania kapitału, a nie ochronę przed aktywami toksycznymi, jest zatem środkiem koniecznym i odpowiednio ukierunkowanym na rozwiązanie szczególnego problemu kapitałowego ABN AMRO Z.
- (297) Mimo że środek jest przede wszystkim zastępczym środkiem dokapitalizowania, powinien być spójny z innymi instrumentami ulgi w kapitale, dzięki czemu chroniłby rynek wewnętrzny, jak wyjaśniono w motywie 284.
- (298) Komisja stwierdziła, że państwo niderlandzkie przedstawiło dostateczne dowody wykazujące, że wycena miała na celu uniknięcie ponoszenia przewidywanych strat przez ABN AMRO N lub jego prawnego następcę. Dane rynkowe (w szczególności sprawozdania z ratingu), dane historyczne i ostatnie dowody pochodzące od ABN AMRO N wykazują, że roczna pierwsza transza strat w wysokości 20 punktów bazowych powinna wystarczyć na pokrycie przewidywanych strat.
- (299) Wynagrodzenie płacone przez ABN AMRO N nie jest niższe niż wymagane w komunikacie w sprawie aktywów o obniżonej jakości i w komunikacie w sprawie dokapitalizowania. Wynagrodzenie oznacza, że ABN AMRO N wypłaci 10 % kapitału uwolnionego w ramach transakcji w wyniku ograniczenia aktywów ważonych ryzykiem. Ta stopa procentowa jest korzystniejsza niż minimalne stopy określone w pkt (27) komunikatu w sprawie dokapitalizowania. W związku ze stosunkowo wysokim wynagrodzeniem segment pionowy w wysokości 5 % i mechanizmy wycofania można uznać za zgodne z pkt (24) i przypisem 15 komunikatu w sprawie aktywów o obniżonej jakości.
- (300) Środek A również zawiera dostateczne zachęty do wyjścia. Opcje kupna opisane w motywie 107 wskazują, że ABN AMRO N (czyli obecnie ABN AMRO Group) może z łatwością zakończyć działanie środka. Ponadto zgodnie z wyceną środek staje się coraz droższy z upływem czasu. Warunki umowne stanowią, że wycena nie zostanie dostosowana, kiedy ABN AMRO Group zacznie obliczać swoje wymogi kapitałowe w oparciu o regulacje kapitałowe Bazylea II. Brak dostosowania spowoduje ograniczenie skutku ulgi w kapitale wywołanego przez środek, natomiast opłata gwarancyjna nie zmniejszy się. Ponadto pierwszą transzę strat oblicza się jako odsetek wstępnej wartości portfela, zatem pierwsza transza strat jako odsetek pozostałego portfela (tj. portfel wstępny skorygowany między innymi o zwrot płatności) będzie stopniowo zwiększać się z upływem czasu.
- (301) W związku z właściwościami instrumentu ulgi w kapitale i w związku z planem restrukturyzacji z grudnia 2009 r. oraz z zaktualizowanym planem restrukturyzacji z listopada 2010 r., jak określono w podpunkcie 2.3 niniejszej decyzji, Komisja uznaje środek A za zgodny z ogólnymi zasadami dotyczącymi środka o obniżonej jakości i z zasadami rynku wewnętrznego, co wyjaśniono w motywie 284.
- (302) Zastosowanie przez ABN AMRO Group instrumentu ulgi w kapitale natychmiast po wdrożeniu wymogów kapitałowych Bazylea II potwierdza *ex post* analizę przeprowadzoną w motywach od 294 do 301.
- 6.3. Ocena pomocy i planu restrukturyzacji z grudnia 2009 r. oraz zaktualizowanego planu restrukturyzacji z listopada 2010 r. na tle komunikatu w sprawie restrukturyzacji**
- (303) W związku z kwotą i zakresem pomocy opisanymi w powyższych akapitach, w szczególności z faktem, że pomoc w zakresie dokapitalizowania przekracza 2 % aktywów ważonych ryzykiem, Komisja uważa, że wymagana jest szczegółowa restrukturyzacja, zgodna z pkt (4) komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

⁽¹⁰⁵⁾ Ocena ta nie oznacza, że państwo otrzyma również wynagrodzenie z tytułu kwot zapłaconych w dniu 3 października 2008 r. w celu nabycia FBN i ABN AMRO N, których w niniejszej decyzji nie potraktowano jako pomocy.

6.3.1. Rentowność

- (304) Plan restrukturyzacji powinien wykazać, że strategia banku opiera się na spójnej koncepcji oraz wykazać, że bank odzyskał długoterminową rentowność bez udziału na pomocy państwa.
- (305) Jak już stwierdzono w decyzji z dnia 5 lutego 2010 r., modele biznesowe FBN i ABN AMRO N nie opierały się na podejmowaniu zbyt wysokiego ryzyka i niezrównoważonych praktykach w zakresie udzielania pożyczek. W wyniku oddzielenia od spółek dominujących oba podmioty pozostawiono jednak bez ochrony i narzędzi w niektórych istotnych dziedzinach. Po podziale spółki dominującej ABN AMRO N miał niewielki dostęp do większych spółek, nie posiadał już sieci międzynarodowej i niektórych produktów oraz możliwości w zakresie IT. FBN również znacznie ucierpiało z powodu oddzielenia od spółki dominującej, a jego finansowanie w dużym stopniu zależało od rynków hurtowych. W planie restrukturyzacji z grudnia 2009 r. ABN AMRO N (również w zaktualizowanym planie restrukturyzacji z listopada 2010 r.) wykazano, że połączenie ABN AMRO N i FBN w znacznym stopniu eliminuje słabe punkty każdej ze spółek. Połączenie FBN i ABN AMRO N pomogło rozwiązać niektóre z tych problemów. Duża franczyza bankowości detalicznej i prywatnej ABN AMRO N była bogata w depozyty, co przyczyniło się do lepszego profilu finansowania połączonej grupy, FBN rozwiązał część problemu ABN AMRO N w zakresie sieci międzynarodowej, a obie spółki razem były bardziej w stanie rozwiązać na przykład problemy w zakresie IT (tj. żadna z nich nie musiała odbudowywać platformy IT i innych narzędzi wsparcia oddzielnie).
- (306) W prognozach finansowych wykazano, że pod koniec okresu restrukturyzacji połączony podmiot powinien być w stanie pokryć swoje koszty i osiągnąć odpowiedni zwrot z kapitału własnego w wysokości ok. [...] %. Nawet w pesymistycznym scenariuszu spółka będzie nadal osiągać zyski, natomiast jej współczynniki adekwatności kapitałowej pozostaną powyżej minimalnych progów regulacyjnych. Bufor kapitałowy spółki wydaje się zatem dostatecznie wysoki – po regularnych interwencjach państwa – by podołać przyszłym niekorzystnym warunkom bez konieczności ponownego zwracania się o pomoc państwa.
- (307) Jak wykazały dane z drugiej połowy 2008 r. i z pierwszej połowy 2009 r., istotne znaczenie dla stworzenia w pełni rentownej spółki ma osiąganie dostatecznie wysokich przychodów netto z tytułu odsetek. Plan restrukturyzacji z grudnia 2009 r. i zaktualizowany plan restrukturyzacji z listopada 2010 r. można uznać za zgodne z wymogami w zakresie rentowności komunikatu w sprawie restrukturyzacji jedynie, jeżeli ABN AMRO Group będzie dążyła do osiągnięcia zaktualizowanych

przychodów netto z tytułu odsetek określonych w planie restrukturyzacji z listopada 2010 r. ABN AMRO Group powinna regularnie – co najmniej raz na kwartał – przedstawiać Komisji sprawozdania z postępów. Jeżeli ABN AMRO Group zauważy rozbieżności w stosunku do tych prognoz, powinna natychmiast podjąć działania naprawcze.

- (308) Plan restrukturyzacji powinien zawierać prognozy z obowiązkowym zestawieniem, a restrukturyzacja wymaga również wycofania się z działań, które w perspektywie śródkresowej będą nadal zasadniczo przynosiły straty⁽¹⁰⁶⁾. W motywie 120 decyzji z dnia 5 lutego 2010 r. Komisja wyraziła wątpliwości, czy kwestie rentowności działu Prime Fund Solutions – który w 2008 r. odnotował znaczne straty w związku z aferą Madoffa – zostały odpowiednio rozwiązane. Dzięki sprzedaży PFS na rzecz Credit Suisse (zob. również motyw 74) problem ten został rozwiązany. Szczegółowe prognozy na poziomie działów wykazują, że zarówno w scenariuszu podstawowym, jak i pesymistycznym wszystkie działy przynoszą zyski. Komisja może zatem stwierdzić, że nie istnieją inne działy posiadające strukturalne problemy z rentownością i że w związku z tym w celu poprawienia rentowności spółki nie są konieczne dodatkowe zbycia.

6.3.2. Podział obciążenia/Niezbędne minimum

- (309) W planie restrukturyzacji należy wyraźnie wykazać, że pomoc była ograniczona do niezbędnego minimum. Koszty związane z restrukturyzacją powinno zatem ponosić nie tylko państwo, ale w maksymalnym stopniu również inwestorzy banku. Innymi słowy, bank i posiadacze jego kapitału powinni przyczynić się do restrukturyzacji w jak najdalej idącym zakresie za pomocą swoich zasobów. Pomoc na restrukturyzację powinna ograniczać się do pokrycia kosztów koniecznych do przywrócenia rentowności. W związku z tym nie należy przekazywać przedsiębiorstwu zasobów państwowych, które zostałyby wykorzystane na finansowanie działań zakłócających rynek, niezwiązanych z procesem restrukturyzacji, takich jak np. nabycia⁽¹⁰⁷⁾.
- (310) W komunikacie w sprawie restrukturyzacji przypomniano, że zakaz nabyć jest konieczny w celu ograniczenia pomocy do niezbędnego minimum. Punkt (23) komunikatu w sprawie restrukturyzacji stanowi wyraźnie, że „nie należy przekazywać przedsiębiorstwu zasobów państwowych, które zostałyby wykorzystane na finansowanie działań zakłócających rynek, niezwiązanych z procesem restrukturyzacji. Na przykład, nabycia akcji

⁽¹⁰⁶⁾ Zob. również pkt (12) komunikatu o restrukturyzacji.

⁽¹⁰⁷⁾ Zob. sprawa T-17/03 *Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke GmbH* przeciwko Komisji [2006] Zb.Orz. s. II-1139.

innych przedsiębiorstw lub nowych inwestycji nie można finansować z pomocy państwa, chyba że jest to konieczne w celu przywrócenia rentowności przedsiębiorstwa”.

(311) W komunikacie w sprawie restrukturyzacji powiązano również zakaz nabyć z zakłóceniem konkurencji. W punktach (39) i (40) komunikatu wyjaśniono, że „pomoc państwa nie może być wykorzystywana ze szkodą dla konkurentów, którzy nie dysponują podobnym wsparciem publicznym” i że „banki nie powinny wykorzystywać pomocy państwa na zakup konkurencyjnych przedsiębiorstw. Warunek ten powinien obowiązywać co najmniej przez trzy lata i może być przedłużony do końca okresu restrukturyzacji w zależności od zakresu, wysokości i czasu trwania pomocy”.

(312) Zgodnie z pkt (40) komunikatu w sprawie restrukturyzacji pomoc można uznać za zgodną jedynie, jeżeli ABN AMRO Group ściśle stosuje się do zakazu nabyć⁽¹⁰⁸⁾ przez okres trzech lat od daty niniejszej decyzji. Zakaz nabyć należy rozszerzyć, jeżeli po upływie trzech lat w posiadaniu państwa niderlandzkiego nadal będzie pozostawać ponad 50 % udziałów w ABN AMRO Group. Zakaz nabyć nie powinien jednak trwać dłużej niż pięć lat. Mimo że część pomocy została już spłacona, bank nie może spłacić niektórych środków (w szczególności środków Z i C) w związku z postacią, w jakiej zostały mu przyznane (tj. nie w postaci hybrydowego instrumentu dłużnego). Zakończenie udziału państwa w spółce jest wskaźnikiem zastępczym w celu określenia, kiedy kończy obowiązywać korzyść wynikająca z pomocy.

(313) Komisja stwierdza, że już w planie restrukturyzacji z grudnia 2009 r. (uzupełnionym w dniu 23 marca 2010 r. prognozami finansowymi najbardziej pesymistycznego scenariusza) wskazano, że ABN AMRO Group stała się podmiotem rentownym, który powinien osiągać znaczący zwrot z kapitału własnego, i że oczekuje się nawet, że osiągnie całkiem dobre zyski w gorszych warunkach rynkowych. Zaktualizowany plan restrukturyzacji z listopada 2010 r. potwierdził tę analizę. To przywrócenie rentowności nie jest uzależnione od nabyć. Zakaz nabyć nie działa zatem na niekorzyść przywrócenia rentowności.

(314) Komisja stwierdza, że zgodnie z pkt (26) komunikatu w sprawie restrukturyzacji zakaz wypłat kuponowych z tytułu instrumentów hybrydowych i zakaz wykupu

instrumentów hybrydowych są nieuniknione⁽¹⁰⁹⁾. W kontekście restrukturyzacji środki ograniczające całkowitą kwotę własnych funduszy są niezgodne z celem podziału obciążenia i wymogiem niezbędnego minimum.

(315) Jak stwierdzono w pkt (26) komunikatu w sprawie restrukturyzacji „Nie powinny one banki jednak wykorzystywać pomocy państwa na wypłacanie wynagrodzenia z tytułu korzystania z własnych funduszy (kapitału i długów podporządkowanych), jeśli prowadzona działalność nie przynosi wystarczających zysków”. Szczegółowa ocena planu restrukturyzacji ABN AMRO N z grudnia 2009 r. (oraz zaktualizowanego planu restrukturyzacji z listopada 2010 r.) pozwala Komisji wnioskować, że w ciągu ok. dwóch lat ABN AMRO Group powinna odzyskać rentowność, co ilustruje zadowalający zwrot z kapitału własnego w wysokości ok. [...] % odpowiednio w 2012 i 2013 r. W związku z powyższym wydaje się, że zakaz wypłat kuponowych z tytułu instrumentów hybrydowych i zakaz wykupu instrumentów hybrydowych przez okres dwóch lat⁽¹¹⁰⁾ zapewni odpowiedni podział obciążenia między posiadaczy kapitału spółki⁽¹¹¹⁾. Pomoc można zatem uznać za zgodną jedynie pod warunkiem wprowadzenia dwuletniego zakazu wypłat kuponowych z tytułu instrumentów

⁽¹⁰⁹⁾ Komisja przyjęła jeden wyjątek. Jeden z instrumentów hybrydowych FBN, tzw. instrument FCC (instrument FCC: 87,5 mln EUR, czyli 6,25 % odnawialnych wieczystych udziałów uprzywilejowanych bez prawa głosu klasy A serii I wyemitowanych przez Fortis Capital Company Ltd) wyemitowano w czasie, kiedy Fortis SA/NV był nadal jedną połączoną grupą, a w prospekcie ustanowiono, że wypłaty kuponowe z tytułu instrumentów były uruchamiane przez dywidendy wypłacone przez Fortis SA/NV (zwany obecnie Ageas). Kiedy organ nadzoru finansowego dowiedział się o tej sytuacji, stwierdził, że FBN stracił swobodę decyzyjną w stosunku do swoich wypłat kuponowych z tytułu tego instrumentu i że instrument ten nie będzie się zatem kwalifikował jako instrument warstwy pierwszej. Organ nadzoru finansowego utrzymywał, że również inny instrument warstwy 1ABN AMRO Group – którego kupony po połączeniu zostały zastąpione instrumentem FCC, przez co w istocie ABN AMRO Group straciła swobodę decyzyjną również w stosunku do kuponów z tego instrumentu – nie będzie się już kwalifikował jako warstwa pierwsza. W oparciu o argumenty dotyczące rentowności wynikające z ewentualnej utraty kapitału warstwy pierwszej i szczególnej sytuacji w zakresie oddzielenia Komisja może przyjąć wyłączenie instrumentu FCC z zakazu wykupu instrumentów hybrydowych.

⁽¹¹⁰⁾ Ze względów praktycznych Komisja może wyrazić zgodę na wprowadzenie zakazu wypłat kuponowych z tytułu instrumentów hybrydowych i zakazu wykupu instrumentów hybrydowych z dniem 10 marca 2011 r. (tj. po ostatniej wymuszonej wypłacie kuponowej) i jego kontynuację do dnia 10 marca 2013 r. włącznie.

⁽¹¹¹⁾ Komisja zdaje sobie sprawę, że dywidendy wypłacone przez ABN AMRO Group na rzecz państwa – jego jedyne udziałowca – mogą spowodować uruchomienie wypłat kuponowych z tytułu instrumentów hybrydowych. Komisja chce uniknąć sytuacji, w której ABN AMRO Group zrealizowałby krańcowe dywidendy na rzecz państwa w celu obejścia zakazu wypłat kuponowych z tytułu instrumentów hybrydowych. Komisja nie ma nic przeciwko wypłacie znacznych dywidend na rzecz państwa w wysokości co najmniej 100 mln EUR, nawet jeżeli wypłata ta ma pewne konsekwencje dla wypłat kuponowych z tytułu instrumentów hybrydowych, ponieważ duża dywidenda świadczy o odzyskanej rentowności oraz pomaga zachować kontrolę nad ewentualnym nadmiernym kapitałem, co pomaga ograniczyć nadmierne zakłócenia konkurencji.

⁽¹⁰⁸⁾ Kiedy banki posiadają kredyty zagrożone w swoich portfelach kredytowych, restrukturyzacja tych kredytów wymaga czasem rozwiązań takich jak przekształcenie długu w kapitał. Sytuacje takie uznaje się za normalne praktyki bankowe i nie obejmuje się ich zakazem nabyć.

hybrydowych i zakazu wykupu instrumentów hybrydowych, jak opisano w art. 8 części operacyjnej niniejszej decyzji. Ten zakaz wypłat kuponowych z tytułu instrumentów hybrydowych i zakaz wykupu instrumentów hybrydowych powinien mieć zastosowanie również do posiadaczy udziałów uprzywilejowanych FBNH, aby rozwiązać wątpliwości wyrażone przez Komisję w motywie 130 decyzji z dnia 5 lutego 2010 r.

- (316) W innych sprawach środki w zakresie podziału obciążenia są również konieczne w celu zapewnienia ponoszenia przez ratowane banki należytej odpowiedzialności za konsekwencje ich wcześniejszych zachowań, aby stworzyć odpowiednie zachęty dla przyszłych zachowań ich samych oraz innych podmiotów. Czynniki te są mniej istotne w niniejszej sprawie, ponieważ problemy spółki były w znacznym stopniu powiązane z poprzednią spółką dominującą Fortis SA/NV (zob. rozdział 6.3.3 „Środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji”). Dlatego też można również przyjąć – z perspektywy podziału obciążenia – że nie nastąpiły znaczne zbycia poza zbyciem PFS i Intertrust, których łączny udział wynosił [...] % całkowitego dochodu z działalności operacyjnej i [...] % aktywów ważonych ryzykiem,

6.3.3. Środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji

- (317) W odniesieniu do środków koniecznych do ograniczenia zakłócenia konkurencji niniejsza sprawa charakteryzuje się kilkoma nietypowymi właściwościami.
- (318) W pkt (28) komunikatu w sprawie restrukturyzacji wskazano rodzaj zakłócenia konkurencji, które może nastąpić, kiedy pomoc państwa przyznaje się w celu wsparcia stabilności finansowej podczas kryzysu systemowego: „W sytuacji, gdy banki konkurują w oparciu o swoje produkty i usługi, te, które skumulowały nadmierne ryzyko lub stosują nieodpowiednie modele działalności, ostatecznie tracą udział w rynku i być może go opuszczają, podczas gdy bardziej skuteczni konkurenci wejdą na rynek lub rozwiną swoją dotychczasową działalność. Pomoc państwa, poprzez sztuczne utrzymywanie pozycji rynkowej beneficjentów, podtrzymuje istniejące zakłócenia konkurencji wywołane nadmiernym ryzykiem i stosowaniem nieodpowiednich modeli działalności. Może ona w ten sposób wywołać u beneficjentów pokusę nadużyć i jednocześnie osłabić motywację nie-beneficjentów do konkurowania, inwestowania i innowacji”.

- (319) Jak wyjaśniono w decyzji z dnia 3 grudnia 2008 r., trudności Fortis SA/NV i Fortis Bank SA/NV wynikały z nadmiernego ryzyka: i) Fortis Bank SA/NV zainwestował znaczną kwotę pieniędzy w kredyt ustrukturyzowany i ii) Fortis SA/NV postanowił nabyć ABN AMRO

N za bardzo wysoką cenę. W celu zezwolenia na pomoc na rzecz tych banków Komisja wymaga znacznego ograniczenia obecności beneficjenta na rynku. W związku z tym Komisja stwierdza, że Fortis SA/NV podzielono na cztery części: belgijskie i międzynarodowe aktywa ubezpieczeniowe nadal stanowią część notowanego na giełdzie Fortis SA/NV (który po upadłości Fortis SA/NV został nazwany Ageas); Fortis Bank SA/NV i BGL zostały nabyte przez BNP Paribas; państwo niderlandzkie nabyło FBN (w tym ABN AMRO N); oraz państwo niderlandzkie nabyło niderlandzkie podmioty ubezpieczeniowe⁽¹¹²⁾. Innymi słowy, Fortis SA/NV został podzielony na mniejsze podmioty, a Fortis Bank SA/NV został podzielony na dwie części⁽¹¹³⁾.

- (320) Komisja stwierdza, że środki na rzecz FBN i ABN AMRO N oceniane w niniejszej decyzji charakteryzują się szczególnymi właściwościami, które różnią się od innych spraw dotyczących restrukturyzacji, którymi Komisja zajmowała się podczas obecnego kryzysu, w tym od spraw Fortis Bank SA/NV i Fortis SA/NV. Po pierwsze w niniejszej sprawie FBN i ABN AMRO N nie potrzebują pomocy, ponieważ podjęły błędne decyzje w zakresie zarządzania. Konieczność pomocy państwa nie wynika np. z nagromadzenia zbędnego ryzyka w ich inwestycjach lub w ich polityce kredytowej, lub ponieważ prowadziły niestabilną politykę cenową. Podobnie problemy Fortis SA/NV i Fortis Bank SA/NV nie wynikały z ryzykownej polityki kredytowej lub cenowej w działaniach z zakresu bankowości detalicznej, bankowości prywatnej lub bankowości komercyjnej, które w rzeczywistości były zyskowne. W związku z tym Komisja stwierdza, że pomoc na rzecz FBN i ABN AMRO N wywołuje znacznie mniej zakłóceń niż pomoc zatwierdzona na rzecz instytucji finansowych, które nagromadziły zbędne ryzyko. Komisja zauważa zatem, że przyszłe zbycia nie są konieczne.
- (321) Należy jednak zadbać, aby FBN i ABN AMRO N nie wykorzystywały pomocy państwa w celu wzrostu kosztów konkurencji, na przykład przez stosowanie niezrównoważonej polityki cenowej lub nabywanie innych instytucji finansowych. Gdyby to miało się stać, pomoc „osłabiłaby motywację nie-beneficjentów do konkurowania, inwestowania i innowacji” i mogłaby podważyć „zachęty dla działalności transgranicznej” przez zniechęcanie do wejścia na rynek niderlandzki.
- (322) Pomoc państwa można zatem uznać za zgodną tylko wówczas, gdy wdrożono dostateczne środki niedopuszczające do wykorzystania pomocy państwa na szkodę konkurentów, wśród których są tacy, którzy nie otrzymali podobnego wsparcia publicznego. Banki, które otrzymały wsparcie publiczne, i banki, które go nie

⁽¹¹²⁾ Te dwa ostatnie przedsiębiorstwa są zarządzane jako oddzielne podmioty i w listopadzie 2008 r. państwo niderlandzkie ogłosiło, że ich nie połączy.

⁽¹¹³⁾ tona tej podstawie i w oparciu o inne zobowiązania w swoich decyzjach z dnia 3 grudnia 2008 r. i 12 maja 2009 r. Komisja zauważyła, że w celu ograniczenia zakłócenia konkurencji spowodowanego przez pomoc na rzecz Fortis SA/NV i Fortis Bank SA/NV wdrożone zostały dostateczne środki.

otrzymały, powinny mieć równe szanse. Należy uniknąć sytuacji, w której pomoc państwa osłabiłaby motywację nie-beneficjentów do konkutowania, inwestowania i innowacji i powstałyby bariery osłabiające działalność transgraniczną.

- (323) Komunikat w sprawie restrukturyzacji stanowi, że charakter i postać tych ograniczeń będą zależały od kwoty pomocy i warunków oraz okoliczności, w jakich pomoc została przyznana, jak również od właściwości rynku (rynków), na którym (których) będzie działał bank będący beneficjentem. Kwotę pomocy opisano w rozdziale 6.1.3 „Ilościowe określenie pomocy państwa”. Szczególne warunki i okoliczności, w jakich została przyznana, omówiono na początku niniejszego rozdziału. Jak wspomniano w pkt (32) komunikatu w sprawie restrukturyzacji, rozmiar i względne znaczenie banku na rynku (rynkach) również pełnią pewną rolę. Jeżeli pozycja rynkowa banku po restrukturyzacji jest ograniczona, wówczas najprawdopodobniej nie będą konieczne dodatkowe środki. Warunki konieczne do uznania pomocy za zgodną odnoszą się zatem głównie do bankowości detalicznej i prywatnej, ponieważ spółka znacznie ograniczyła swoją pozycję na rynku bankowości komercyjnej przez zbycie New HBU.
- (324) Pomoc można uznać za zgodną z komunikatem w sprawie restrukturyzacji, pod warunkiem że ABN AMRO Group wdraża środki opisane w motywach od (325) do (329).
- (325) W sferze bankowości detalicznej i prywatnej pomoc można uznać za zgodną, jeżeli ABN AMRO Group nie będzie liderem pod względem cen standardowych produktów oszczędnościowych i hipotecznych. Zgodnie z pkt (44) komunikatu w sprawie restrukturyzacji ABN AMRO Group nie powinno oferować warunków cenowych, którym nie mogą sprostać konkurenci, którzy nie otrzymali pomocy.
- (326) W związku z tym, że zakaz przewodzenia w zakresie cen może być mniej skuteczny w segmentach niestandardowych produktów, takich jak bankowość prywatna w Niderlandach, w sprawie której była konkretna skarga, aby móc uznać pomoc za zgodną, konieczny jest dodatkowy warunek zgodny z pkt (44) komunikatu w sprawie restrukturyzacji. ABN AMRO Group musi dążyć do osiągnięcia przychodów netto z tytułu odsetek, jak przedstawiono Komisji w dniu 8 listopada 2010 r. ABN AMRO Group powinna zatem podjąć odpowiednie działania, gdy tylko zauważy stwierdzi niezgodność z prognozami, w szczególności gdy to ostatnie wynika z niskich marż odsetkowych.
- (327) W związku z tym, że zakaz przewodzenia w zakresie cen jest trudny do wdrożenia i monitorowania w sektorze

bankowości prywatnej, konieczne jest wdrożenie innych działań naprawczych w celu zapewnienia skutecznej konkurencji, takich jak środki sprzyjające wejściu na rynek opisane w pkt (44) komunikatu w sprawie restrukturyzacji. W związku z powyższym warunkiem koniecznym do uznania pomocy za zgodną jest wdrożenie przez ABN AMRO Group środka umożliwiającego zmiany. W szczególności ABN AMRO Group powinna pokrywać własne koszty administracyjne oraz koszty przeniesienia i koszty transakcji za klientów korzystających z Private Banking NL, które są bezpośrednią konsekwencją zakończenia relacji w sferze bankowości prywatnej i przeniesienia portfeli⁽¹¹⁴⁾. Środek ten powinien mieć zastosowanie przez okres dwóch kolejnych miesięcy i zacząć obowiązywać jak najwcześniej – najpóźniej w ciągu roku od daty niniejszej decyzji. Natychmiast po rozpoczęciu się okresu dwóch miesięcy bank w jednoznaczny sposób poinformuje wszystkich swoich klientów korzystających z bankowości prywatnej o oferowanej im możliwości. ABN AMRO Group powinna również przedstawić Komisji dowód potwierdzający, że przenoszenie klientów odbywa się zgodnie z normalnym postępowaniem i że w procesie przenoszenia klientów nie ma żadnych opóźnień.

- (328) Jeżeli środki mające na celu ograniczenie nadmiernych zakłóceń konkurencji, w szczególności środki w sferze bankowości detalicznej i prywatnej, są odpowiednio wdrażane, rozwiążą dostatecznie również problemy, o których mówi skarżący. Podczas badania tych kwestii Komisja stwierdziła, że ABN AMRO Group tymczasowo wyceniała niektóre produkty ze stratą, ale ta polityka cenowa była prowadzona w środowisku o ograniczonej płynności, w którym wszystkie banki agresywnie konkurowały o oszczędności, natomiast istniał również szczególnie kontekst rozruchu MoneYou (o którego uruchomieniu zadecydowano przez upadłość Fortis SA/NV).
- (329) W pkt (44) komunikatu w sprawie restrukturyzacji wspomniano również, że banki nie powinny powoływać się na pomoc państwa jako swoją przewagę konkurencyjną, reklamując swoje oferty finansowe. W związku z powyższym warunkiem uznania pomocy za zgodną jest niewykorzystywanie przez ABN AMRO Group pomocy państwa w kampania marketingowych i komunikatach dla inwestorów przez okres trzech lat. Zakazy te powinny zostać rozszerzone na okres do pięciu lat, jeśli państwo niderlandzkie posiada co najmniej 50 % udziałów w ABN AMRO Group.

⁽¹¹⁴⁾ ABN AMRO Group nie jest zobowiązany do pokrycia innych finansowych konsekwencji dla swojego klienta, takich jak np. koszty lub odszkodowania związane z (wczesną) likwidacją lub (wczesnym) zakończeniem pozycji, kredytów hipotecznych, wkładów oszczędnościowych, praw do zabezpieczenia lub udziałów klienta, i wszelkich kosztów poniesionych przez inną instytucję finansową lub kosztów poniesionych przez klienta w związku z wejściem w posiadanie nowych pozycji lub umów i innych konsekwencji finansowych związanych z zakończeniem przez klienta jakichkolwiek lub wszystkich produktów lub usług.

(330) Z perspektywy nadmiernych zakłóceń konkurencji Komisja pozytywnie ocenia zbycie PFS i Intertrust. Zbycie PFS ogranicza atrakcyjność spółki wobec klientów instytucyjnych, natomiast Intertrust zapewnił między innymi usługi, które mogłyby wzmocnić franczyzę bankowości prywatnej. W rezultacie jego sprzedaż może ułatwić konkurentom poprawę pozycji konkurencyjnej wobec np. pozycji ABN AMRO Mees Pierson. Komisja uważa również, że fakt, że część pomocy spłacono, przyczynia się do ograniczenia zakłóceń konkurencji. Komisja również przychylnie ocenia politykę w zakresie wypłaty dywidendy, co opisano w motywie 75.

6.3.4. Wniosek

(331) Jeżeli zatem wszystkie warunki opisane w rozdziałach 6.2 i 6.3 zostały odpowiednio spełnione, plan restrukturyzacji z grudnia 2009 r. zaktualizowany planem restrukturyzacji z listopada 2010 r. zawiera dostateczne dowody wskazujące na to, że przywrócono długoterminową rentowność ABN AMRO Group. Plan restrukturyzacji z grudnia 2009 r. zaktualizowany planem restrukturyzacji z listopada 2010 r. zapewnia również dostateczny podział obciążeń i zawiera odpowiednie środki mające na celu ograniczenie nadmiernych zakłóceń konkurencji. Dlatego też Komisja może warunkowo uznać plan restrukturyzacji z grudnia 2009 r. zaktualizowany planem restrukturyzacji z listopada 2010 r. za zgodny z komunikatem w sprawie restrukturyzacji.

7. WNIOSEK

Komisja stwierdza, że Niderlandy niezgodnie z prawem przyznały pomoc państwa wymienioną w rozdziale 6.1.3 „Ilościowe określenie pomocy państwa” z naruszeniem art. 108 ust. 3 Traktatu. Pomoc można jednak uznać za zgodną, jeżeli wdrożone zostały warunki określone w rozdziałach 6.2 i 6.3 i opisane bardziej szczegółowo w części normatywnej niniejszej decyzji.

Komisja zauważa, że państwo niderlandzkie wyjątkowo zgodziło się otrzymać tekst niniejszej decyzji jedynie w języku angielskim.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Pomoc państwa przyznana przez Niderlandy na rzecz ABN AMRO Group jest zgodna z rynkiem wewnętrznym z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 3–9.

Pomoc państwa przyznano w postaci:

- pomocy na dokapitalizowanie o wartości między 4,2 mld EUR i 5,45 mld EUR na rzecz odpowiednio FBN i ABN AMRO N oraz
- pomocy na utrzymanie płynności w wysokości 71,7 mld EUR.

Artykuł 2

Do celów niniejszej decyzji zastosowanie mają następujące definicje:

- a) „ABN AMRO Group” oznacza ABN AMRO Group i należące do niej w całości bezpośrednio i pośrednio spółki zależne, w tym podmioty, w których ABN AMRO Group ma wyłączną kontrolę w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw („rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw”) ⁽¹¹⁵⁾;
- b) „zająć pierwszą pozycję” oznacza zaoferować najatrakcyjniejszą cenę;
- c) „klienci detaliczni” oznaczają wszystkich klientów indywidualnych (w przeciwieństwie do klientów korporacyjnych);
- d) „standardowe detaliczne produkty oszczędnościowe i depozytowe” oznaczają wszystkie standardowe produkty detaliczne i depozytowe obejmujące w danym momencie w ujęciu realnym co najmniej 85 % produktów ABN AMRO Group na rynku oszczędności detalicznych i depozytów;
- e) „standardowe produkty hipoteczne” oznaczają wszystkie standardowe produkty detaliczne i depozytowe obejmujące w danym momencie w ujęciu realnym co najmniej 85 % produktów ABN AMRO Group na rynku hipotek;
- f) Private Banking NL oznacza wszystkich klientów BU Private Banking z wyjątkiem klientów, którzy należą do Private Banking International ⁽¹¹⁶⁾.

Artykuł 3

1. Bez uprzedniego zezwolenia Komisji ABN AMRO Group nie może zajmować pierwszej pozycji pod względem standardowych produktów oszczędnościowych i depozytowych dla klientów detalicznych wśród [...] instytucji finansowych mających największy udział w ujęciu realnym w niderlandzkim rynku oszczędności detalicznych w żadnym z następujących segmentów:

- rachunków oszczędnościowych;
- depozytów terminowych z terminem ważności 1 roku;
- depozytów terminowych z terminem ważności 2 lat;
- depozytów terminowych z terminem ważności 3 lat;
- depozytów terminowych z terminem ważności 4 lat; oraz
- depozytów terminowych z terminem ważności 5 lat.

Niezależnie od pierwszego akapitu, jeżeli trzy instytucje finansowe zajmują wspólnie pierwszą pozycję wśród [...] instytucji finansowych mających największy udział w segmencie niderlandzkiego rynku oszczędności detalicznych i rynku depozytowego, ABN AMRO Group może zaoferować takie same stopy procentowe, jak te trzy instytucje finansowe w odniesieniu do standardowych produktów w odpowiednim segmencie.

⁽¹¹⁵⁾ Dz.U. L 24 z 29.1.2004, s. 1.

⁽¹¹⁶⁾ Chodzi o rozbicie na segmenty zastosowane w planie restrukturyzacji z grudnia 2009 r. (zob. motyw 79).

2. Bez uprzedniego zezwolenia Komisji ABN AMRO Group nie może zajmować pierwszej pozycji pod względem standardowych rodzajów kredytów hipotecznych wśród [...] instytucji finansowych mających największy udział w niderlandzkim rynku detalicznych kredytów hipotecznych.

Niezależnie od pierwszego akapitu, jeżeli trzy instytucje finansowe zajmują wspólnie pierwszą pozycję wśród [...] instytucji finansowych mających największy udział w niderlandzkim rynku detalicznych kredytów hipotecznych, ABN AMRO Group może zaoferować takie same stopy procentowe, jak te trzy instytucje finansowe w odniesieniu do odpowiedniego standardowego rodzaju kredytu hipotecznego.

3. W celu zapewnienia zgodności z ust. 1 i 2 ABN AMRO Group monitoruje stale, co najmniej raz w tygodniu, warunki proponowane przez [...] inne instytucje finansowe mające największy udział w ujęciu realnym w odpowiednich niderlandzkich rynkach oszczędności w stopniu, w jakim te warunki są dostępne publicznie. Jeżeli dane którejkolwiek z tych [...] innych instytucji finansowych nie są dostępne publicznie, zostaną one zastąpione danymi kolejnych największych instytucji finansowych z rankingu dotyczącego udziału w rynku.

Z chwilą, gdy ABN AMRO Group stwierdzi, że oferuje bardziej korzystną cenę za jakkolwiek ze swoich produktów niż cena, którą może oferować w oparciu o ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, informuje natychmiast Komisję, bezzwłocznie koryguje cenę produktów i jak najszybciej wdraża korektę ceny.

W odniesieniu do oszczędności detalicznych i produktów depozytowych ABN AMRO Group przeprowadza korektę nie później niż w ciągu dziesięciu dni roboczych od daty zauważenia zmiany warunków. Jeżeli jednak zmiana dotyczy produktów, których cena może zostać zmieniona jedynie na koniec miesiąca, a od daty zauważenia zmiany do końca miesiąca jest mniej niż dziesięć dni roboczych, ABN AMRO Group przeprowadza korektę przy pierwszej możliwości mającej miejsce po zakończeniu kolejnego miesiąca.

W odniesieniu do kredytów hipotecznych ABN AMRO Group koryguje ceny w ciągu dziesięciu dni od daty zauważenia zmiany warunków, a korektę przeprowadza nie później niż w ciągu piętnastu dni roboczych od daty zauważenia zmiany warunku.

4. Warunek określony w ust. 1 i 2 ma zastosowanie przez trzy lata od daty niniejszej decyzji. ABN AMRO Group przedstawia Komisji co kwartał, a najpóźniej w ciągu dwóch tygodni od publikacji kwartalnych wyników finansowych ABN AMRO Group, sprawozdanie na temat zgodności z tym warunkiem.

Artykuł 4

1. ABN AMRO Group dołoży wszelkich starań, aby zrealizować prognozy (w tym wynik odsetkowy netto) przedstawione Komisji w planie restrukturyzacji z grudnia 2009 r. zaktualizo-

wanym przez plan restrukturyzacji z listopada 2010 r. Realizacja prognoz z listopada 2010 r. nastąpi na poziomie skonsolidowanym ABN AMRO Group.

ABN AMRO Group co kwartał przedstawia Komisji sprawozdanie przedstawiające prognozy i rzeczywiste dane (w tym wynik odsetkowy netto) w rozbiciu na cztery segmenty określone w planie restrukturyzacji z grudnia 2009 r. i w planie restrukturyzacji z listopada 2010 r., a mianowicie Retail Banking, Private Banking NL, Private Banking International i Commercial & Merchant Banking.

ABN AMRO Group może złożyć uzasadniony wniosek do Komisji o zmianę prognoz (w tym wyniku odsetkowego netto) w celu uwzględnienia zmian zewnętrznych.

2. ABN AMRO Group przedstawia zestawienie prognoz wyniku odsetkowego netto w zakresie ilości i marży na poziomie skonsolidowanym i na poziomie bankowości prywatnej.

ABN AMRO Group co kwartał, a najpóźniej w ciągu dwóch tygodni od publikacji swoich kwartalnych wyników finansowych, przedstawia Komisji sprawozdanie określające, czy osiągnięty wynik odsetkowy netto na poziomie skonsolidowanym jest zgodny z prognozami, o których mowa w ust. 1. W przedmiotowym sprawozdaniu znajduje się również porównanie prognozowanych marży z rzeczywistymi marżami na poziomie skonsolidowanym i na poziomie bankowości prywatnej.

Jeżeli osiągnięty wynik odsetkowy netto na poziomie skonsolidowanym jest zgodny z tymi prognozami, ABN AMRO Group określa w tym sprawozdaniu środki podjęte w celu realizacji tych prognoz.

3. Zobowiązania określone w ust. 1 i 2 mają zastosowanie przez trzy lata od daty niniejszej decyzji.

Artykuł 5

1. ABN AMRO Group nie może nabywać udziałów wnoszących ponad [0 – 7] % w jakimkolwiek przedsiębiorstwie.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1 ABN AMRO Group może dokonywać nabyć, jeżeli całkowita cena nabycia brutto (z wyłączeniem przejęcia lub przekazania długu związanego z tymi nabyciami) zapłacona przez ABN AMRO Group za wszystkie takie nabycia w ciągu trzech lat następujących po dacie niniejszej decyzji wynosi mniej niż [0 – 600] mln EUR.

Zakaz ustanowiony w ust. 1 nie obowiązuje w odniesieniu do nabycia prywatnego kapitału przez ABN AMRO Group, jeżeli jest ono zgodne z jej planem operacyjnym i planowanym budżetem jej działu „Private Equity” przedstawionymi Komisji w dniu 5 października 2010 r.

Zakaz ustanowiony w ust. 1 nie obowiązuje również w odniesieniu do [...] udziałów kapitałowych nabytych przez dział „Energy, Commodities and Transportation” ABN AMRO Group w celu wsparcia normalnego finansowania działalności, jeżeli są one zgodne z jej planem operacyjnym i planowanym budżetem tego działu przedstawionymi Komisji w dniu 10 stycznia 2010 r.

ABN AMRO Group przedstawia Komisji co kwartał, a najpóźniej w ciągu dwóch tygodni od publikacji swoich kwartalnych wyników finansowych, sprawozdanie. W przedmiotowym sprawozdaniu wymienia się rzeczywiste nabycia dokonane przez dział „Private Equity” i „Energy, Commodities and Transportation”. W sprawozdaniu znajdują się również szczegółowe informacje dotyczące innych nabyć ABN AMRO Group, których może ona dokonywać w oparciu o akapit pierwszy.

3. Zakaz ustanowiony w ust. 1 obowiązuje przez co najmniej trzy lata od daty niniejszej decyzji lub do dnia, w którym udział Niderlandów w ABN AMRO Group spadnie poniżej 50 %, w zależności od tego, co nastąpi później. Przedmiotowy zakaz przestaje obowiązywać najpóźniej w ciągu pięciu lat od daty niniejszej decyzji.

Jeżeli zakaz ustanowiony w ust. 1 obowiązuje przez ponad trzy lata od daty niniejszej decyzji, całkowita cena nabycia brutto stosowana w ramach ust. 2 akapit 1 zostaje zwiększona o [0 – 200] mln EUR rocznie.

Artykuł 6

ABN AMRO Group nie rozpowszechnia faktu, że jest własnością państwa, i nie odnosi się do otrzymanego wsparcia państwa w swoich komunikatach adresowanych do istniejących lub ewentualnych klientów lub do inwestorów przez co najmniej trzy lata od daty niniejszej decyzji lub do dnia, w którym udział Niderlandów w ABN AMRO Group spadnie poniżej 50 %, w zależności od tego, co nastąpi później. Przedmiotowy zakaz przestaje obowiązywać najpóźniej w ciągu pięciu lat od daty niniejszej decyzji.

Niezależnie od tego zakazu ABN AMRO Group może odnosić się do faktu, że jest własnością państwa, lub do wszelkiego innego wsparcia państwa, które otrzymała, gdy takie odniesienie jest wymagane w ramach obowiązujących przepisów ustawowych lub wykonawczych.

Artykuł 7

1. ABN AMRO Group proponuje klientom Private Banking NL możliwość zakończenia relacji w zakresie bankowości detalicznej z ABN AMRO Group i przeniesienia ich portfeli inwestycji do innych banków. Oferta ta powinna obowiązywać przez dwa kolejne miesiące („odnośny okres”).

Odnośny okres rozpoczyna się jak najwcześniej po dacie niniejszej decyzji, co zapewni (w razie potrzeby) rozsądny okres na

przygotowanie, a najpóźniej w ciągu roku od daty niniejszej decyzji. ABN AMRO Group składa wniosek o zatwierdzenie przez Komisję daty rozpoczęcia odnośnego okresu w ciągu co najmniej czterech tygodni przed planowanym rozpoczęciem odnośnego okresu.

2. Najpóźniej w pierwszym dniu trwania odnośnego okresu ABN AMRO Group w jednoznaczny sposób przedstawia wszystkim klientom Private Banking NL warunki oferty opisane w ust. 1. Informacje, które ABN AMRO Group ma wysłać do swoich klientów, są najpierw dostarczane do Komisji co najmniej cztery tygodnie przed ich przesłaniem do klientów.

3. ABN AMRO Group ułatwia zakończenie relacji w zakresie bankowości prywatnej, jeżeli domagają się tego klienci, z wykorzystaniem zwykłych procedur przy możliwie najniższych kosztach. Jeżeli klient postanawia przenieść swoją pozycję lub (związane z nią) prawa do zabezpieczenia i jeżeli to przeniesienie jest możliwe z punktu widzenia banku przejmującego, ABN AMRO ułatwia takie przeniesienie. Klienci są informowani o możliwości przeniesienia pozycji zamiast ich likwidowania i są informowani o kosztach obu możliwości.

ABN AMRO Group pokrywa własne koszty administracyjne, koszty przeniesienia i transakcji, które są bezpośrednią konsekwencją zakończenia relacji w zakresie bankowości prywatnej i przeniesienia portfeli⁽¹¹⁷⁾.

ABN AMRO Group nie jest zobowiązana do pokrywania innych konsekwencji finansowych ponoszonych przez klienta.

Artykuł 8

ABN AMRO Group nie dokonuje żadnych wypłat kuponowych z tytułu instrumentów kapitału podstawowego warstwy pierwszej, kapitału warstwy pierwszej i kapitału warstwy drugiej (w tym hybrydowych instrumentów kapitałowych i udziałów uprzywilejowanych) wyemitowanych przed datą niniejszej decyzji ani nie korzysta z jakichkolwiek praw kupna w odniesieniu do tych instrumentów kapitałowych do dnia 10 marca 2013 r. włącznie, chyba że istnieje zobowiązanie prawne do podjęcia tych działań.

ABN AMRO Group może emitować nowe instrumenty kapitałowe po dacie niniejszej decyzji lub dokonywać wypłat kuponowych z tytułu tych nowych instrumentów kapitałowych, chyba że takie emisje lub płatności powodują powstanie zobowiązania do dokonania wypłat kuponowych z tytułu własnych istniejących instrumentów kapitałowych.

W drodze odstępstwa od pierwszego akapitu ABN AMRO Group może nabyć instrument FCC (mianowicie 87,5 mln EUR, czyli 6,25 % odnawialnych wieczystych udziałów uprzywilejowanych bez prawa głosu klasy A serii I wyemitowanych przez Fortis Capital Company Ltd).

⁽¹¹⁷⁾ Zgodnie z przykładami liczbowymi, które ABN AMRO Group przedstawiła Komisji w dniu 18 listopada 2010 r.

Do dnia 10 marca 2013 r. włącznie ABN AMRO Group wypłaca jedynie dywidendę z tytułu swoich akcji zwykłych, jeżeli dywidenda przekracza 100 mln EUR ⁽¹¹⁸⁾.

Artykuł 9

Najpóźniej do dnia 30 czerwca 2011 r. ABN AMRO Group wypłaci Niderlandom skorygowane odsetki z tytułu kredytów określonych w wiadomości elektronicznej adresowanej przez Komisję do państwa niderlandzkiego z dnia 24 czerwca 2010 r. Skorygowane kwoty z odsetkami wynoszą 18 152 722 EUR.

Artykuł 10

W terminie dwóch miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji Niderlandy informują Komisję o środkach podjętych w celu wykonania niniejszej decyzji.

Artykuł 11

Niniejsza decyzja skierowana jest do Królestwa Niderlandów.

Sporządzono w Brukseli dnia 5 kwietnia 2011 r.

W imieniu Komisji
Joaquín ALMUNIA
Wiceprzewodniczący

⁽¹¹⁸⁾ W ujęciu rocznym, tj. dywidenda tymczasowa i dywidenda ostateczna.